

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

XII. GENEL KURUL
11-12-13, OCAK 1979-ESKİŞEHİR

BAŞKANLIK RAPORU
VE
YÖNETİM KURULU ÇALIŞMA RAPORU

T Ü R K İ Y E   B A R O L A R   B İ R L İ Ğ İ

XII.GENEL KURUL

11-12-13.OCAK.1979-ESKİŞEHİR

B A Ş K A N L I K   R A P O R U

VE

Y Ö N E T İ M   K U R U L U   Ç A L I Ş M A   R A P O R U

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU

Başkan	: Av.Faruk EREM	ANKARA
Başkan Yardımcısı	: Av.Enver ARSLANALP	İZMİR
Başkan Yardımcısı	: Av.Merih SEZEN	İSTANBUL
Genel Sekreter	: Av.İlhan KUTAY	ANKARA
Sayman Üye	: Av.Fehmi ÖZÇELİK	ANKARA
Üye	: Av.Vedat BURCUOĞLU	BALIKESİR
Üye	: Av.Hilmi BECERİK	AYDIN
Üye	: Av.İhsan SARAÇLAR	SAMSUN
Üye	: Av.Azmi SOYDAN	İSTANBUL
Üye	: Av.Gülçin ÇAYLIGİL	İSTANBUL
Üye	: Av.Turgut BULUT	BURSA

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ DİSİPLİN KURULU

Başkan	: Av.İskender ÖZTURANLI	İZMİR
Üye	: Av.Niyazi AĞIRNASLI	ANKARA
Üye	: Av.Davut SELÇUKİ	AYDIN
Üye	: Av.Mahver ÖZTOP	MERSİN
Üye	: Av.Ekrem ÖZKUNT	İSTANBUL
Üye	: Av.İlhami GÜVEN	ANKARA
Üye	: Av.Alp SELEK	İSTANBUL

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ DENETLEME KURULU

Üye	: Av.Hasan Basri GÜDER	İZMİR
Üye	: Av.Doğan İLERİ	BOLU
Üye	: Av.Güngör ÇARMAKÇI	ISPARTA

İ Ç İ N D E K İ L E R

BÖLÜM	K — O N U	SAHİFE
	BAŞKANLIK RAPORU	1-9
	YÖNETİM KURULU ÇALIŞMA RAPORU	10
I	YÖNETİM KURULU'NUN ÖNEMLİ KONULARDAKİ GÖRÜŞLERİNİ YANSITAN BİLDİRİLER	
	1.Toprak ve Tarım Reformu Yasası ile İlgili 7.5.1978 tarihli Bildiri	11
	2.Eski Parlamenterlere Tanınmak İstenen ve Çeşitli Ayrıcalıkları Kapsayan Yasa Önerisi .	12
	3.Saldırıların Alanlarını Genişleterek Adalete de Yönelmeleri Karşısında Birliğin Tutum ve Görüşü	13
	4.Anarşik Olaylara Karşı Yargısal Önlemlere İlişkin 23.5.1978 tarihli Bildiri	14-15
	5.27 Mayıs Anayasa ve Hürriyet Bayramı Nedeniyle Yayınlanan 27 Mayıs 1978 Tarihli Bildiri. . .	16
	6.Bir Sorgu Hâkiminin Avukatı ile Telefonda Konuşan Sanığın Konuşmasının Dinlenmesi Olayı Nedeniyle Birlikçe Fransa'da Montepellier Barosu Başkanına Çekilen Telgrafla İlgili 15 Mayıs 1978 Tarihli Bildiri	16
II	BİRLİĞİN KATILDIĞI TOPLANTILAR	
	1.Adalet Yılı'nın Açılışı	17
	2.Uluslararası Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun 21-23 Nisan 1978 İstanbul Toplantısı	18-19
	3.Uluslararası Yargıçlar Merkezince Düzenlenen Toplantı.	19-20
	4.Birlik Yönetim Kurulu'nun Edirne Toplantısı .	21-22
	5.Dünya Hukuk Günü	22-23
	6.Kıyı Hukuku Toplantısı	23
	7.Kuruluş Yıldönümü Toplantısı	24-26
	8.İnsan Hakları Evrensel Bildirisinin 30.yıldönü- nü Nedeniyle Birlikçe Düzenlenen Toplantı . .	26
	9.İstanbul Barosunun 100.Kuruluş Yıldönümü . .	27
III	BAROLARLA İLİŞKİLER	
	1.Barolarımızın Protokoldeki Yeri	28
	2.Meslekdaşlarımızın Genelgelerden Haberdar Olabilmeleri için Yapılacak İşleme İlişkin Genelge	28
	3.Adliye Binalarının Dağılışı	28-29
	4.Ücret Tarifesi	29

<u>BÖLÜM</u>	<u>K</u>	<u>O</u>	<u>N</u>	<u>U</u>	<u>SAHİFE</u>
IV	YASAMAYA İLİŞKİN KONULAR				
	1.	Özyönetim Kanun Tasarısı			30-35
	2.	Kesenek Kanunu			35-36
	3.	Vergi Kanunları			36-42
	4.	Antidemokratik Kanun Hükümleri			43-45
	5.	Çocuk Mahkemeleri Kanunu			45
	6.	Karşılıksız Çek Konusu			46-48
	7.	Adli Müzaheret Kanunu Tasarısı			48-56
	8.	Staj ile İlgili Kanun Tasarısı			56
V	PLANLAMA İLE İLİŞKİLER				
	1.	Planlama Müsteşarlığının Birliğimize Başvurusu			57-58
	2.	İhtisas Komisyonuna Önerilerimiz			58-61
	3.	Danışma Toplantısı			61-63
VI	AVUKATLARA İLİŞKİN KONULAR				
	1.	Ruhsatname Değiştirme İstekleri			64
	2.	Avukatlık Kanununun 38/b Maddesi			64
	3.	Askerî Mahkemelere Vekâletname İbraz Etneyenlerin Kabul Edilip Edilmeyeceği			64-65
	4.	Tapu Kayıtlarının İncelenmesi			65
	5.	Meslekdaşları Tevkil			65-66
	6.	Dava Takipçilerinin Tevkil Yetkisi			66
	7.	Genel Kurul Toplantılarında Kooperatif Üyesinin Avukatlarca Temsil Edilip Edilmeyeceği			66-67
	8.	Muhasebe Uzmanlığı			67
	9.	Silah Taşınma İzni			68-70
	10.	Kamu Kuruluşunda Çalışan Avukatlar Hakkında Takip Edilecek Usul			70-71
	11.	İşten Yasaklanan Meslekdaşlarımızın Durumu			71-76
	12.	Avukatlık Kanununun 56.Maddesinin Uygulanması Hakkında			77
	13.	Meslekdaşlarımızın Otomobilleri İçin Birlikçe Hazırlanan Anbleri			77

<u>BÖLÜM</u>	<u>K</u>	<u>O</u>	<u>N</u>	<u>U</u>	<u>SAHİFE</u>
VII	SOSYAL GÜVENLİK KONULARI				
	1.	Avukatlar Malûllük, Yaşlılık, Ölüm, Topluluk Sigortası Tip Sözleşmesinin 2 ve 4.Maddelerinin Değiştirilmesi ve Sözleşmeye Geçici Bir Madde Eklennesi ile İlgili Protokol . . .			78-81
	2.	Birlik Genelgesi			81-82
	3.	Yıllık % 10 Artış Konusu			82-83
	4.	Günlük Kazanç Artışlarının Yansımaları Konusu			83-85
	5.	Süre Belgesi			85-86
	6.	İşten Yasaklanma Halinde Baro ve SSK İlişkileri			86-88
	7.	Meslek Kredisi			88
	8.	Karar Kesimindeki Avukat Meslektaşlarımızın Sorunları			89-92
VIII	BİRLİĞİN İÇ ÇALIŞMALARI				
	1.	TBB Yönetim Kurulu Çalışmaları			93
	2.	TBB Disiplin Kurulu Çalışmaları			93-94
	3.	TBB Sınav Kurulu Çalışmaları			94
	4.	Birlik Bülteni			95
	5.	Sekreteryaya Çalışmaları			95-97
	6.	Barolara Kayıtlı Avukat Sayısı			98-99
	SONUÇ				100

BAŞKANLIK RAPORU

Değerli Delege Arkadaşlarım,
Aziz Meslekdaşlarım,

Yönetim Kurulu Raporundan ayrı Başkanlık Raporunun da Genel Kurulun takdirine arzına ilişkin Avukatlık Kanunu hükümlerinin yerine getirilmesi amacı ile hazırlanan raporunu sunarken, huzurlarınızda çok değerli yardımlarını esirgeneyen Yönetim Kurulu Üyeleri, aziz meslekdaşlarına şükranlarını sunmak isterim.

Yönetim Kurulu Raporuna, aynı Kurulun üyesi olmaklığın nedeni ile tünden katıldığımı arz ederim.

Geleneksel tutuma göre Başkanlık Raporunun Birliğinizin genel sorunlarına ilişkin olması gereğine uyarak bu yılki raporunuzun da aynı nitelikte olmasına dikkat ettik.

1-Görev:

Bir varsayımdan çıkabilecek sonuçlar ve Birliğinizin gelecek yılda nasıl bir çaba içinde olması gereği üzerinde durmak istiyoruz. Adalet Yılı'nın açılışında da açıkladığımız bu konu şöylece özetlenebilir:

Avukatlık Kanununun 110.maddesinin Barolar Birliğine verdiği görevin başarılabilmesinin bazı alanlarda olanak dışı kalmakta olduğunu ileri sürmek durumundayız. Nedeni şudur: Anayasamız ve bazı Yasalar yapıldığı zaman Türkiye Barolar Birliği henüz kurulmamıştı. Soru şudur; Anayasa ve bazı Yasalar yapılırken Türkiye Barolar Birliği kurulmuş olsa idi, ona ne gibi olanaklar tanınmış olacaktı? Bu varsayım bizi bazı sonuçlara ve haklı isteklere götürmektedir.

Düşüncemizi birkaç örnekle açıklamak istiyoruz; Anayasamız, "kendi varlık ve görevlerini ilgilendiren alanlarda, Anayasaya aykırılık savı ile "İptal Davası açmak" hakkını, ismen saydığı kuruluşlara tanımıştır. Bunlar arasında Barolar Birliği yoktur. Çünkü 1961 yılında Birlik henüz kurulmamıştı. Türkiye Barolar Birliği olarak "S a v u n m a H a k k ı"nı kısıtlayan hükümleri tek tek saptamış ve açıklanmış durumdayız. Fakat bunlar için iptal davası açmak yetkiniz yoktur. Bundan asıl zarar gören avukatlık mesleği değil "A d a l e t"tir.

Kaldığı, en geniş anlamda Anayasaya aykırılığın bir davacı bulunmak gerekirdi. Bugün Anayasaya ve demokrasiye aykırı hükümlerin tümü yasalarımızdan silinmiş değildir. Çünkü onları Anayasa Mahkemesine götüreceğiz, geniş yetkili "Davacı Organ" düşünülmüştür. Bu organ Barolar Birliği olabilirdi. Birlik Genel Kurulunca saptanan "antidemokratik hükümler"i ilgili makamlara sunduk. Gereği için çaba harcamaktayız. Halbuki bunların iptalini dava yetkimiz olmalıydı.

Demokrasilerde "K a n u n O y u" en önemli etkidir. Kanun oyunun yanılması, saptırılması sosyal felaketlere yol açabilir. Onu sağlıklı tutabilecek kuruluşların sorumlulukta pay sahibi kılınmaları gerekir. Örneğin "Anayasanın özüne ve sözüne bağlı kalmak", "Atatürk devrimlerinin Türk toplumunun çağdaş uygarlık düzeyine erişmesini öngören Dünya Görüşünü yerleştirmek ve geliştirmek" ilkesini amaç saydığını bildiren TRT Kanununun (2), Yönetim Kurulu seçin yetkisinde Türkiye Barolar Birliğini unutmış olması isabetli değildir. Ticaret Odalarına, Borsalar, Esnaf Birliklerine yetki tanıyan bir Kanun Türkiye Barolar Birliğini ihmal etmiş olamazdı.

Organik bağlantı kurulması gereken daha pek çok kuruluşa değinmek mümkündür. Sansür kurulları, Sosyal Sigortalar Yönetim Kurulu, Adalet Komisyonları, Planlama gibi kuruluşlarda sadece fiilen değil, Yasal açıdan da Birliğin ve Baroların görevli sayılması gerekli hale gelmiştir. Bunlar yapılmamış olursa Birlik kuruluşunu tamamlanmış olacak, görevini, tam anlamı ile, başarmış da sayılmayacaktır. Görev verilmiş, araç düşünülmüştür.

Bu durum karşısında 1979 yılı içinde Birliğin işaret edilen bu boşluğun doldurulması çabalarına girilmesi yerinde olacaktır.

2-Yargıdaki Değişme:

Bugün Türk yargısı temel yasaların ilk uygulama yıllarına göre çok değişmiş, bu değişme yargı içinde "Savunma Makamı"nın da görevinde başkalaşma ve gelişmeyle sonuçlanmıştır:

Avukatlık Kanunu (110/6) pek açık bir hükümle Türkiye Barolar Birliğine şu görevi vermiştir: "K a n u n l a r ı n n e m l e k e t i h t i y a ç l a r ı n a u y g u n o l a r a k g e l i ş m e s i v e y ü r ü t ü l m e s i y o l u n d a d i l e k l e r d e , y a y ı n l a r d a b u l u n n a k , g e r e k i r s e ö n t a s a r ı l a r h a z ı r l a n a k".

Kanunun gerekçesinde de Birliğin "T ü r k H u k u k u - n u n g e l i Ő i n i"ne katkıda bulunmak görevine değinilmiştir. "H u k u k u n g e l i Ő i n i" deyimi, "H u k u k D i n a - n i z n i" kavramı ile eşanlanlıdır. Bu dinarizmi en fazla yansıtan görevler savsanırsa sorunlu kişi Avukatlardır.

Hâkinin, Savcının ve Avukatın ortak çabalarının somutlaş- tırdığı "Yargı Görevi"nin çağdaş anlamı ve önemi üzerinde durmak lâzımdır:

a-Bilimsel Metod: Vaktiyle teoride kullanılan bilimsel ne- todların, Őimdi uygulanada, özellikle savunnada daha başarılı ola- rak yereldiğini görmek, mutluluk, ilerisi için de güvencedir.

b-Siyasal Bilimler: Siyasal Bilincilerle Hukukçular ara- sındaki yapay ve gereksiz ayrılık silinmiştir. Siyasal konulu Hukuk da bir Hukuktur, Yargısal uygulananın dışında kalmaz. Bugün yüksek dereceli Mahkemelerin uygulanada verdikleri isabetli kararlar, bu kararlara neden olan savunnalar yön göstermekle kalmanakta, Demok- rasiden ayrılma eğilinlerini de önleyebilmektedir. Bu açıdan Birli- ğin ve Baroların çabaları etkinlik kazanmıştır.

Siyasal gereksinmelere göre Demokrasinin yozlaşmasını ön- lene direnci, her ülkede Hukukçuya özellikle Barolara düşen görev- dir. Demokrasimizi yitirirsek, bundan, Türk Uygarlık Tarihi önünde bizler, hepimiz, Türk Hukukçuları sorunlu tutuluruz.

c-Dışa Açılış: Milletlerarası Antlaşmaları da Yargı Yetki- si içinde görebilen bir sistem (Helsinki Antlaşmasının uygulanması gibi) Türk Hukuku için büyük bir aşamadır. Barolarımızın ve Birli- ğin bu yoldaki çabaları yoğunlaşmış, Yönetim Kurulu Raporunda 1978 yılında bu alanda yapılanlar özetlenmiştir.

Bugün bir "olgu" ile karşı karşıyayız. Hiçbir ülke mensup olduğu Hukuk Sisteminde katılmış ülkeler topluluğunun beninsediği İlkelere ters düşen Yasalarını yürütebilmek olanağına sahip değil- dir. "İstisnalar Hukuku" yaşamını sürdürebilmek olanağını yitirdi. O halde "Dış" ile olan "Hukuksal Ahenk"i sağlanmasında Barolara ve Birliğe görev düşmektedir. Birliğin "Antidemokratik hükümler" konusundaki çabası böyle değerlendirilmelidir.

ç-Geleceğin Hukuksal Teşhisi: Türk Yargısı bugün her kara- rında Yasanın ne dediğini açıklarakla kalmanakta, Yasanın nasıl ol- ması gerektiğini de gösteren uyarılarda bulunmaktadır. Bu uyarıla- rın savunnadan kaynaklandığı görülmektedir. Yüksek Mahkemelerimizin İlke Kararlarını bu açıdan dikkatle izlemek, geleceği öngörmek ba- kımından, çok değerli bir olanaktır.

Hukukta "olan"la, "olacak olan"ı birbirinden ayrı tutmak çağımızın hukukçuluğu değildir. Olacak olanı çabuklaştırmakta Barolar ve Birlik baş görevlidir. Hukuk, geleceğini de kendi içinde oluşturan bir Bilim koludur. Bugünün uygulaması, geleceğin teşhisi- ni savsayarız. Bu nedenle "olan"la "olacağın" ayrılması, görevin yapısından gelen özelliğidir. "H u k u k D i n a m i z m i"nin ve aranan "Dinamik Hukukçuluk"un temeli budur. Barolarımızın ve Birliğin çabaları bu yoldadır.

d-Olaylara Yaklaşım: Hemen her ülkede Hukuk Fakülteleri teorik araştırmalar merkezi haline geldi. Toplumun yaşayan yönünden uzaklaştılar. Böylece ortaya çıkan boşluğu Baroların doldurduğu görülmektedir. Yargılamada görev alanlar, olaylara ve olayların sosyal özüne inmek zorunda kaldılar. Bu özelliğin, "S o y u t H u k u k K u r a l l a r ı" dışında "Y a r a t ı c ı İ ç t i h a d" a olanak sağlanması -belki de- zorunluluk getirmesi olağandır. Barolarımız ve Birlik olayların "sosyal öz"üne yaklaşımda başarılı olmuşlardır.

"Yürütmenin hiç bir eylem ve işlemin Yargı Denetimi dışında kalamayacağı" kuralı "Hiçbir toplumsal olayın Yargının değerlendirilmesi dışında kalamayacağı" isabetine dönüşmüştür. Bu gerçek, Türk Yargıcına ve Avukatına çaha büyük ve soylu bir görev ve aynı zamanda pek büyük ve pek ağır bir sorumluluk yüklemektedir.

e-Doğnatik Hukuktan Uzaklaşma: Hukukun, Toplumun gerisinde, biçinselliğe, tutuculuğa indirgeli kalmasını, her ülkede Avukatlar sağlanmışlardır. Toplum yaşadıkça değişecektir. Bu süreci karşılayanayan düşünceler Hukukun dışında kalır. Barolar ve Birliğin siyaset yaptığı suçlanması bu gerçeği kavrayanayan çevrelerden gelmektedir.

Gelişmekte olan Ülkelerde "D o ğ n a t i k H u k u k" ile toplumsal aşamaların çatışmasını sadece Yargının "İ l e r l e t i c i Y o r u n u" başarı ile çözebilir. Bu tür yorum için gerekli "itici güç" Barolardan gelmektedir. Yüksek mahkemelerimizin bazı kararları bu gerçeğin bilincini yansıtmaktadır. Demokrasimizin yaşamında Barolar en ön saftaki yerini hiç bir dönemde terketmedi.

Gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerdeki "H u k u k - ç u n u n g ö r e v i"nin gelişmiş Ülkelerdeki görevinden başkallığı üzerinde artık hiçbir tartışma yapılmamaktadır.

Gelişmiş ülkeler hukukçularının rahatlığına özenmenin ve buna göre davranmanın sakıncalarını veya buna ulaşamamış olmanın umut kırıcılığına düşmenin anlansızlığını görebilmek için gelişmekte olan ülkeler hukukçularının yaptığı ortak toplantıların, Milletlerarası kongrelerin (Delhi, Bangkok toplantıları gibi) sadece tutanaklarına bakmak bile yeterlidir.

Gelişmekte olan ülkenizin kalkınma sorunlarının çözümünde hukukçularınıza büyük görevler ve sorumluluklar düşmektedir.

Dördüncü Beş Yıllık Plan çalışmalarının sonuçlandırılmak üzere bulunduğu şu günlerde, uzun vadeli plan hedeflerinin tüm yurt düzeyinde dengeli, adil, güvenli bir toplumun koşullarını yaratmaya yönlendirilmesi zorunluluğuna özellikle değinmek isteriz. Yönetim Kurulu Raporunda, Planlara ile olan ilişkileriniz açıklanmıştır.

3-Özyönetim:

Yukarıda özetlenen görevlerin başarı ile yerine getirilebilmesi için Birliğin ve Baroların özyönetime sahip kılınmaları zorunluluğuna değinmek yerinde olacaktır. Özyönetim konusundaki söz edilmesi nedeni bu yıl somut bir sonuç alınabilmiş ve belki de 1979 yılında amaca ulaşılmış olunabileceği umududur. Konunun fikirsel gelişimini ve uygulama aşamaları şöyle olmuştur:

TBB Genel Kurulunca kabul edilen Meslek Kurallarının 1. maddesi hükmüne göre:

"Türk Avukatları Baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin bağımsızlığı gereğine inanmışlar ve bu konuda kendilerine gerek kişi, gerek kuruluş olarak düşen görevleri başarma kararına varmışlardır".

Bu kararlar yürürlükteki kanun çelişkilidir.

Avukatlık Kanunu Barolara bağımsızlık tanımıştır. Kanunun gerekçesinde şu satırlara rastlanmaktadır; "Barolar Birliğinin kurulmuş olması dahi, Adalet Bakanlığının Barolar ve Avukatlar üzerindeki yetkilerinin tamamen ortadan kalkmasını gerektiremeyecektir... Anayasasının 122.maddesi muvacehesinde idarî hiyerarşiye tâbi olmaları tabîi ve hattâ zarurî bulunan Türkiye Barolar Birliğinin ve Baroların Adalet Bakanlığı ile hiçbir ilgisi olmasını düşünmek caiz değildir". Geçici Komisyon raporunda da "... idarî

vesayet makamı olan Adalet Bakanlığının vesayet hakkının sınırlarında bir daraltma yapılmıştır". O halde Barolar ve Türkiye Barolar Birliğinin yürütmenin "vesayet"i altında olduğu böylece ve resmen açıklanmıştır.

Adalet Bakanlığının vesayetinin sınırlı olduğu iddiası ise doğru değildir. Zira:

Baroya yazılma istemi kararına karşı itiraz üzerine TBB tarafından verilen kararın (8) stajiyer listesine yazılma istemi hakkında TBB'nin itiraz üzerine verdiği kararın (20), cezaen levhadan silinme hakkında itiraz üzerine TBB'nin verdiği kararın (74), disiplin kovuşturmasına yer olmadığına dair işlemin itiraz üzerine tasdikine dair kararın (142) ve TBB Disiplin Kurulu Kararlarının (157) Adalet Bakanlığınca onaylanmadan yürürlüğe girmesi (182) mümkün değildir. Bakanlık, onay mercii olarak verdiği kararların yerine getirilmesini halinde Baro organının feshini Danıştaydan (77) istiyebilir. Yönetmelikleri tekerrül ettirmek Baroların elinde değildir.

"Barolar ile Türkiye Barolar Birliği organlarının pek yerinde olarak verdiği pek çok kararlar Adalet Bakanlığınca onaylanması nedeni ile yürürlüğe girememiş ve bunlar Avukatlık mesleği için giderilmesi olanaksız zedeleyici zararları oluşturmuştur" (Yörük, S. Savunma ve Avukatın Bağımsızlığı, Cumhuriyet: 1.1.1977).

Vesayet altında Barolar çağdaş Baro anlayışına uygun düşünmektedir. "Yapılacak olan çalışmalar olumlu neticeler verir ve Avrupa Barosu kurulursa, ruhtar, müstakil bir Baronun mensupları olmadıklarından Türk Avukatları Avrupa Barosuna kabul edilmezlerse bunun sorumluluğu herhalde Türk Avukat camiasına ve Türkiye Barolarına ait olmayacaktır" (Dereli, F. İstanbul Baro Derg.Özel sayı, 1969, önsöz, s.21).

Milletlerarası Hukukçular Komisyonunun 1955-1956 yılları arasında yaptığı toplantılara ait bilgiler bir kitap halinde yayımlandı (1966), bu kitapta:

"Barolar kendi üyelerini kabulde ve disiplin işlerinde bağımsız olmalıdırlar", "mesleğe ait kusurların müeyyidelendirilmesinin Barolara bırakılması gereklidir", "Baroların görevleri hukukçuların yetişmesinden başlar", "hukukun üstünlüğünü sağlamak hizmetinde başarı meslek teşekküllerinin özerk ve serbest olması ile mümkündür", (s.40-43).

Klecatsky "h u k u k ü s t ü n l ü ğ ü" adlı makalesinde; (Klecatsky (H.), Réflexion sur la primauté du droit, Rev. de la con. inter. de juristes, 1963, n.2 s.215) bu kavramın müteaddit unsurlarından kuruluş olduğunu, bu unsurlar arasında önem farkı düşünülmesi gerektiğini, bunlardan birinin tehdit altına girmesinin bütünü etkileyeceğini bildirmiş ve hukukun üstünlüğü kavramının altı unsurdan kuruluşunu açıklamış ve bunları şöylece sıralamıştır: 1.Kuvvetler ayrılığı, 2.Hâkim bağımsızlığı, 3.Genel haklar, 4.İdarî tasarrufların kanuniliği, 5.Kanunların ve idarî tasarrufların bağımsız hâkimlerce denetlenmesi, 6."H u k u k ü s t ü n l ü ğ ü kavramını savunmaya kendini hasretmiş, yürütme karşısında bağımsız Baronun mevcudiyeti". Bu satırlar, Baroların bağımsızlığının çağdaş anlayışta hangi unsurlarla öneme eşit ve mevcudiyette zaruri sayıldığını açıkça göstermektedir.

İngiliz "Baro Genel Konseyi" (-General concil of the Bar) daha 1946 yılında bazı esaslar koydu. Bunların başlıcaları şunlardır: "Baronun şerefini, itibarını ve bilhassa bağımsızlığını sağlamak, adli makamlarla ve hükümet ile olan ilişkilerde "B a r o y u s a v u n n a k" (bk.Bolton, W.Des professions judiciaire et droit, le barreau d'Angleterre, Rev. de la con. inter. de juristes, 1957, n.1).

Milletlerarası Hukukçular Komisyonununun 1959 toplantısı bir kitap halinde yayınlandı: (Commission internationale de juristes, le principe de la legalité dans une société libre, rapport sur les travaux congres international de juristes tenu'a New Delhi, janvier 1959 s.303). Bu kitapta özetle şu düşünceler yer almaktadır; Kanunilik prensibine bağlı özgür bir toplumdaki hâkimlerle Baronun görevi birbirine sıkıca bağlıdır. Gerçekten Avukatlığın "serbest meslek" olup olmadığı sorulabilir. Nasıl hâkimlik keyfilik değil ise nasıl hâkimler bu anlamda bağımsız değil ise, Avukatlar da bağımsız değildir. Bu itibarla Barolar faaliyetlerinde yürütmenin müdahalesi dışında kalmalıdır.

Vesayet altında Baro Anayasamızın ruhuna uygun sayılmaz. Kuvvetler ayrılığı bir anayasal prensip olduğuna göre Baroları vesayet altında tutan bir sistem, dolayısıyla adliyeye de müdahale etmiş duruma girer. "A d l i y e n i n b a ğ ı m s ı z l ı ğ ı" fiilen ve tamamen sağlanmış olmazsa "h â k i m l e r i n b a ğ ı m s ı z l ı ğ ı" eksik kalmış demektir.

Milletlerarası Hukukçular Komisyonunun Delhi toplantısına 53 ülkeye mensup hukukçular katıldı. Yayınlanan beyannamede şunlar yer almaktaydı; "Hukukun üstünlüğünün ve haklı bir adliye idaresinin kurulabilmesi için hâkimlerin ve Baroların bağımsızlığına ihtiyaç vardır". Delhi kararları bütün Devletlere resmen duyurulmuştur. O halde Kanunumuzda "v e s a y e t" hükümleri milletlerarası tutuma bilerek karşıdır.

Milletlerarası Hukukçular Komisyonunun Atina Kongresi (1955) kararında aynen şu cümle yer alır; "Bütün Dünyanın Avukatları mesleklerinin bağımsızlığını korumaya mecburdurlar". O halde biz de Kanunumuzun gözetim (belki de bir anlamda dıştan gözetlene) hükümlerinden şikâyetçi durumda olmak zorundayız.

Avukatın görevinde nazârî olarak bağımsızlığı yeterli değildir. Avukat görevinde kendini gerçekten hür hissetmelidir (bk. La profession d'Avocat, Bulletin de la com. inter. de juristes, 1965, n.24, s.5). Avukatlık Kanununa göre (1/2) "Avukat görevini yerine getirmede bağımsızdır". Fakat mensup olduğu ve kendisini destekleyecek ve koruyacak kuruluş bağlı ise Avukat böyle bir duygu içinde olamayacaktır.

Adaletin üç unsuru görevde eşittir. Hâkim-Savcı-Avukatın aynı prensiplere tâbi tutulması şarttır. Yeni Anayasamızdan sonra hâkimlerin bağımsızlığı ve tenineti sağlandı. Bu gelişme içinde Avukatlık Kanunu izahsız kalmaktadır. Adalet Bakanlığı savcılığı tayin edemezken aynı Bakanlığın bir kimsenin Avukatlığa kabul edilip edilmemesi ve disiplin konularında "son söz"ün sahibi kılınması yersizdir.

Avukatlık Kanununun isabetli hükümleri az değildir. Fakat Barolar ve özellikle TBB'nin "v e s a y e t" altında kabulü çağ dışı bir anlayıştır. Kanun mutlaka düzeltilmelidir. Bağımsızlık bir "ayrıcalık" sayılmaz, görev icabıdır.

Baroları vesayet altında tutmak, örtülü şekilde "savunma hakkı"nın sınırlandırılması isteğinden gelir. Savunmaya herhangi bir tahdit bu hakkın özü ile bağdaşmaz. Bu sebeple iddialı bir görüşe nazaran savunmayı Usul Kanununa bağlamanın dahi bir tahdit olduğu ileri sürülmüştür (krş. Funaro, G. la difesa del processo penale, Riv Penale, 1955, s.807). "S a v u n m a d i s i p l i n i" çok kere savunma hakkının tahdidine götüren bahane -fikir-dir.

Yargıtay Başkanımız şu tünce ile kanısını açıklamıştır;
"Baroların bağımsızlıklarını sağlayacak, onları idarenin vesayetinden kurtaracak Yasa değişikliği yapılmalıdır" (Yargıtay Başkanı, Menteş, C. 1974-1975 Adalet yılı açış konuşması, Ankara, 1974, s.13).

Böylece oluşan düşünsel ortam yürütmeye etkili olmuş, asrarla sürdürülen girişimler sonunda, Yönetim Kurulumuzca hazırlanan Özyönetim Yasa Taslağı Adalet Bakanlığınca, Bakanlar Kuruluna, Bakanlar Kurulundan da yüce Meclise "Hükümet Tasarısı" olarak sunulmuştur. Bu Tasarı hakkında Yönetim Kurulu raporunda ayrıntılı bilgilere yer verilmiştir.

1979 yılı içinde sonuç alınması halinde, bundan sonra başlayacak, özyönetimin getireceği "ağır sorumluluk dönemi" açısından uyarılanı telakki etmek üzere, Genel Kurulumuzun Olağanüstü Toplantısını rica etmek isabetli olacaktır.

Saygılarınıza.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Avukat Faruk EREM

YÖNETİM KURULU ÇALIŞMA RAPORU

G İ R İ Ő

Türkiye Barolar Birliği meslek içi ve meslek dışı konular-
daki çalışmalarını bu yıl da etkin biinde srdrnŐtr.

alıŐmalar arasında en oneli yeri kuşkusuz ÖZYÖNETİM Yasa
Tasarısının Millet Meclisine sunulması olayı teşkil etmektedir. Tür-
kiye Barolar Birliğinin kuruluşunun Onuncu yılında tam bağınsızlığa
kavuşması, Avukatlık mesleğinin gelişmesinde ve etkinliğinin tümüyle
sağlanmasında en oneli aşanayı oluŐturmuş olacaktır.

Birlik, Anayasal hak ve özgürlüklerin korunması ve özellik-
le düşünce'nin hukuksal güvenceye kavuşturulması konusunda Genel Ku-
rulundan başlayarak sürdürdüğü tutarlı ve tarafsız tuturunu, bu yıl
da çeşitli bildirilerinde yeralan görüŐleriyle yineleniş ve kanıtla-
mıştır.

Topluluk Sigortası Sözleşmesi uyarınca günlük kazancın ta-
vanında yapılan artırımın prime yansıtılması SSK ile aranızda görüş
ayrılığına neden olmuştur. Uygulanada meslekdaşlarımızın en oneli
sorununu teşkil eden bu konuda idarî ve yargısal yoldan olumlu bir
sonuca giilmesine çalıŐılmaktadır.

Bu arada Baro giriş ve yıllık keseneklerine ilişkin Tasarı-
nın Genel Kurul toplantılarından önce yasalasması da oneli bir
problemin doğnasına nleniŐtir.

Yönetim Kurulumuzun 1978 yılı çalışmaları, yukarıda genel
izgileriyle değindiğiniz oneli konularla birlikte takdirlerinize
sunulmaktadır.

XII.Genel Kurul Toplantı tutanakları öncekiler gibi steno
ile düzenlenecek ve en kısa zamanda çoğaltılarak Delegelerinize ve
Barolara yollanacaktır.

I. BÖLÜM

YÖNETİM KURULU'NUM ÖNEMLİ KONULARDAKİ GÖRÜŞLERİNİ YANSITAN BİLDİRİLER

Türkiye Barolar Birliğinin toplumda etkinliğini giderek arttırması gözönünde tutularak önemli sayılan konular hakkındaki bildirimlerden bazılarının rapora alınmasında fayda görülmüştür. Amacımız fikirsel yönden Yönetim Kurulumuzun Genel Kurulumuzca değerlendirilmesi ve denetlenmesi olanacağını sağlamaktır:

1-Toprak ve Tarım Reformu Yasası ile İlgili 7.5.1978 Tarihli Bildiri:

"Toprak ve Tarım Reformu Yasasının iptâline ilişkin Anayasa Mahkemesi kararının yürürlüğe girmesinin sonuçlarını inceleyen Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu aşağıdaki hususları kamuoyuna duyurmaya karar vermiştir:

Anayasa Mahkemesi, Anayasamızdan aldığı yetkiyi isabetle kullanarak 1757 sayılı Toprak ve Tarım Reformu Yasasının iptâli kararının yürürlük tarihini bir yıl süre ile geciktirmiştir. Ancak bu süre Yasama organlarınca gerektiği şekilde değerlendirilememiştir. Oysa bu tutumun gelenek haline getirilmemesi, süresi içersinde iptâl edilen Yasa yerine yeni Yasanın çıkarılması Anayasa gereğidir. Ne yazık ki, aynı yanlış yöntem 931 sayılı İş Yasasının Anayasa Mahkemesince iptâl edildiği dönemde de uygulanmış ve büyük sakıncalar ortaya çıkmıştır. Birliğimizin o tarihte yaptığı uyarı Yasama Organınca dikkate alınmamış ve aynen bugünkü gibi hukuk düzeninizde çok önemli sosyal bir konuda böylesine bir çelişki ortaya çıkmıştır.

Toplumsal yönü bu denli büyük ve önemli bir hukuk sorununun süre geçirilerek askıda bırakılması kuşku yokki hukuka olan inancı ve güveni sarsacaktır.

Hukukun Üstünlüğü ilkesine bağlı bir Anayasal kamu kuruluşu olarak Türkiye Barolar Birliği, konu ile ilgilenme göreviyle yükümlüdür. Yasama Organı ile Anayasa Mahkemesi arasındaki yetkinin sınırları bu gibi somut olaylarla daha belirginleşmektedir. Bu nedenle devanede gelen olumsuz örneklerden kaçınılmalı, demokratik düzenin gerektirdiği duyarlılık gözden uzak tutulmamalıdır.

Birliğin iptâl kararı ile de salt bir hukuk boşluğunun oluşmadığı kanısındadır. Bilinliği gibi Toprak Reformu ile ilgili çalışmaların anacından saptırılmanası için gerekli önlemler 1617 sayılı Ön Tedbirler Yasasında ele alınmıştır. Bu Yasa da yürürlüktedir. Bu nedenle Yasaya organlarınca Anayasa Mahkemesi kararında öngörülen bir yıllık süre içinde yeni bir Yasa düzenlenmiş olsa dahi Toprak Reformu anlayışı tünden ortadan kalkmış sayılmaz. Ancak uzun yıllardan beri Türk köylüsünün özenle beklediği ve toplum yapısında büyük aşamalar getirecek olan böylesine bir konuda gecikme hoşgörü ile karşılanamaz."

2-Eski Parlenenterlere Tanınmak İstenen ve Çeşitli Ayrıcalıkları Kapsayan Yasa Önerisi:

"Türkiye Barolar Birliği Yönetin Kurulu Ülkenizde hüküm süren aşayışsizlik ve can güvensizliği sorunları çözüm beklerken gereksiz yere güncel hale getirilen, "eski parlenenterlere tanınmak istenen ve çeşitli ayrıcalıkları kapsayan yasa önerisi" üzerinde durnak zorunluluğu duymuştur.

Türkiye Barolar Birliği Yönetin Kurulu, Anayasamızın 12. maddesinin 2. fıkrasında yer alan "hiçbir kimseye, aileye, zünreye veya sınıfa intiyaz tanınmaz" ilkesi karşısında Parlemntoda görüşülen ve eski üyelere çeşitli ayrıcalıklar tanıyan Yasa Tasarısının Anayasamıza aykırı olduğu sonucuna varmıştır.

Yasanın kabulü halinde Anayasamıza aykırı olarak bir zünreye ayrıcalık tanınmış olacağı kuşkusuzdur. Parlenenterlere görevleri gereği verilen hakların, görevlerinin bitiminden sonra da bir ayrıcalık olarak devanının sağlanmasında hukuksal bir dayanak yoktur.

Anayasaya aykırı Yasalara karşı, Anayasa Mahkemesine başvurma yetkisi ancak belirli kuruluşlara tanınmıştır. Bu kuruluşlar arasında ne yazıkki TBB yoktur. Oysa Anayasaya aykırı Yasalara karşı dava açma hakkının öncelikle Türkiye Barolar Birliği gibi politik endişelerden uzak kanusal bir hukuk kuruluşuna da tanınmış olması gerekirdi.

Bu başvurma hakkından yoksun bulunan TBB Yönetin Kurulu, Yasanın Meclislerden çıkması halinde yetkili kuruluşların Anayasa Mahkemesine başvuracaklarına, içtenlikle inannaktadır.

Bununla beraber TBB Yönetim Kurulu, Parlamentomuzdan böylesine saygınlık yitirici bir Yasanın da çıkmayacağını umud etmektedir."

3-Saldırıların Alanlarını Genişleterek Adalete de Yönelmeleri Karşısında Birliğin Tutum ve Görüşü:

"Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu toplanmış ve aşağıdaki bildirisinin kamuoyuna arzına karar vermiştir.

Saldırıların alanlarını genişleterek Adalete de yönelmeleri karşısında Yönetim Kurulumuz cinayet ve tedhiş olaylarını Cumhuriyetin savcılığı görevini en uygun onlayışla yürüten Ankara Savcı Yardımcısının öldürülmesi olayının arkasındaki güçlerin tedhişi ve sorumlusunun saptanması çabasının en yoğun biçimde sürdürülmesini yetkililerden istemeğe karar vermiş ve gereken girişimlerine başlamış bulunmaktadır.

Amaç, sadece Adalet görevlilerini yıldırma değildir. Türk Devletinin üç unsurundan biri olan Yargı'yı görevden alıkoymak Anayasaya karşı yönelmiş eylemlerin niteliğini açıkca ortaya koymaktadır.

Gerekten önlemlerin alınması ve soruşturmanın yürütülmesi bu önemle orantılı olmak zorundadır. Cinayetin, terörizmin kökeninin araştırılması döneminde rastlaması gerçeği açıkca ortaya atmaktadır."

a-Anayasa Mahkemesine Yapılan Saldırı ile İlgili Olarak Birlikce Anayasa Mahkemesi Başkanına Çekilen Telgraf:

"Sayın Başkan, menfur saldırıyı Barolar Birliği adına lanetlemekteyiz.

Anayasa Mahkemesine bomba atılmasıyla neyin amaçlandığını anlamak güç değildir. Bu Anayasanın getirdiklerini kabul etmek istemeyenlerin yasa dışı davranışta direnmek kararında olduklarını göstermektedir.

Anayasa kuruluşlarına ve tüm yargıda görev alanlara yönelik saldırılara karşı en kesin önlemlerin alınması gerekli hale gelmiştir."

b-Danıştay'a Yapılan Saldırı:

"Tedhiş hareketlerinin Anayasal Kuruluşlara ve bu arada yargı mekanlarına, yargıda görev alanlara doğru yön değiştirmiş olması bu olayların amacını ve niteliğini daha açıkca yansıtmaktadır.

Bu hareketler Anayasada belirlenmiş Hukuk Devletine, diğer bir deyimle Anayasaya karşıdır. Bu durum özellikle demokrasinin vazgeçilmezliğini kabul ettiği siyasal kuruluşların sorumluluğunu gün geçtikçe arttırmaktadır.

Bütün siyasal kuruluşların tedhiş hareketlerinin karşısında aynı tutumda olacaklarının taahhüdü içine girmeleri, tek biçimli davranışı tercih etmeleri zorunlu hale gelmiş bulunmaktadır. Başarısızlık, hiçbir kuruluşu sorun dışı bırakamayacaktır. Türk Milleti adına kullanıldığı Anayasada belirtilmiş yargıyı hedef alan hareketlerin sür'atle önlenmesi gereğine inanmaktayız."

4-Anarşik Olaylara Karşı Yargısal Önlemlere İlişkin
23.5.1978 Tarihli Bildiri:

"Anarşik olaylara karşı yargının etkinliğini arttırmak amacı ile Adalet kuruluşu içinde yargısal önlemlere ilişkin düşünceler aşağıda açıklanmıştır:

Hükümet bildirisinde, DGM kusurundan uzak kalmak, Demokratik yargı kurallarını zedelememek koşullarına dikkatli olmak istenine yer verilmiş olduğunu basından öğrenmiş bulunuyoruz.

TBB.nin bu konuda evvelce açıkladığı düşünceleri özetlemekte fayda görülmüştür:

a)Tabii Hâkim; Anayasamızın 32.maddesindeki "tabii hâkim" kavramı, "biçimsel" ve "lafzı" yorumlanmamalıdır. DGM denemesi "suçtan evvel kurulan mahkeme tabii hâkimlidir" savının içdensizliğini yansıtıyordu. Herhangi bir yargısal önlem alınırken "biçimsel tabii hâkim" kavramının aldatıcı etkisinden sakınılmalıdır. Bu nedenle:

b)Mahkemenin hâkimlerinin atanmasında, yürütmenin en ufak bir yetkisi, dolaylı veya dolaysız etkinliği olmamalıdır. DGM döneminde yürütmenin göstereceği bir misli adaydan Yüksek Hâkimler Kurulu seçim yapıyordu. Bu bir aldatmacaydı.

c)Hangi deyim kullanılırsa kullanılsın, siyasal mahkeme dönüşümünü yaratacak hertürlü girişimlerden uzak kalınmalıdır. TTB siyasal mahkeme kavramına karşıdır.

ç)"Mahkemelerin -görevleri- kanunla gösterilir" kuralı hem Anayasa (136), hem de CMUK. (1) kuralıdır. Mahkemelerin görevini saptamada Yürütme yetkili olmamalıdır. DGM Kanununun 9.naddesinin Anayasa Mahkemesince iptâlinde gösterilen gerekçe gözönünde tutulmalıdır. (Resmî Gazete 2 Eylül 1974, n.14994).

d)Değiştirilen Yargıtay Kanununa göre (n.1130) DGM leri kararlarının Yargıtay'ın belli bir dairesinde incelemesi usulü örnek tutulmamalıdır. Bu usulün sakıncaları ve bu özel daire hakkındaki görüş ve yermeler değerlendirilmelidir. Kaldığı bu dairenin varlığı, Anayasa Mahkemesinin iptâl kararından sonra tartışmalıdır.

f)Savunma Hakkı; Memleketinizde "Savunma Hakkı"nın siyasal amaçla kötüye kullanıldığına tek örnek gösterilenez. Türk Avukatları çok güç dönemlerde bile usul kuralları içinde kalabilmişlerdir.

Bu nedenle:

g)"Duruşmanın inzibatı" kavramının içdensiz ve abartılmış anlayışından, DGM Kanunundaki (27) düzenlemelerden uzak kalınmak gerekir.

h)Aynı nitelikte "müdafie disiplin uygulaması" itibar görnemelidir. Müdafii duruşmadan çıkarmak, savunma süresini veya müdafî sayısını sınırlamak yetkisini tanımak gibi öneriler kesinlikle reddedilmelidir.

ı)Şonuç olarak kanaatiniz şudur; asıl gereksinme; isabetle saptanmalıdır. Mahkemelerde kararların gecikmesi, uzmanlaşmamış olmaya bağlanamaz. Sıkıyönetim döneminden, DGM döneminden sonra adliyeye intikal eden dosyalarda -genel ölçüleri aşan- gecikme veya kararlarda isabetsizlik görülmüştür. "Biz yakalıyoruz, adliye bırakıyor" savı doğru değildir. Zabıta soruşturması bazı dönemlerde "Adlî Zabıta" niteliğini ve güvencesini kanıtlayamadı.

Bu nedenle Adlî Zabitanın kurulması, her açıdan "savcılarının emrinde adlî zabıta" döneminin başlaması gereklidir.

Eğer gerçekten Adlî Zabıta kurulur ve Adliye emrine verilirse sür'at kolaylıkla sağlanır ve mahkemeler bakımından ayrı bir düzenlemeye ihtiyaç kalmaz. Çünkü her yeni kuruluşun kuşku ile karşılanması olasılığı üzerinde durmak gereklidir.

Mahkemelerin olanaklarının yeterli olmadığı bir vakiadır. Fakat takviyeleri mürkündür. Adliye kuruluşları içinde olsalar dahi bir mahkemenin belirlenmesi özel mahkeme görünümünü yaratabilir. Sorunun çözümünü Adliyeden çok, Adliye dışında aramak, önlemleri buna göre saptamak yerinde olur."

5-27 Mayıs Anayasa ve Hürriyet Bayramı Nedeniyle
Yayınlanan 27 Mayıs 1978 Tarihli Bildiri:

"27 Mayıs günü toplanan Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, son günlerde ortaya atılan ve sürdürülmek istenen yürürlükteki Anayasanın kaldırılmasının gerekli bulunduğu yolunda bazı çevrelerce ortaya atılan iddianın isabetsizliği üzerinde durmuş ve 1961 Anayasasının yüce Atatürk'ün uygarlık düzeyine Türk ulusunun ulaştırılması amacıyla varılmasını en elverişli biçimde yansıtan bu Anayasanın korunması çabasında ısrarlı tutum içinde bulunmağa karar vermiştir. Anayasanın gereklerini çeşitli nedenlerle gerçekleştirmek direncinin sorucları ile toplumsal isteklerin ters düşmesinin meydana getirdiği bugünkü durumun çözümü çarelerini Anayasanın kaldırılmasında aramak toplunumuzu geriye götürmektir.

12 Mart anlayışının ürünü son Anayasa değişikliğinin geçersizliğini savunan TBB bu anlayışın eksik bıraktığını tamamlamak amacıyla yönelik bazı çevrelerin iddialarının karşısında olacağını kamuoyuna saygı ile açıklar."

6-Bir Sorgu Hâkiminin Avukatı ile Telefonda Konuşan
Sanığın Konuşmasının Dinlenmesi Olayı Nedeniyle Birlikçe
Fransa'da Montepellier Barosu Başkanına Çekilen
Telgrafla İlgili 15 Mayıs 1978 Tarihli Bildiri:

"Bir sorgu hâkiminin Avukatı ile telefonda konuşan sanığın konuşmasını dinlemesi Fransa'da bir adli skandal doğurmuştur. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu adına Montepellier Barosu Başkanına çekilen tel şudur:

(Bir sorgu hâkiminin bir avukatın müvekkili ile telefon konuşmasını dinlediği, bunu tutanağa geçirdiği, dosyaya koyduğu Fransız Basınından öğrenilmiştir. Fransız Adaletine daima saygı duyan Türkiye Barolar Birliği böyle bir davranışı hayretle karşılamıştır. Bu konuda Baronuzun aldığı takbih kararını desteklediğimizi bildirir; bu telgrafımızı hâkim hakkında disiplin tedbiri almağa yetkili nakama iletmenizi saygı ile rica ederim. Av.Faruk Erem, Türkiye Barolar Birliği Başkanı)."

II. BÖLÜM

BİRLİĞİN KATILDIĞI TOPLANTILAR

1-Adalet Yılı'nın Açılışı:

1978-1979 Adalet Yılı'nın açılışı toplantısında Yargıtay Başkanından sonra T.Barolar Birliği Başkanı da, geleneksel hale gelen konuşmalarını yapmışlardır.

a.Sayın Yargıtay Başkanı Cevdet Mentesh konuşmasında Yargıtayın ve adaletin sorunlarına dokunmuşlar, Hukukun Üstünlüğü kavramı üzerinde konuşmalarında önemle durmuşlardır. Konuşmalarının bu kısmında Sayın Başkan şunları söylemişlerdir:

"Hukuk Devleti ve Hukukun Üstünlüğü İlkesi: Hukuk ile toplum arasında doğal bir neden-sonuç ilişkisini; bir başka anlamıyla "nerede bir toplum varsa orada bir hukuk'un var olduğu" olgusunu belirlersek, hukukun toplum ve onu oluşturan bireyler için ifade ettiği önemi daha iyi kavramış oluruz. Temelde bireyin ve daha geniş anlamda toplumun mutluluğunu sağlamayı amaçlayan hukuk, vurguladığımız bu özelliğinden ötürü uyulması zorunlu ve toplum yararına olan yaptırıcı kurallarını beraberinde getiren; bireyler ve kurumlar arasında fark gözetmeyen dengeli, koruyucu, insafli, güven verici, yeniliğe açık, herkese hakkı olanı veren bir yapıya sahiptir.

Kabul etmek gerekir ki, hukukun üstünlüğünün egemen olduğu bir toplumda, siyasal iktidarlar geçicidir. Kalıcı olan ve olması gereken bir devletin somut varlığı ve etkinliği ile bireylerin güven duyacakları, özgürlükçü bir ekonomik ortamın sağlandığı sürekli bir toplum düzeninin varlığıdır..... Türk toplumu, Atatürk'çü geleneğine uygun bir anlayış ve arayış içerisinde egemenliğin yasama, yürütme ve yargı arasında paylaşılması ve birlikte kullanılması sonucunu doğuran bir anayasal gelişmeyi başarmıştır."

-Yargıtay Başkanı, TBB gibi İhtisas Mahkemelerinin karşısında olduklarını şöylece ifade etmişlerdir:

"Salt ülkemize özgü olmayan ve giderek bir çok ülkelerde kendisini gösteren bu acımasız, silâhlı saldırıların önlenmesinde elbette başvurulacak bir çok önlem ve çare vardır. Ne varki çare ve önlem aranırken herşeyden önce ülkemizin bölünmezliğine, bütünlüğüne ve Cumhuriyet Rejimine el dokundurmama ilkesi tüm anayasal

kuruluşların ve hepimizin ortak düşüncesi ve amacı olmalıdır. Uzmanlık mahkemeleri kurmak suretiyle soruna çözümlenileceği söylenirken, ülkemizdeki şiddet eylemlerine ilişkin suçların hâkimler yönünden uzmanlığı gerektirecek nitelikte olmadığı, bu suçların ceza mahkemelerince çözümlenen öldürme, yaralama, soygun, esrar, silâh ve patlayıcı madde bulundurma gibi suçlardan farklı bulunmadığı düşünülmelidir. Bu eylemlerin örgütsel bir biçimde ve siyasal amaçlarla işlenmiş olmasının da uzmanlığı gerektirmeyeceği kabul edilmelidir. Ayrıca uzmanlık mahkemelerinin gerek öz ve gerekse biçim olarak anayasanın öngördüğü "tabiî hâkim" ilkesi ile ne ölçüde bağdaşacağı, üzerinde durulması gereken bir sorundur.

İstenilen, toplumun huzurunu bozmayı, ülkenin bütünlüğünü parçalamayı, devletin ve cumhuriyetin temel varlığını yıkmayı amaçlayan şiddet eylemlerinin önlenmesi olduğuna göre bunun ilk çaresi herhalde özel mahkemeler kurmak değildir. Öncelikle varolan mahkemeleri etkin bir biçimde işler hale getirmenin, yargılamaları çabuklaştırmanın yolları aranmalı özellikle ve ivedilikle Cumhuriyet Savcılarına bağlı ve onların denetiminde adli zabıta örgütünün kurulması sağlanmalıdır. Eğitilmiş adli zabıta örgütünün kurulması ve işler hale getirilmesi ile şiddet eylemlerinin önlenmesi, yakalanmaları ve adalete gerçek kanıtları ile birlikte teslimleri konusunda çabukluk sağlanacağına kuşku yoktur. Ayrıca tarafsızlık temeli üzerine kurulacak bu güçlerin kullanılması ile, bugün taraf tuttuğundan yakınılan güvenlik kuvvetlerinin siyasal nitelik taşıyan suç ve suçlular üzerindeki etkinliği söylentileri de önlenmiş olacaktır. Bunun yanısıra gerek orta, gerekse yüksek öğretim eğitimi, Atatürk'cü ilkeler ve çağdaş bilimlerin doğrultusunda yönlendirilmelidir."

b.Barolar Birliği Yönetim Kurulu adına yapılan konuşmada Birlik Başkanı yargının görevleri ve bu görevler içerisinde Barolar Birliğinin yeri, yetkisi üzerinde durmuş ve delege meslektaşlarımıza konuşma metni dağıtılmış bulunmaktadır.

2-Uluslararası Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun
21-23 Nisan 1978 İstanbul Toplantısı:

Birliğin de üyesi bulunduğu Uluslararası Barolar Birliği (International Bar Association) yönetim kurulu 21-23 Nisan 1978 günleri İstanbul'da toplanmıştır. Toplantı dolayısıyla düzenlenen Meslek Kuralları Semineri ile ağırlanmaya ilişkin program 7.2.1978 tarihli Genelge ile Barolara bildirilmiştir.

Uluslararası Barolar Birliğinin Yönetim Kurulu toplantısına Birliğimizi temsilen Birlik Başkanı katılmıştır. Bu toplantı münasebeti ile düzenlenen açık oturunda aşağıda isimleri yazılı konuşmacılar, meslek kurallarına ilişkin çeşitli konularda görüşlerini açıklamışlardır:

Meslek Kuralları Semineri
21 Nisan 1978 Cuma

- 9.00 Başkanın Açışı
Collin Mc Fadyean Esq (İngiltere).
- 9.15 Ulusal ve Uluslararası Açılan Meslek Kuralları
Sir Thomas Lund (İngiltere)
- 10.00 Avrupa Ekonomik Topluluğundaki Kurallar ve Uygulanmalar
Mr.Pieter de Brauw (Hollanda)
- 11.00 Parlamento Üyesi Olan Avukatlar
Prof.Faruk Eren (Türkiye)
- 11.45 Meslek Kuralları ve Hukuk Mesleğini Etkileyen Hükümet Kararları
John P.Bracken Esq. (A.B.D.)
- 14.15 Haken Kararlarında Meslek Kuralları
Maitre Jacques Lassier (Fransa)
- 15.00 Ortak Hukuk Büroları ve Meslek Ahlâkı
RA Dr.Walter F.Oppenhoff (Almanya)
- 16.00 Disiplin Yöntemleri
James Sutherland Esq. CBE (İskoçya)
- 16.45 Görüşme ve Tartışmalar
- 18.00 Kapanış.

Açık oturumdaki konuşma ve tartışmalar Uluslararası Barolar Birliğince yayınlanacaktır.

3-Uluslararası Yargıçlar Merkezince Düzenlenen Toplantı:

Bu toplantıda Birliğimizi Başkan Vekili Enver Arslanalp temsil etmiş, "Türkiye'de Grev Hakkı" başlıklı tebliğini sunmuş, tartışma ve kararlara katılmıştır. Metni TEBB.nin 46.sayısında yayınlanmış bulunan Tebliğin kapsadığı konular şunlardır:

"Giriş, Yasak Devre, Tanına Devresi, -Pozitif Hukukta Grev Hakkının Kaynakları, -1961 Anayasası, Başlangıç, -47.Madde, -İlgili Yasa, -Yönetmelikler, -Toplu Sözleşme, Yargı Kararları, -Grevin Hukuksal Niteliği, -Yasal Anlamı, -Grev Hakkının Sınırlanması, -Grevin Yasaklanma Halleri, -Yasaklanmaya İlişkin Hizmetler,

-Grevin Başlaması, -Uzlaşma Yöntemi, -Referandum, -Grevin İş Sözleşmesine Etkileri, -Greve Katılmayanların Hukuksal Durumu, -Eleştirisel Değerlendirme, -Grev Hakkı Sorunları Karşısında Türkiye Barolar Birliğinin Tutumu, -Sonuç.."

Tebliğde şu sonuca varılmaktadır:

"Hukuk müesseseleri çeşitli toplumsal güçlerin etkisi altında değişirler. Bu değişiklik, temel hakların gelişme ve yaygınlaşma yönünde olur.

Toplumsal olayların olumsuz görünüşü insanlığın ileriye doğru yürüyüşünü engelleyemez.

Tarihin bu iyinser perspektifi bizi, Condorcet gibi, şu sonuca götürür:

"Bütün toplumsal müesseselerin amacı, sayıca en çok ve en yoksul sınıfın toplumsal, ahlaksal, zihinsel ve bedensel geliştirilmesi ve iyi hale getirilmesi olmalıdır."

Grev, tıpkı bilim ve siyaset gibi çalışan insanın hizmetindedir. Düzenlenmesi ise, sözde düzeni ne bahasına olursa devam ettirmek isteyenlerin elinde bir baskı aracı olamaz.

Bununla beraber, hukukçu sorumsuz ve keyfî tutumları ve otoriter önlemlere karşıdır, özgürlüklerin ve demokratik katılımın yanındadır.

Grev, sadece çalışanların etkin bir direnişi ve mücadelesi değildir. Aynı zamanda, bir hoşnutsuzluğu, bir isteği, bir düşüncüyü ve bir siyaseti de dile getirmektedir. Grev sorununun almış olduğu boyut nedeniyle bir siyaseti ifade etmek zorunlu olmuştur. Üretim uluslararası niteliğe dönüşmesi ve sermayenin ulusal sınırlar ötesine aktarılması öylesine sosyal ve siyasal anlaşmazlıkları doğuruyorki çözüm yöntemleri de uluslararası bir boyuta varıyor. Bu nedenle grev, etkin bir direniş ve olumlu bir mücadeledir.

Grevin çalışan yığınların toplumsal isteklerinin olumlu bir sonuca ulaştırılması umudu ve özgürlükler ve refah dileklerinin gerçekleşmesi aracı olduğunu kabul eden Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunun çoğunluğu, grev hakkının bastırılmasına ve otoriter bir biçimde düzenlenmesine karşı, fakat genişletilmesi ve demokratik uygulamasından yanadır."

4-Birlik Yönetim Kurulunun Edirne Toplantısı:

Birlik Yönetim Kurulu Edirne Barosunun çağrısına uyarak, 17 Haziran 1978 günü Edirne Barosunda toplanmıştır. Aynı gün, Halk-
evi Salonunda Birlik adına Başkan ve Yönetim Kurulu üyeleri Gülçin
Çaylıgil, Azmi Soydan'dan oluşan grup tarafından hazırlanan "Rek-
lâm Yasağı" konulu tartışmalı toplantı yapılmıştır.

Ayrıca, Edirne toplantısı nedeniyle aşağıdaki bildiri
kamu oyuna açıklanmıştır:

"Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu 17 Haziran günü
Edirne Barosunda toplanmış, gündemindeki konuları görüşerek karara
bağlamıştır. Bu arada Barolar Birliğine, son günlerde yürürlüğe gi-
ren İnfaz Yasasının lehinde-aleyhindeki başvuruları değerlendiren
Yönetim Kurulu şu sonuçlara varmış olduğunu Kamu Oyuna bildirmekte
ilerdeki gelişmelere katkıda bulunacağı ümidi ile açıklamak gerek-
sinmesini duymuştur:

a.İnfaz sistemimizin ilkelikten kurtarılması yolunda Yü-
rütme Organının çabaları yerinde görülmüştür. İnfaz Yasası bu çaba-
ların ilk ürünü sayılmaktadır. Bununla beraber İnfaz Yasasının sa-
dece cezalarda bazı indirimlerle yetinmesi yeterli görülmemektedir.
Birleşmiş Milletlerce hazırlanan ve Devletinizce kabul edilen "hü-
kümlülerin tâbi olacakları asgari insanî muamele" anlaşmasının bü-
tün gereklerinin bir'an önce gerçekleştirilmesi kısa süreli bir
plân içinde düzenlenmeli ve bu plânın sadece bir vaadden ibaret
kalmamasının önlemleri de ele alınmalıdır. "Ceza evlerinde insan
hakları" günümüzde en güncel konulardan biri haline gelmiş, sis-
temli çalışmalar ve İnsan Hakları Komisyonunun kararları bu konuya
açıklık getirmiştir.

b.Bu vesile ile Yönetim Kurulumuz İnfaz sistemimizin ger-
çekten yenilenmesinin, cezaevinde uygulanan bazı tedbirlerin Yargı
Denetinine tâbi kılınması ile mümkün olacağı kanısındadır. Yürütme-
nin hiç bir eylem ve işleminin yargı denetimi dışında kalanayacağı
yolundaki Anayasal Kuralın cezaevlerinde geçerli olmadığı ileri sü-
rülemez. Bu nedenle "İnfaz Hâkimliği" kurulmalıdır. İdarece alınan
tedbirlerin acele bir usulle İnfaz Hâkimliğine itiraz yoluyla gö-
türülebilmesi olanağı sağlanırsa Cezaevlerinizde pek çok olayların
önlenebileceği kanısındayız.

c.Yasal affın her zaman mümkün olmanası, bazı sakıncaları olabileceği yolundaki yermelere meydan vermemek üzere, mevzuatınıza "Yargısal Af" müessesesinin girmesinde fayda vardır. Gerçekten, cezanın asıl amacı olan "islâh" sağlanmış ise, bundan sonra infazın devamı ceza olmaktan çıkar ve lüzumsuz dolayısıyla ters tepkili bir tedbir haline dönüşür. Cezanın ıslaha yettiğinin saptanması için ferdi başvurularla, her bir hükümlünün durumunun İnfaz Hâkimi tarafından incelenmesi, bu inceleme arasındaki süre, ıslahın saptanmasına ilişkin koşullar ve diğer ayrıntılar yasa ile gösterilirse İnfaz sorunu memleketimizde en isabetli şekilde çözülebilecek, belki de yasal affa lüzum kalmayacaktır.

d.İnfaz Yasasının uygulanmasındaki duraksamalar giderilmelidir."

5-Dünya Hukuk Günü:

Dünya barışının sürekliliğini ve sağlamlaşmasını olanaklaştırmak için bütün hukukçuların yapacakları işbirliği ile Devletler Hukuku'nun kurallaştırılması, uluslararası yargı organlarının etkinliğinin arttırılması ve dünyada hukuk düzeninin kurulmasında kamuoyu'nun desteğinin sağlanması amacıyla "Hukuk Yolu ile Dünya Barışı Merkezi" tarafından çeşitli tarihlerde ve yerlerde konferanslar düzenlenmiştir.

Bu konferanslarda alınan kararlar gereğince dünya çapında ilk konferans 1963 yılı Haziran-Temmuz aylarında Atina'da toplanmıştı. Konferansa Türk hukukçuları da katılmış, devrin Cumhurbaşkanı Gürsel de bir mesaj göndermişti.

Temmuz 1967'de Cenevre'de yapılan üçüncü konferansın açılış günü olan 10 Temmuz tarihinin "Dünya Hukuk Günü" olarak ilân edilmesi Konferans Düzenleme Komitesi'nce önerilmiş ve Dışişleri Bakanlığının girişimi üzerine Bakanlar Kurulunca alınan 5 Temmuz 1967 tarih ve 6/8479 sayılı karar gereğince Cumhurbaşkanı tarafından verilen bir deneçte "10 Temmuz" tarihi Türkiye'de de "Dünya Hukuk Günü" olarak ilân edilmiştir.

Türkiye Barolar Birliği bu yıl 10 Temmuz "Dünya Hukuk Günü"nden yararlanarak günümüzün uluslararası ilişkilerinin odak noktasını oluşturan güvenlik ve işbirliği çerçevesinde "Barış ve Silahsızlanma" konusunda bir sempozyum düzenlemiştir.

Üniversiteler, Meslek Kuruluşları, Sendikalar, Dernekler ve ilgili Kamu Kurumları temsilcilerinin çağrıldıkları toplantıda, Türkiye'nin Atatürk tarafından konulan "Yurtta barış, dünyada barış" ilkesi ışığında, barışın kurulmasını engelleyen nedenler tartışılacak, barış ve silahsızlanma yolunda yapılan çalışmalar tarihsel süreci içinde hukuksal açıdan gerçek boyutları ile ortaya konuldu.

Dünya hukuk günü dolayısıyla düzenlenen Barış ve Silahsızlanma sempozyumu programı şöylece düzenlenmiştir:

"Açılış: TBB Başkanı, -Sırrı Atalay, C.Senatosu Başkanı, Hasan Esat Işık, Milli Savunma Bakanı, -Dünya Hukuk Günü: Av. İlhan Kutay, TBE Genel Sekreteri, -Kitle İmha Araçları ve İnsanlığa Karşı İşlenen Suçlar Andlaşması: Av. Faruk Erem, TBB Başkanı, -Barış Savaşını ve Silahsızlanma: Mahmut Dikerdem, Barış Derneği Başkanı, -Barış ve Silahsızlanma: Av. Enver Arslanalp, TBB Başkan Yardımcısı, -Silahlanmanın Temelinde Yatan Kapitalizmdir: Dr. Fikret Başkaya, DISK Siyasal ve Sosyal İlişkiler Başkanı, -İnsanların Sorunları ve Askerî Harcamalar: Bursa Barosu Başkanı Av. Şükrü Akmansoy, -Tartışma, -Kapanış."

Sempozyuma sunulan tebliğler kitap halinde basılmış ve dağıtılmıştır.

6-Kıyı Hukuku Toplantısı:

Ankara Hukuk Fakültesince 23-25 Şubat 1978 günlerinde düzenlenen "Deniz Kıyılarının Hukuksal Düzeni"ne İlişkin Bilimsel Hafta"ya Birliğimiz adına Genel Sekreterimiz Av. İlhan Kutay katılmıştır. Toplantıya katılanlar ve konuları programda şöylece gösterilmiştir:

Açış Konuşması-Yargıtay Başkanı Cevdet Mentesh-Medeni Hukuk Kürsü Başkanı Prof. Dr. Kemal T. Gürsoy, -Kıyı Kavramı, -Doç. Dr. Erden Kuntalp, -Tartışma, -Kıyının Hukuksal Rejini (Osmanlı İmparatorluğu Zamanında), -Doç. Dr. Halil Cin, -Tartışma, -Kıyının Hukuksal Rejini (Osmanlı İmparatorluğundan günümüze kadar tarihsel gelişimi), Kıyının Hukuksal Düzeni-Av. İlhan Kutay, Tartışma, Kıyının Hukuksal Rejini (Medeni Kanun Md. 641 açısından), Doç. Dr. Aydın Zevkliler, -Kıyının Ortak Kullanımı-Doç. Dr. Akın Düren, -Tartışma, Kıyı Değişiklikleri, -Asis. Dr. Lale Sirmen, -Tartışma, -Kıyı Planlaması, -Kadri İlal, -Tartışma.

7-Kuruluş Yıldönümü Toplantısı:

Türkiye Barolar Birliğinin 9.Kuruluş Yıldönümü Kutlama Programı Barolarımıza şöylece duyurulmuştur:

"Türk Hukuk hayatında ve Avukatlık mesleğinin gelişmesinde önemli yer ve işlevi bulunan Birliğimizin, kuruluş yıldönümlerinin gelenek halinde kutlanması üstün bir anlam ve değer taşımaktadır.

Kamuyunda bilinçli bir anlayışın yerleşmesinde yardımcı olacağı kuşkusuz bulunan kutlamaya tüm Barolarımızın katılmaları en önde gelen içten dileğinizdir.

Baronuzu temsilen kutlamaya katılmanızı veya uygun bulacağınız bir üye ile Baronuzun temsil edilmesini özellikle rica ederiz."

Türkiye Barolar Birliği'nin Dokuzuncu Kuruluş Yıldönümü Kutlama Programı Şöylece Saptanmıştır:

9 Ağustos 1978

10.00 - Atatürk'ün huzurunda saygı duruşu (Anıt-Kabri ziyaret),

11.00 - TBB'de yıldönümü nedeniyle hazırlanan bildirinin okunması ve basın toplantısı,

12.30 - Birlik Başkanının konuklar onuruna öğle yemeği.

Aynı program halen Birlik organlarında görevli bulunanlarla daha önce görev alıp ayrılmış olanlara ve Ankara Barosu Delegelerine de gönderilmiştir.

Kutlama Programına katılanlar Anıt-Kabri ziyaret ederek ATATÜRK'ün huzurunda saygı duruşunda bulunmuşlardır. Birlik Başkanı Anıt-Kabir Özel Defterine aynı tümceyi dokuzuncu kez yazmıştır; "ULU ATAMIZ, TÜRKİYE BAROLARI İŞARET BUYURDUĞUNUZ YOLDA DEVAMA KARLIDIRLAR. ARZEDERİM".

Ayrıca Birlik Binası Toplantı Salonunda Basın Toplantısı yapılmış, gazetecilerin çeşitli sorularının da cevaplandırıldığı toplantıda Yönetim Kurulu adına Başkan tarafından aşağıdaki Bildiri açıklanmıştır:

"Görevlerini gereği gibi başarabilmeleri amacı ile Barolarımızın "Türkiye Barolar Birliği" halinde birleşmeleri, kuşkusuz, Türk Adliyesinde, yaşadığımız dönemin en önemli olayıdır.

Bu görevin gerçekten başarılabilmesinin önkoşulu olan "Özyönetim" in de gerçekleşmek üzere olduğunu açıklamaktan mutluluk duyuyoruz: Adalet Bakanlığınca, bu konuda hazırlanan Kanun Tasarısı, Bakanlar Kuruluna sunulmuş bulunmaktadır. Yürütmenin bu davranışını, Türk Avukatları, Demokrasi ilkelerine inanın kanıtı saymaktadırlar.

Baroların Özyönetimi, gerçekten ve eksiksiz sağlanmamış olursa, bunun "Adaletin Bağımsızlığı" kavramına, dolayısıyla Anayasal kurallara aykırı düşeceği açıkça belli idi.

Avukatın görevinde bağımsızlığı yeterli olamamaktadır. Mensubu bulunduğu, kendisini koruyacak, gerekirse destekleyecek kuruluşun, kısmen de olsa, dıştan yönetilmesi Avukata bu bağımsızlığı sağlayamayacak, dolayısıyla Adaletin üç unsurundan biri olan savunma makamı, görevini yerine getirmekte daha az güvence ile yetinmek zorunda kalacaktır. Bu durum hizmete zarar vermektedir.

Yargıtay Başkanımızın Adalet Yılı'nın açılışındaki söylevinde yer alan şu tümce adli gereksinmeyi de yansıtmaktaydı; "Baroların özyönetimini sağlayacak Yasa değişiklikleri yapılmalıdır".

Bu nedenle, Adalet Bakanlığının davranışını, demokrasi kurallarından ayrılmamak, hatta uygulamada bazen rastlanan eksiklikleri gidermek yolunda, takdirde karşılanacak bir özen saymaktayız.

Türkiye Barolar Birliği kuruluşundan bu yana, Türk toplumunda gelişen demokrasi anlayışını desteklemiş, hukuksal konularda kamu oyunun oluşumuna hizmet etmiş, Türk Adliyesinin, özellikle Yüksek Mahkemelerimizin, gelişen toplumlara özgü "İlerletici Yorum"larının uygulanmalarında onlara yardımcı olabilmıştır.

Türkiye Barolar Birliğinin kuruluşundan bu yana "Hukukun Üstünlüğü" ilkesinin Anayasadan aldığı güç'ün daha da somutlaşması ihtiyacı duyulmaktadır. Hukukumuzun, toplumun gerisinde kalması, etki kaybına düşmesi, biçimselliğe, tutuculuğa dönüşmemesi çabaları sürdürülmelidir. Türkiye Barolar Birliği bu görev bilincini korumak kararındadır.

Bu anlayış içinde güncel bazı sorunlara değinmek istemekteyiz;

Bugün, toplumumuz, geniş, çok yönlü ve taraflı ilişkilere dönük girişimler dönemine gelmiştir. Yalnızlıktan kurtulmak çabası belirginleşmiştir.

Bu girişim ve çabaların daha olumlu bir düzeye ulaşması ve Birleşmiş Milletler Teşkilâtında ve Uluslararası alanda etkinleşmesi için öncelikle Birleşmiş Milletler Genel Kurulunca kabul edilen aşağıdaki sözleşmelerin Parlamentonun onayına ivedilikle sunulması gerekir:

1-12 Aralık 1974 tarihli "Devletlerin ekonomik hak ve görevleri sözleşmesi",

2-30 Ocak 1976 tarihli "Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi",

3-23 Mart 1976 tarihli "Medenî ve Siyasal Haklar Sözleşmesi" ve ek İhtiyarî Protokol.

Ülkemizde çağdaş hukuksal güvencelerin tam ve eksiksiz olarak uygulanması güncel bir gereksinmedir.

Bağımsız bir ulusun özgürlük ortamında demokratik yaşamı oluşturması şarttır.

Bunun için antidemokratik yasaların pozitif hukukumuzdan ayıklanması işlerini TBB tamenlamış ve 1961 Anayasasına 12 Mart dönemi ile getirilen kısıtlayıcı hükümlerinin kaldırılmasını da içeren Yasa Tasarıları Hükümete sunulmuştur.

Çağdaş ekonomik ve sosyal hak ve özgürlükleri içeren ve Demokrasinin gelişmesi için gerekli Yasal düzenlemelerin temel hakların özüne dokunulmaksızın- yapılabilmesi için Birliğimiz üstlendiği görevleri ısrarla sürdürecektir."

8-İnsan Hakları Evrensel Bildirisinin 30.Yıldönümü
Nedeniyle Birlikçe Düzenlenen Toplantı:

İnsan Hakları Evrensel Bildirisinin 30.yıldönümü nedeniyle Birlikçe 11 Aralık 1978 günü bir Senpozyum düzenlenmiştir.

Senpozyum için Barolarımıza çağrıda bulunulmuş, hazırlanan Bildiriler Senpozyumda tartışılmıştır.

Senpozyumla ilgili geniş bilgi Bülten'de yayınlanmıştır.

9-İstanbul Barosunun 100.Kuruluş Yıldönümü:

İstanbul Barosunun 100.kuruluş yıldönümü Birlik Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurullarının da katılmalarıyla uluslararası düzeyde 5-8 Nisan 1978 günlerinde yapılan toplantılarla kutlanmıştır.

Programda "Türk Hukukunun Tanıtılması", "İnsan Hakları Sözleşmesinin Uygulanmasında Avukatın Rolü" ve "Ölüm Cezalarının Kaldırılması" konularında yeralan açık oturumlar büyük bir ilgi ile izlenmiş, Programın sonunda "Ölüm Cezasının Kaldırılmasına İlişkin İstanbul Deklarasyonu" adı altında aşağıdaki Bildiri yayınlanmıştır:

"1-Ölüm cezası, çoğu zaman etnik, dinsel ve politik bazı talepleri bastırmak için kullanılmakta ve bu yönüyle demokratik hakların kısıtlanması sonucunu doğurmaktadır.

2-Kaldı ki, ölüm cezası çağdaş bir ceza niteliğinde de değildir. Çünkü bu ceza caydırıcı bir sonuç yaratmadığı gibi, kişiyi yeniden topluma kazandırma amacı da taşınmaktadır. Doğrudan doğruya insan hayatına son vermek, devlet eliyle şiddet demektir.

3-Bu nedenle, çeşitli ülkelerden gelip, İstanbul'da toplanan biz hukukçular ölüm cezası konusunda aşağıdaki çağrıyı tekrarlamak istiyoruz:

A-Ölüm cezası türüyle ve kayıtsız şartsız kaldırılmalıdır.

B-Gerek ulusal, gerekse uluslararası tüm hukuk kurumları ile hukukçular bu cezaya karşı olduklarını ısrarla açıklanmalı ve bu cezayı uygulayan hükümetler açıkça kınanmalıdır.

C-Ölüm cezasının uluslararası bir retinle yasaklanmasını sağlayabilmek için, Birleşmiş Milletler kesin ve açık bir girişimde bulunmalıdır.

D-Ölüm cezasının çağdaşı olduğu, özellikle siyasi alanda vurgulanmalıdır. Pakistan eski Başkanı Zülfikâr Ali Butto hakkında verilen ölüm cezası bütün dünyada en etkin protestolara yol açması gereken örnek bir olaydır. Onun için İstanbul konferansında alınan sonucun, Pakistan geçici Askerî Hükümetine sunulması kararlaştırılmıştır."

III. BÖLÜM

BAROLARLA İLİŞKİLER

Barolarımızla ilişkilerimizde aşağıdaki konularda Genel Kurulumuza bilgi vermek durumundayız:

1-Barolarımızın Protokoldeki Yeri:

Avukatlık Kanununun sarıh hükümlerine rağmen bu yıl yine de bazı Barolarımızın Yasaya uygun olmayan durumlarla karşılaştıkları saptanmış, başvurularımız sonunda İçişleri Bakanlığınca Baro Başkanlarının yerinin C.Savcılarının yanında olduğu hususu Valilere genelge ile teyiden bildirilmiştir.

2-Meslekdaşlarımızın Genelgelerden Haberdar Olabilmeleri İçin Yapılacak İşleme İlişkin Genelge:

"Birliğimize yapılan bazı başvuralardan; Barolara gönderdiğimiz genelgelerin ilçelerdeki avukat odalarına asılmadığı, meslekdaşlarımızın genelgelerinizden haberdar edilmediği anlaşılmaktadır. Bu aksaklığın giderilmesi bakımından Baroya bağlı ilçelerin bildirilmesini, bildirilen ilçe adedine göre Birliğimizce genelge gönderileceği" hususu Barolarımızdan rica olunmuş ve uygulamaya bu şekilde başlanılmış bulunmaktadır.

3-Adliye Binalarının Dağılışı:

Çeşitli Barolarımızdan alınan şikâyetlerde Adliye Binalarının -genellikle büyük illerde- sement olarak fazlaca dağıntık olmaları meslekdaşlarımızın görevini güçleştirdiği belirtilmiş olduğundan bu durumdan sakınılması ve yeni Adliye binaları kiralamak gibi uygulamalara gidilmemesi yolunda Adalet Bakanlığına yapılan başvurularımızda belirttiğimiz esaslar şunlardır:

"Adalet kuruluşlarından halkın ayağına götürülmesi düşünülebilir ise de bazı kentlerimiz için ilçe mahkemeleri açmak uygulamada anaçtan uzaklaşmak sonucunu doğurmaktadır.

Bazı ilçelerimizin Merkez ilçe ile doğal sınırlar ile ayrılmış olması ve yakınlığı, ulaşım olanakları, yeni mahkemeler kurulması görüşünü haklı kılmaktadır.

Geçmiş yıllarda bazı ilçelerde kurulan mahkemeler, gereksiz yetki anlaşmazlıkları, tanık dinlenilmesindeki zorluklar, en basit adli işlemlerdeki talimat zorunluluğu nedenleri ile kuruluş amaçlarından uzaklaşmış, adaletin sür'atle gerçekleşmesi değil savsaklanması sonucunu doğurmuştur.

Diğer yandan aynı kent içinde dağıntık Adalet Daireleri Avukatlık mesleğinin yapılması bakımından büyük zorluklar ve olanaksızlıkları da beraberinde getirmektedir. Bu sonuç, davalarını avukat eli ile kovalayan vatandaşlarla birlikte bizzat Adalet hizmeti bakımından yarar değil zarar doğurmaktadır."

4-Ücret Tarifesi:

Bildiğiniz üzere 1136 sayılı Kanununun 168.maddesi uyarınca Avukatlık Ücret Tarifesi, her Baronun Yönetim Kurulu tarafından üç yılda bir seçim devresi başlangıcından hazırlanarak Birliğimize gönderilmekte ve Birliğinizce son şekli verilen tarife Adalet Bakanlığınca da onanarak üç yıl için yürürlüğe girmektedir.

Yürürlükteki tarife 10 Mayıs 1976 tarihinde yürürlüğe girdiğine göre yenisinin 10 Mayıs 1979 tarihine kadar hazırlanıp, onanıp, Resmî Gazetede yayınlanıp yürürlüğe girmesi gerekmektedir. Aksi halde aynı madde hükmü uyarınca, yeni tarifenin onaylanmasına kadar eldeki tarife hükmü devam edecektir. Bu nedenlerle, hazırlanacak tasarının engeç 31.12.1978 tarihine kadar Birliğimize gönderilmesi Barolarınızdan rica olunmuştur.

IV. BÖLÜM

YASAMAYA İLİŞKİN KONULAR

1-Özyönetim Kanun Tasarısı:

Birliğimizin kuruluşundan bu yana Birliğin ve Baroların idari vesayetten arınmaları hakkında yoğun çabalar harcanmıştır. Bu çalışmalara ilişkin girişimler hakkında evvelki raporlarda geniş bilgi verilmişti. Konu, artık kesin sonuca bağlanabilecek bir aşamaya gelmiş bulunmaktadır:

Başbakanlığa 25.2.1978 tarihli şu yazı ile başvurulmuştur:

"Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, Birliğimiz için en büyük önemi yansıtan bir konuyu, Birliğin ve Baroların "idarî vesayet" dışına çıkarılması ve "özyönetim"lerini sağlayabilmeleri için gerekli Yasa değişikliği konusunu, takdirlerinize sunmağı gerekli görmektedir.

Bu konuda farklı düşünülmediğini, Birliğe gönderdiğiniz mesajlarınızdan da anlamış bulunmaktayız. Bu mesajlarda "Demokratik Hukuk Devletinin bilinçli savunucusu olan Barolar Birliği" diye nitelendiğiniz Birliğimiz'in "Halkın Adalate güveninde Türkiye Barolar Birliği'nin onurlu demokratik mücadelesi"ni öven beyanlarınız, ve özellikle "Gerekli Parlamento çoğunluğu sağlandığında... Barolar Birliğinin bağımsızlığını ve güvencelerini daha sağlam temellere kavuşturmak için gereken girişimlerde bulunulacağı" vaadini müjdeleyen tümceleriniz karşısında Yönetim Kurulumuz, ilişikteki tasarıyı sunmak kararına varmış bulunmaktadır.

Konunun bir'an evvel ele alınmasına emir ve müsaadelerinizi saygı ile arz ederiz".

19 Mart 1969 Günlü ve 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

Gerekçe:

1 Aralık 1938 gününde yürürlüğe girerek 7 Temmuz 1969 gününe kadar uygulanan 27 Haziran 1938 günlü ve 3499 sayılı Avukatlık Kanunu; avukatlığı (âmme hizmeti mahiyetinde bir meslek) olarak kabul etmesine ve o zamana kadarki yasalara göre gerçekten bir çok hükümleriyle avukatlık mesleğine itibar kazandırmasına rağmen, uzun süreden beri yetersiz hale gelmiş ve bu arada yürürlüğe giren

1961 Anayasası da yeni bir Avukatlık Kanunu yapılmasını gerektirmiş olduğundan, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu hazırlanarak 7 Temmuz 1969 günü yürürlüğe konulmuştur.

19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu, avukatlığı (kamu hizmeti ve serbest bir meslek) saymış, Baroların idaresinde Adalet Bakanlığının onaylama ve denetimini hafifletmiş, Türkiye Barolar Birliğini kurmuş ve eskiden Adalet Bakanlığınca yürütülen bir çok iş ve işlemleri bu yeni kuruluşa bırakmış bulunmaktadır.

7 Temmuz 1969 gününden bu yana yapılan uygulama, Türkiye Barolarının ve Barolar Birliğinin (kendi kendilerini yönetmede) yeterliğe ulaşabildiklerini göstermiştir. Yargıya ilişkin meslek kuruluşu olan Baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin (kendi işlerini yerinden idare) biçiminde Anayasanın gerekçesinde yer alan ilkeye ve demokratik usullere daha fazla yaklaşmak zorunlu hale gelmiştir.

İşte bu gerekçe ve görüşler altında düzenlenen bu tasarıyla, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun aşağıda belirtilen hükümlerinde değişiklik yapılması öngörülmüştür.

İlke olarak Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu kararının "kesin karar" olması kabul edilmiş, ancak, kamu düzeni nedeniyle ve Bakanlığın, memleketin genel adalet politikasını tesbit ve yürütmesi bakımından Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu kararlarına karşı Adalet Bakanlığının, ilgilinin ve Baronun Danıştay'a başvurma hakkı tanınmıştır. Bu suretle Anayasanın öngördüğü (yargı denetimi) de sağlanmış olacaktır.

Değişiklikler genel gerekçeye uygun olarak yapıldığından ayrıca madde gerekçeleri yazılmamıştır.

19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 8, 20, 71, 74, 77, 95, 121, 142, 157 ve geçici 13.maddelerinin değiştirilmesi ve kanuna bir ek madde eklenmesine dair Kanun Tasarısı:

Madde 1-19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 8.maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

Baro Yönetim Kurulu, avukatlığa kabul istemini reddettiği veya kovuşturma sonuna kadar beklenmesine karar verdiği takdirde bunun gerekçesini kararında gösterir. Gerekçeli karar adaya tebliğ olunur.

Aday, bu karara karşı tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde, kararı veren Baro Başkanı vasıtasıyla Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. Baro tarafından adaya, itiraz tarihini tesbit eden bir belge verilir. Bu belge hiçbir vergi, harç ve resme tâbi değildir.

Türkiye Barolar Birliği, itiraz üzerine dosya üzerinde gerekli incelemeleri yaptıktan sonra, itirazı kabul veya reddeder. Türkiye Barolar Birliği itiraz tarihinden itibaren bir ay içinde bir karar vermezse, itiraz reddedilmiş sayılır.

Adayın levhaya yazılması hakkında karar, Türkiye Barolar Birliğinin onaylaması ile kesinleşir.

Baro Yönetim Kurulunun, avukatlığa kabul isteminin reddi veya kovuşturma sonuna kadar beklemesi hakkındaki kararları, süresi içinde itiraz edilmediği takdirde kesinleşir.

Türkiye Barolar Birliğinin üçüncü fıkra uyarınca vereceği karar kesin olup, oday, ilgili Baro ve Adalet Bakanlığı bu karar aleyhine Danıştay'a başvurabilirler.

Barolar, kesinleşen kararları derhal yerine getirmeye mecburdurlar.

Madde 2-19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 20.madde son fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği karar kesindir. Bu karar aleyhine aday, ilgili Baro ve Adalet Bakanlığı Danıştay'a başvurabilirler.

Madde 3-19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 71.maddesinin 3.fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Levhadan silme kararı gerekçeli olarak verilir. Bu karara karşı avukat, kendisine tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği karar kesin olup, ilgili, Baro ve Adalet Bakanlığı Danıştay'a başvurabilirler.

Madde 4-19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 74.maddesinin son fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Baro Yönetim Kurullarının ve bu maddeye dayanarak verdiği kararlara karşı avukat, kararın kendisine tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği karar kesin olup, ilgili, Baro ve Adalet Bakanlığı Danıştay'a başvurabilirler.

Madde 5-19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 77.maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Bölgesi içinde en az onbeş avukat bulunan her İl merkezinde bir Baro kurulur.

Baro kurulmayan yerlerin en yakın Baroya bağlanmasına veya bunların birleştirilerek bir Baro kurulmasına ve merkezlerinin belirtilmesine Türkiye Barolar Birliği karar verir.

Barolar kuruluşlarını Türkiye Barolar Birliğine bildirmekle tüzel kişilik kazanırlar.

Türkiye Barolar Birliğinin bu kanun uyarınca Baro organlarının işlemleri hakkında onay mercii olarak verdiği kararları, görevli Baro organları yerine getirmekle yükümlüdür. Türkiye Barolar Birliği kararına karşı süresi içinde Danıştay'a başvurulmamış olduğu halde bu kararın Baronun görevli organınca kanunî bir sebep bulunmaksızın yerine getirilmemesi veya eski kararda direnme niteliğinde yeni bir karar verilmesi halinde, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, Baro organının feshine karar verilmesi için keyfiyeti Danıştay'a bildirir. Danıştay, bildirme tarihinden itibaren en geç üç ay içinde karar verir. Feshi istenen organ üyelerinin bu kanunun 62.maddesinde yazılı cezai sorumlulukları saklıdır.

Danıştay'ın fesih kararı vermesi halinde, feshedilen organının yerine en geç bir ay içinde yenisi seçilir. Yeni seçilen üyeler eskilerin süresini tamamlarlar.

Feshedilen organın Türkiye Barolar Birliği kararına aykırı olarak yaptığı işlemler hükümsüzdür. Fesih hükümleri Baro Genel Kurulu hakkında uygulanmaz.

Madde 6- 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 95.maddesinin 16.bendi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

16-Türkiye Barolar Birliği ve Disiplin Kurulu kararlarını yerine getirmek,

Madde 7-19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 121.maddesinin 11.fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

11-Bu kanunun 33, 54 ve 83.maddelerinde Birliğe verilen görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak.

Madde 8-19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 142.maddesinin 4.fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Birinci fıkraya gereğince yapılan itirazın reddine dair Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca verilen kararlar kesin-
dir. Ancak bu kararlar aleyhine Adalet Bakanlığı ve ilgililer Da-
nıştay'a başvurabilirler.

Madde 9-19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanu-
nunun 157.maddesinin 7.fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiş, aynı
maddenin son fıkrası kaldırılmıştır.

Birlik Disiplin Kurulunun itiraz üzerine verdiği kararlar
kesindir. Bu kararlar aleyhine şikâyetçi, şikâyetli ve Adalet Ba-
kanlığı Danıştay'a başvurabilirler.

Madde 10-19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanu-
nunun geçici 13.maddesinin 2.fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiş-
tir.

Dava vekillerinin mesleklerini icra edebilmeleri için, o
yerin bağlı olduğu Baroca tutulan bir listeye yazılmaları şarttır.
Listeye yazılmak için yapılan başvurma üzerine Barolar, istemin ka-
bul veya reddine dair kararlarını bir ay içinde vermek zorundadır-
lar. Bu süre içinde karar verilmezse istem reddolunmuş sayılır.
Listeye kayıt kararı kesindir. Belli süre içinde karar verilmez ve-
ya red kararı verilir ise ilgili şahıs, karar verilmemiş ise bir
aylık sürenin sonundan, istem reddedilmişse red kararının tebliği
tarihinden itibaren onbeş gün içinde Türkiye Barolar Birliği Yöne-
tim Kuruluna itiraz edebilir. Türkiye Barolar Birliğinin kararı ke-
sindir.

Madde 11-19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanu-
nuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir:

Bu Kanunda Danıştay'a başvurulabileceği gösterilmiş olan
hallerde karar örnekleri ilgiliye, Baroya ve Adalet Bakanlığına
Türkiye Barolar Birliği tarafından tebliğ olunur.

Madde 12-Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 13-Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Yukarıda gösterilen gerekçe ve Kanun Tasarısı Başbakanlık-
ca Adalet Bakanlığına iletilmiş, Bakanlıkta yapılan müşterek çalış-
malarla metin aynen Bakanlıkca da benimsenmiştir. Yalnız metinde
yer alan Birlik kararlarına Bakanlığın Danıştay'a gidebilmesini
öngören hüküm metinden çıkarılmıştır.

Bunu takiben Tasarı Bakanlar Kurulunca -bazı duraklamalarla beraber- sonunda aynen kabul edilerek Başbakanlıkca TBMM'ne sunulmuştur. Halen Adalet Komisyonundadır. Israrla takip edilmektedir.

2-Kesenek Kanunu:

Avukatlık Kanununun ödentilerle ilgili hükümlerinin Anayasa Mahkemesince iptâli keseneklerin tahsilinde bazı güçlüklerle sebep olmuş ise de, genellikle tahsilat mümkün olabilmektedir.

Avukatlık Yasasının, Baro Genel Kurulunun görevlerine ilişkin 81.maddesinin (2) sayılı bendinde yer alan "Levhada yazılı avukatlardan alınacak giriş keseneği ile yıllık keseneğin miktarını ve bunların ödeneceği tarihleri belirtmek" hükmü, Anayasa Mahkemesinin 3 Şubat 1977 gün ve 1976/54-1977/8 sayılı kararı ile iptâl edildiğinden, yasa boşluğunun doldurulması için Baroların da görüşleri alınmak suretiyle Adalet Bakanlığında yapılan çalışmalar sonunda sözü geçen Bakanlıkça metni aşağıya alınan Tasarı hazırlanmış ve 19.12.1977 tarihinde Başbakanlığa sevk edilmiştir. Tasarı 22.3.1978 günü Millet Meclisi Adalet Komisyonunda görüşülerek aynen kabul olunmuştur.

Millet Meclisi Genel Kurul Gündeminin 23.sirasında olduğu saptanan tasarının bir'an önce yasalaşması için Millet Meclisi Sayın Başkanı nezdinde girişimlerde bulunulmuştur.

Kanun Tasarısının gerekçesi şudur:

"19 Mart 1969 gün ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun, Baro Genel Kurulunun görevlerine ilişkin 81.maddesinin (2) sayılı bendinde yer alan, "Levhada yazılı avukatlardan alınacak giriş keseneği ile yıllık keseneğin miktarını ve bunların ödeneceği tarihleri belirtmek" hükmü, Anayasa Mahkemesinin 3 Şubat 1977 gün ve 1976/54-1977/8 sayılı kararıyla iptâl edilmiştir. Bu karar, Resmî Gazetenin 8 Mayıs 1977 gün ve 15931. sayısında yayınlanmış olup, Anayasanın değişik 152.maddesinin ikinci fıkrası uyarınca tanınan süre nedeniyle yayınlandığı günden başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girecektir.

Baroların ve dolaylı olarak Türkiye Barolar Birliğinin tek gelir kaynağını oluşturan keseneklere ilişkin kanun hükmünün 8 Mayıs 1978 günü yürürlükten kalkması ile Barolarla Türkiye Barolar Birliği görevlerini yapamıyacak bir duruma düşebileceklerinden bu tasarı, Barolarla Türkiye Barolar Birliğinin görüşleri de alınmak suretiyle hazırlanmış bulunmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin iptâl kararında belirtilen ilkeler gözönünde bulundurularak düzenlenen tasarıda, keyfi ve değişik uygulamaları önlemek için keseneklerin sınırları belirtilmiş ve giriş keseneklerinin saptanmasında adaylar arasında ayırım yapılması öngörülmüştür.

Tasarıda, belli bir miktar yerine keseneklerin öngörülen sınırları içinde Barolarca saptanmasına olanak veren bir düzenlemeye yer verilmiştir. Böylece, kesenek miktarının saptanmasında üye sayısı, çalışma koşulları, ekonomik ve coğrafi durumlar gözönünde bulundurulmak suretiyle Barolara belli sınırlar içinde hareket olanağı sağlanmış bulunmaktadır.

Tasarıda alt ve üst sınırları belirtilen miktarlar, bugünün ekonomik koşulları ile Baroların harcamaları ve yükümlülükleri gözönünde bulundurularak saptanmıştır. Bu konuda, kısa bir süre sonra yeni bir kanun değişikliğine gidilmesi zorunluğunun doğurabileceği sakıncalar da dikkate alınmıştır."

Tasarı Meclis Adalet Komisyonunda takip edilmiş, Genel Kuruldan çıkmış, Senato gündemine alındığı sırada Meclisin tatile girmesi bir duraklamaya neden olmuş, Senatonun çalışmaya başlamasıyla birlikte kabulünün sağlanması mümkün olabilmiş ve Kanun 10.11.1978 tarih ve 16459 sayılı Resmî Gazetede yayınlanmış, keyfiyet Barolara genelge ile bildirilmiştir.

3-Vergi Kanunları:

Yeni Vergi Kanunları tasarılarınının mesleğimizi ilgilendiren yönlerinde gayrı hukuksal açıdan da bazı sakıncaları bulunduğunu gözleyen Yönetim Kurulumuz gerekli girişimlerde bulunmuştur:

Baro Başkanlıklarına 19 Mayıs 1978 günü çekilen telle "Vergi Yasalarındaki değişiklikleri, özellikle Avukatlar ile ilgili hükümleri görüşmek ve karara bağlanak üzere Baro Başkanı veya temsilcilerinin mümkün ise Baro görüşü ile birlikte 28 Mayıs 1978 günü saat 10.'da Türkiye Barolar Birliğinde yapılacak toplantıya katılmaları" bildirilmiştir.

28 Mayıs 1978 günü Birlik Merkezinde yapılan toplantıya Birlik Yönetim Kurulu ile birlikte, Ağrı Baro Başkanı Nihat Sunay, Ankara Barosundan Yekta Güngör Özden, Erenel Sargut ve Hamdi Şehirlioğlu, Bursa Baro Başkanı Şükrü Akmansoy, Denizli Barosundan Şadiye Argun, Elâzığ Barosundan Sabahattin Aydın, Erzurum Baro Başkanı

Abdülkadir Eryurt, Hatay Baro Başkanı Nabi İnal, Isparta Baro Başkanı Turan Öner, İstanbul Barosundan Salim Ekşi, İzmir Baro Başkanı Cengiz İlhan, Kastamonu Baro Başkanı Muhittin Erbaş, Kırşehir Barosundan Hüseyin Ultav, Manisa Baro Başkanı Şinasi Tandoğan, Mersin Barosundan Edip Ayhan, Ordu Baro Başkanı İ.Nuri Topkaya ve Trabzon Barosundan Temel Aydınoglu katılmışlardır.

Yapılan konuşmalarda hazırlanacak Birlik görüşünün esasları saptanmış, redaksiyon için bir komite oluşturulmuş ve sonunda broşür halinde bastırılarak dağıtılmıştır.

Genel Kurula sunduğumuz bu raporla birlikte delege meslektaşlarımıza takdim kılınan broşür, TBMM hukukçu üyelerine ve ilgili makamlara dağıtılmış ve kişisel başvurularla da konunun sakıncaları açıklanmak çabası sürdürülmüştür.

Ayrıntıları takdim kılınan broşürde Barolarımızla ortak görüşlerinin özeti şöylece açıklanabilir:

Tasarı bir açıdan yetersiz, bazı konularda da sakıncalı görünmektedir. Ayrıca Tasarının hazırlanış yöntemi demokratik esaslara uygun olmamıştır. Hiçbir kuruluşun -özellikle kamu niteliğindeki kuruluşların- mütalâası alınmadan tasarının Yüce Meclise sevki isabetli sayılmaz. Tasarının bir reform tasarısı niteliğini alamamasının nedenlerinden biri de budur.

Çağdaş vergilendirme hukukunda vergi sadece Devlet Giderlerine katılma ödevine indirgeli değildir. Verginin sosyal adaleti sağlamada en geçerli araçlardan sayıldığı Sosyal Hukuk Devletinin gerçekleşmesi çarelerinden bulunduğu düşünülürse tasarının yeterli veya amaca yönelik olmadığı görülecektir. Vergilendirilmemiş konulara değinilmemiş olması izahsızdır. Sadece bütçe açığını kapamak çabası Vergi Adaleti sayılmaz.

1) Vergi Adaletinin Bağımsızlığı: Yürürlükteki sistemin "vergi adaletinin bağımsızlığı" ilkesini karşılayamadığı bilinmektedir. Tasarıda bu sakınca daha da arttırılmıştır.

Bilindiği gibi, mali yargı itiraz ve temyiz komisyonları ile Danıştay aşamalarından oluşan üçlü bir aşama göstermektedir. Bunlardan ilk ikisinin mali idarenin nüfuz sahasında buldukları kuşku götürmez bir gerçektir. Ayırma Meclisi'nin mevcudiyetine rağmen, Maliye Bakanlığımızın itiraz komisyonlarını kurmak yetkisi; idarî yönden de olsa teftiş sistemi içinde bulundurması ve nihayet Vergiler Temyiz Komisyonuna son yıllar içinde bir Başkan seçilemesine yol açan Ayırma Meclisindeki oy kilitlenmesi; malî yargının ilk iki aşamasının "bağımsızlığını" kanıtlayan gerçeklerdir.

Mali Yargıda bağımsızlık sadece Danıştay'da mevcuttur. Ancak Danıştay da işlerinin yoğunluğundan bir içtihad organı olma imkânlarından mahrum kalmıştır. TBB olarak arzumuz "Bağımsız Vergi Adaletine" kavuşabilmek için, bir'an önce gerçekten mahkeme niteliğinde Bağımsız Vergi Mahkemelerinin ya da "Yerel İdare Mahkemelerinin" sür'atle kurulmasıdır.

Ancak bu yapılanaya kadar, bugünkü durum devam ettirilmeli, ezcümle "Vergiler Temyiz Komisyonu" fonksiyonlarından uzaklaştırılmamalıdır.

2)Harçlar: Adalet harçlarının yükseltilmesinde isabet görülemez. "Hak arama özgürlüğü"nin parasal yönden kısıtlanması yersizdir. Belli bir parasal olanağa sahip olmakla koşullu Hak Arama Özgürlüğü Sosyal Hukuk Devletine ters düşmektedir.

3)Hayat Standardı: Hayat standardı deyimi açık değildir. Bu deyim, her halde, sürülen yaşam biçimi anlamında kullanılmıştır. Böyle olunca, deyim ortaya koyduğu gerçek haller arasında farklar olduğu gözden uzak tutulamaz. Bir kontrol sistemi olarak ortaya atılan bu halin, soyut ve ayrıntılara girilmeden fazla vergi almanın bir aracı yapılması, Anayasanın gerçek gelire bağlı vergi alma ilkesine ters düşmektedir. "Hayat standardı" adı altında yeni bir kavram yaratılması, bunun "kazanç karinesi" sayılması haklı olmayan uygulamalara sebep olacaktır. Kazanılmamış kazancın da vergilendirilmesi hukuka uygun sayılamaz.

Böyle bir yasal karinenin benimsenmesi halinde Anayasaya aykırılık savı ile karşılaşacaktır. Anayasamızın 61.maddesinde "herkes... malî gücüne göre vergi ödemekle yükümlüdür" kuralı yer almaktadır. Bu hüküm kazanılmış olmayanın kazanılmış sayılmasını önler.

4)Kanunilik: Tasarıda "verginin kanuniliği" verginin ancak Yasa ile konulacağı kuralı zedelenmektedir. Yasada gösterilen iki had arasında Yürütmeye yetki verilmesi mümkün ise de bu had birinden çok uzak tutulursa artık kanunilikten söz edilemez. Tasarıda Yürütmeye tanınmış olan yetki kanuniliğe ters düşecek kadar geniş tutulmuştur.

Anayasamızın 61.maddesinde, Vergilerin Kanunla konulacağı hükme bağlanmış, anılan maddenin 3.fıkrasında, Vergi Kanunlarında gösterilen azami ve asgari hadler arasında, icraya uygulama yetkisi verilmiştir. Salt bu açıdan bakınca tasarı gayet normal görünmekte ise de, derinliğine incelendiğinde, yürütmeye bırakılan yetki olay üstünde yeniden düşünmeğe sevkedecek niteliktedir.

5)Teshir: Tasarınının 116.maddesi ile V.U.K.nun 5.maddesi tadil edilmekte ve Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerinin matrah, vergi gider bildirim ve stopaj vergilerinin ilân edileceği, kitap halinde bastırılacağı hükme bağlanmakta, ayrıca mükelleflerin iş yerlerinde bu bilgileri açıklamalarını öngören tedbirler getirmekte, yapılmaması halinde meslekten geçici olarak men ve hapis cezası ile cezalandırılacağı belirtilmektedir.

Berhal belirtmek gerekir ki, teşhir cezası suç'u önleyememiştir. Şu halde bu maddenin hukuken geçerliliğini ve prevantif fonksiyonunu müdafaya imkân yoktur.

6)İstisnalar: Tasarınının 75.maddesi ile G.V.K.nun ücretlerdeki istisnaları düzenleyen 23.maddesinde önemli mânâ taşıyan bir değişiklik yapılmıştır.

Sakatlık istisnası kaldırılmış, sonra komisyonlarda oransal olarak yeniden konuşmuş olmasına rağmen; kaldırılan sakatlık istisnası hükmünün yerine, "yabancı basın kuruluşlarının Türkiye'de faaliyet gösteren yabancı uyruklu elemanlarına" muafiyet tanınmıştır.

Muafiyetin Dışişleri Bakanlığının görüşüne ve müteakibiyet şartına bağlanması, getirilen hükümü benimsenmeye yetmemektedir. Kapitüler mânâdaki bu hüküm yabancı basın mensuplarına fiscal kolaylıklar sağlama amacını aşip egemenlik haklarımızı zedeler.

7)Ücretlilerle Serbest Meslek Yükümlüleri Arasındaki

Eşitsizlik: Yeni Vergi Tasarısının hazırlanış ve sunuş biçiminde, gelirlerin sadece emekten ve emek dışındaki rant karakterli gelirlerden oluştuğu izlenimi yaratılmakta ve emekten doğan gelirin sadece ücret olabileceği yaklaşımı ile ücret dışı gelirler kötü ve şaibeli intibah altında takdim edilmektedir.

Ücret gelirlerinin bir alınteri içerdiği, kutsal olduğu ve memleketimizdeki vergi sistemi içinde, vergi ziyanına olanak vermediği açıktır. Ancak ücret gelirleri dışındaki gelirlerin sadece rant karakterli ve binnetice şaibeli olabileceği kanaati yanlıştır.

8)Meslekten Caydırıcılık: Avukatlık Mesleğini, diğer kâr getirici (sanayici, tüccar, hisse senedi sahipleri gibi) meslekler gibi ele almak yerinde değildir. Avukatlık mesleği kâr esasına göre çalışmaz. Alıp sattığı mal yoktur. Bilgisini ve hukuksal becerisini hak aramaya verir. Karşılığında ücret alır. Bu kâr değildir.

Vergi kaybı, vergi kaçakçılığı gibi hallerde serbest meslek beyanamesi verdiği için kâra dayalı diğer meslekler içinde yer alması düşünülemez. Avukatlık mesleğinin vergi kontrolü ve gelir tesbiti bünyesi itibariyle açıktır, kolaydır, yeterli değilse her türlü tedbirle sağlanabilir.

Gelir vergi tasarısında yer alan değişiklikler, avukatlık mesleğini icradan caydırıcı nitelik taşımaktadır. Tasarının bu yönden düzeltilmesi gerekir.

Avukatlık mesleği için asgari geçim indirimi uygulanmalıdır. Bu indirim asgari ücret seviyesinde olmalıdır.

9) Takdirde Keyfilik: Vergi takdiri bir kişiye verilmemelidir. Sakıncaları çoktur. Takdir objektif esaslardan hareketle olmalıdır. Bir kişinin takdiri vergi ihtilaflarını içinden çıkılmaz hale getirir. Verginin âdil olduğuna dair güven vermez.

Ayrıca itiraz kademeleri de kaldırılınca güvence daha da eksilir. Hukuk devletinde güvence sağlayacak müesseselerin kaldırılması değil, aksine bu müesseselerin daha iyi çalışabilirliğini sağlamak, bu yetmiyorsa yeni müesseseler kurmak gerekir. Bu açıdan tasarıda tek memura takdir yetkisi veren hükümlerle itiraz kademelerini kaldıran hükümlerin çıkarılması, vergi takdir ve itirazlarla ilgili müesseselerin işlerliği üzerinde durulmalıdır.

Mesleğimiz açısından en çok sakıncalı olan husus "Mali Müşavirlik" konusudur. Tasarıda bu konu hakkındaki hükmün sakıncaları etraflıca belirtilmek suretiyle bizzat Maliye Bakanı ile temasa geçilmiş, fakat ikna etmek mümkün olamamıştır. Meclis Komisyonu Başkanı ile uzun görüşmelerde bulunulmuş, hükmün tasarıdan çıkarılması kurulan alt komisyonda sağlanabilmiş ise de tasarı Komisyona geldiğinde mukabil gurubun baskısı ile yeniden tasarıya alınmıştır. Bu durum karşısında Meclisde görev alan bütün avukat meslekdaşlarınıza şöylece başvurulmuştur:

"Sayın Meslekdaşınız,

TBB Yönetim Kurulu, mesleğinize müdahale anlamına gelen bir kuşkuyu takdir ve ilginize sunmağa karar vermiştir.

1-Konu: "Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı"nın 153.maddesi ile şu hüküm V.U.K.nun 406. maddesine eklenmek istenilmektedir. "Açılan davalarda mükellefler tarafından istenildiği takdirde mali müşaviri de dinlenebilir. Bu fıkra hükmü bu kanunun 385 ve 397.maddeleri için de geçerlidir.

Söz konusu mali müşavirlerin meslekî ve kişisel nitelikleri ile yetki ve sorumlulukları, mali müşavirlik ünvanının ve mesleki ve kişisel niteliklerin kazanılma ve kaybedilme koşulları ve bu mesleğe ilişkin diğer konular Maliye Bakanlığınca hazırlanacak bir tüzük ile belli edilir."

Mali müşavirlere savunma yetkisi tanımak girişimleri yeni değildir. Bundan evvel iki kez Yüce Meclise sunulan tasarılar kabul görmüştü.

Yeni tasarı bu girişimlerin üçüncüsü olmaktadır. Tasarı hem Avukatlık Kanunu, hem de Anayasa açısından sakıncalıdır.

2-Konunun Avukatlık Kanunu Açısından İncelenmesi: İdarî yargı merciinde "dinlenme" ile savunmayı ayırmak olanağı yoktur. Avukatlık Kanununun 35.maddesinde "...Mahkeme veya yargı yetkisini haiz diğer organlar huzurunda...dava etmek ve savunmak, adli işlemleri takip etmek, bu işlere ait bütün evrakı düzenlemek, yalnız Baroda yazılı avukatlara aittir" hükmü yer almaktadır. Avukatlık Kanununa göre sadece Avukatlık mesleğine mevdu bulunan bir göreve mali müşavirlerin katılması istenmektedir. Yargı merci önünde her açıklama iddia ve müdafaayı ilgilendirir. Savunma, ancak buna göre yetişmiş olanlara tevdi olunabilir. Çünkü savunma sadece muhasebe, vergi bilgisini değil, hukuk bilgisini de gerektirir.

Kanunla, özel bir mesleğin konusu olarak kabul edilmiş savunmanın, buna göre yetişmiş olanlara tevdi haklı ve isabetli değildir. Muhasebe ve Vergi konularını bilmek savunmanın gerektirdiği hukuki ve usulî bilgilere sahip olmak anlamına gelmez.

Anayasa Mahkemesinin 20.12.1977 tarih ve 1977/121 sayılı kararındaki şu gerekçe, konuyu aydınlatmaktadır: "Hak arama işlevi, Hukuk Fakültesinde öğrenim görmüş kişilerin çaba ve katkılarıyla yürür. Bu nedenle Hukuk Fakültesini bitirmiş, stajını yapmamış veya Yasada belirtilen görevlerde bulunmamış kimselerin, yargı yerlerinde ve hak arama işlerinde çalışmalarını kanun düzeni ve kamu yararı ilkesini temelinden sarsan bir neden olarak düşünülmektedir" (Resmî Gazete 20.3.1978).

3-Önerinin Kapsamı: Tasarının 153.maddesindeki mükellefin isteği üzerine mali müşavirlerinin Danıştay'da dinlenebileceğine dair değişiklik getiren hüküm fıkrası Avukatlık Kanununa ters düşmektedir. Anlaşılın Vergi Usûl Kanunundaki (İtiraz ve Temyiz Komisyonlarında mükellefin muhasibinin dinlenebileceğine) dair mevcut tatbikat genişletilmek istenmektedir. Ne varki, şu farklılıklar doğmaktadır:

a-Mali müşavirlik müessesesi meşruiyet kazanmakta, yasallaşmaktadır.

b-Komisyonlarla vaki hudütlana Mahkemelere kadar genişletilmekte, böylece bir yüksek mahkeme olan Danıştay'da kapsama alınmaktadır. Oysa kazai fonksiyonlarına rağmen Komisyonlar Mahkeme olmayıp idarenin iç bünyesinde kalmaktadır.

c-Halen mevcut hükme göre ancak (ihtilaflı döneme ait devrede mükellefin defterini tutan muhasip) dinlenebildiği halde, tasarı böyle bir kayıt koymaksızın yeni görevlendirilecek olan mali müşavire, hatta bir kaç mali müşavire, eski dönemlere ilişkin ihtilaflar için de (dinlenme) olanağı hazırlanmaktadır.

Her ne kadar bu hususta gerekli hudutlamaları saptayacak bir tüzük hazırlanacağı hükmü tasarıda yer almakta ise de, bu da kanımızca mesleğiniz için bir güvence olmaktan uzaktır. Bir kere, Mali müşavirlik mesleğine bir biçim vermek, onu yasallaştırmak zorunluluğu varsa, bunu tüzükle değil, kanun koymakla sağlanmak gerekir. Bu ikinci olarak, Baroların bu hazırlık sırasında görüşleri alınamayacağı gibi, Danıştay'dan geçirdikten sonra mer'iyete konacak bir tüzüğün iptâli de ancak gene Danıştay'dan istenebileceği için olumlu bir sonuç alınamayacak, iş olup hittiye getirilmiş bulunacaktır.

4-Konunun Anayasa Açısından İncelenmesi:

a-Tasarıda yeni bir meslek kurulmak istenmekte ve bunun "tüzük" ile yapılması amaçlanmaktadır. Halbuki Anayasamızın 122. maddesine göre "Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları Kanunla meydana getirilir". Anayasada münhasıran kanunla yapılması emrolunan konularda tüzüğe yetki tanınmak olanağı yoktur.

b-Adalet mercilerinde Yasalarla belirtilmiş sıfatta kişilerin "dava süjesi" olmaları mümkündür. Tüzükle süje yaratmak yürütmenin yargıya müdahalesi sonucunu verir. Gerçekçede "mali müşavirlik mesleğinin disiplin altına alınması"nın amaçlandığı bildirilmektedir. "Danıştay'da savunma"nın bu amaçla bir ilgisi yoktur.

4-Sonuç: Bahis konusu hükmün tasarıdan çıkarılmasını takdirlerinizde arz ederiz."

4-Antidemokratik Kanun Hükümleri:

Bu konudaki Genel Kurulumuz çalışmalarını malûmlarıdır. Genel Kurulumuzun bu konudaki çalışmalarını kapsayan tutanaklar dağıtılmıştı. Genel Kurul önerilerinin gerçekleşmesi için çaba harcamış ve hazırlanan metinler Başbakanlığa ve ilgili kişiler ve mercilere sunulmuştur. Başbakanlığa başvuruda özellikle şu hususlar üzerinde duruldu:

"Yasalarımızda bulunan antidemokratik hükümlerin saptanması amacıyla 17-18-19 Haziran 1977 günlerinde İstanbul'da Olağanüstü olarak toplanan Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, çalışmalar sonunda, yasalarımızda ve hatta Anayasamızda antidemokratik, temel hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı, insan hakları sözleşmelerine, demokratik hak ve özgürlüklerin korunmasını amaçlayan hukukun üstünlüğü ilkesine aykırı hükümlerin varlığını saptamış ve bunların belli konularda raporlar halinde açıklamıştır. Hazırlanan raporlar ilişkide sunulmaktadır.

Özgürlükçü-çoğulcu parlamenter demokrasinin bütün koşul ve boyutları ile yurdumuzda gerçekleşmesini sağlamak amacıyla bu çalışmalarımızın pratik sonuçlarının alınabilmesi için, görevlendirilecek kamu kurumları ile işbirliğine hazır bulunduğumuzu belirtmek isteriz:

Yasalarımızda ve hatta Anayasamızda da antidemokratik, temel hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı insan hakları sözleşmelerine, demokratik hak ve özgürlüklerin korunmasını amaçlayan hukukun üstünlüğüne aykırı hükümlerin olduğu, bunu demokratikleşme süreci için büyük bir tehlike sayan TBB hukukumuzda varlığını sürdüren bu nitelikteki antidemokratik yasa ve hükümlerin belirlenmesi amacıyla olağanüstü toplantısında aşağıdaki kararları almıştır:

1-1961 Anayasasında çeşitli tarihlerde normal olmayan koşullarda yapılan değişikliklerde temel hak ve özgürlüklerin kısıtlandığını gören TBB, toplulumuzun gelişmesini engelleyen geriye dönüş niteliğindeki bu değişikliklere karşı çıkmış olmakla birlikte bunun ötesinde Anayasanın temel hak ve özgürlüklere güvence sağlayacak biçimde yeniden değiştirilmesi gerektiğine karar vermiştir.

2-TBB Genel Kurulu Türk Ceza Kanunu ve Ceza Yargılama Usulü Kanununda bulunan antidemokratik hükümleri saptamış ve özellikle in insan haysiyetiyle bağdaşmayan hükümlerin, başta idam cezası olmak üzere örgütlenme ve düşünce özgürlüğünü yasaklayan özellikle TCK.

141, 142, 163.maddeleri hükümlerinin kaldırılması, ceza infazının insan haysiyetini zedelemeyecek biçimde yerine getirilmesi, savunmasız yargılama yapılmaması savunmayı kısıtlayıcı hükümlerin kaldırılması, siyasi organların mahkemelerin kuruluşuna ve görevlerine değinen antidemokratik yetkilerin kaldırılması için çalışmalar yapılmasına karar vermiştir.

3-Çalışma ve sosyal güvenlikle ilgili yasaların, İş Kanunu, Sendikalar Kanunu, Toplu Sözleşme Grev ve Lokavt Kanunu, Sosyal Sigortalar Kanunu ve benzer yasalarda birçok hükümlerin antidemokratik olduğu, birçok boşlukların bulunduğu saptanmıştır.

Tüm çalışanların çalışma ve yaşama koşullarını düzenleyen bu yasalar 1961 Anayasasının demokratik anlayışına aykırı olduğu gibi bu konudaki Uluslararası Sözleşmelere de aykırıdır. Bu nedenle yasalardaki çalışanların örgütlenmesini engelleyici, toplu hak aramalarını kısıtlayıcı hükümlerin kaldırılması, çalışanlara grevli toplu sözleşme ve sendikalaşma haklarının sağlanması ve referandum hakkının verilmesi, çalışanların Sosyal Sigorta Kanununda köklü değişiklikler yapılarak yönetiminin demokratikleştirilmesi kabul edilmiştir.

4-İdare Hukukuna ilişkin Sıkıyönetin, İl İdaresi, Belediyeler, Köy, Pasaport, Polis Vazife ve Selâhiyetleri Kanunlarıyla diğer idari yasalarla idareye tanınan, temel hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı ve idareye takdir hakkı veren hükümlerin, can ve mal güvenliğini zedeleyen esasların yürürlükten kaldırılması ve bunların yargı organlarının güvencesine bağlanması, atanmış idarecilerin seçilmiş mahalli organlar üzerindeki geniş vesayet hakkının kaldırılması ilkesini benimseyen TBB, bu alanda gerekli değişikliklerin yapılmasına, eğitim ve öğretim özgürlüğüne fırsat eşitliğini zedeleyen ve kısıtlayan yasalar hükümlerinin yürürlükten kaldırılması gerektiğine karar vermiştir.

5-TBB Genel Kurulu ekonomik ve mali yasaların, Anayasanın sosyal hukuk devleti ilkesine ve ekonomik ve sosyal hayatın adaletli tam çalışması, herkes için insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesine uygun düzenlenmesi esaslarına göre yeniden gözden geçirilmesi gereğini kabul ederek devletin ekonomik ve sosyal amaçlarına ulaşma ödevlerini ekonomik gelişme ile mali kaynakların yeterliliğine bağlamak yerinde görülmemiştir.

Kamu kesini dışında kalan bankacılığın aile veya kişi bankacılığı durumuna dönüşerek, kredilerin belirli kişilere aktarılması olanağını veren Bankalar Kanununun 38.maddesinin yürürlükten kaldırılmasına; Devlet ithalât ve inşaatının aracısız yapılması için gerekli yasal düzenlemeler getirilmesine; Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununun, memleketin ekonomik kalkınmasına katkı ölçüsü esas alınarak yeniden düzenlenmesine; Enerji ve doğal kaynakların devletce işletilmesi gerektiğine karar vermiştir.

6-Özel hukukta ilişkin kanunlarda temel hak ve özgürlükleri kısıtlayan ve eşitlik ilkesine aykırı düşen hükümlerin bulunduğunu saptayan TBB özellikle Medeni Kanundaki eşler ve çocuklar arasında eşitsizlik yaratan, Dernekler Kanununundaki kişilerin dernek kurma ve üye olma haklarını kısıtlayan 903 sayılı yasadaki bazı vakıflara ayrıcalık tanıyan hükümleri antidemokratik bularak bu hükümlerin değiştirilmesini kabul etmiştir.

7-Toplumsal gelişmede kitle haberleşme araçlarının önemini kabul eden TBB Basın ve TRT Yasaları ile ilgili diğer yasalardaki antidemokratik hükümlerin kaldırılması ve kurumların demokratik işleyişe kavuşturulması için yasal düzenlemelerin yapılmasına, fikir özgürlüğünün sağlanmasına karar vermiştir."

5-Çocuk Mahkemeleri Kanunu:

Çocuk mahkemeleri kuruluş kanununun Adalet Komisyonunda incelenmesi sırasında beklenmedik bir olayla karşılaşılmış ve komisyon başkanlığına şu başvuruda bulunulmuştur:

"Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Kanun Tasarısı"nın 6.maddesinde "...Devlet Güvenlik Mahkemelerinin görevine giren suçlara ilişkin hükümler saklıdır" denilmektedir. Devlet Güvenlik Mahkemeleri Anayasa Mahkemesince tümü ile iptâl edilmiştir. Çocuk Mahkemeleri Kanun Tasarısı yasalarsa iptâl edilmiş bir Kanununun, böylesine bir atıfla, yürürlükte kalması Anayasa Hukukumuzda uygun bir davranış olamayacaktır."

Bu girişin sonucu bahis konusu deyimler tasarıdan çıkarılmıştır.

6-Karşılıksız Çek Konusu:

Karşılıksız çekin yaygınlaşması karşısında alınacak tedbirlerin neler olabileceği hususunda Adalet Bakanlığınca Birliğimizden istenen mütalâanın esasları şöylece özetlenebilir:

1.Genel Düşünceler: Memleketimizde çek'in tedavül seyri-
nin gereken düzeye ulaşamadığı bilinmektedir. Bunun çeşitli sebeplerinden biri de sahtelikten veya karşılığı olmaması ihtimalinden ileri gelen itimatsızlıktır. Diğer bazı yabancı ülkelerde çek Ticaret Kanununda değil, özel bir "Çek Kanunu"nda tanzim edilmiş ve özel kanun hususi hukuk sorunları yanında cezai hükümleri de içermiştir. Memleketimizde de bir "tediye vasıtası" olan çekin, Ticaret Kanununda "Kambiyo Senetleri" arasında yer almasının isabetli olmadığı kanaati hâkimdir. Bu itibarla memleketimizde de özel bir çek kanununun hazırlanması ve bu kanunda çek'e ilişkin bütün konuların düzenlenmesi düşünülebilir.

Bununla beraber ivedili konunun çekin cezai himayesine indirgeli olduğu anlaşılmaktadır. Bu husus iki açıdan ele alınmak gerekir; sahtecilik açısından durum çözümlenmiş sayılabilir. Zira çek de Ceza Kanunumuzda resmî evrak sahteciliğine benzetilmiş ve cezası oldukça ağırlaştırılmış bulunmaktadır.

Fakat karşılıksız çek için aynı şekilde düşünmek olanacağı yoktur. 7.1.1929 tarihli TBMM yorum kararı ile karşılıksız çekin dolandırıcılık olarak kabulü bugüne kadar uygulama görmüş ise de bazı olaylarda güçlüklerle rastlanmıştır. Çünkü mahkemelerimiz çok kez "karşılıksız çek"de ayrıca dolandırıcılık suçunun unsurlarını aramakta ve bu yüzden bazı isabetsiz beraat kararları ortaya çıkmış bulunmaktadır. Diğer taraftan sahtecilikte, kabul edilen teşdidin yanında karşılıksız çekin pek hafif bir ceza ile karşılanması bir çelişki doğurmaktadır.

2.Karşılık: Umumiyetle karşılık "mevcut bakiye veya kredi vâdi sebebi ile çek bedelinin karşılanması" şeklinde anlaşılmaktadır.

Çekin karşılığının hiç mevcut olmaması veya noksan mevcut olması arasında fark yoktur. Çekin çekildiği anda mevcut olan karşılığın çekin Bankaya ibraz müddetinden evvel geri alınması halinde çek yine karşılıksız sayılacaktır. Zira karşılığın çekin ibrazına (veya ibrazı müddetine) kadar Bankada bırakılması icap eder.

3.Keşidecide Suç Kasdı: Kâfi karşılığın mevcudiyetini zanneden keşidecide suç kasdı olamaz. Çekin ödeneceği hesaptaki mevcuttan cüz'i miktarda fazlalık arzeden çeklerde suç kasdı mevcut olmayabilirse de çok büyük bir fark kasda dolâlet eder. Bu kasdı her hadisenin hususiyetinden hâkim istihraç etmelidir.

4.Çekin Lehdarı: Bazı hadiselerde lehdar, çekin karşılıksız olduğunu bilerek kabul etmektedir. Alacaklının, borçlusundan borcun ödeneceğine teminat olmak üzere, karşılıksız olduğunu bildiği bir çeki kabul etmiş olması halinde suç husule gelmiş sayılacak mıdır? Fransız Temyiz Mahkemesi böyle bir lehdarın "m ü d a h i l d a v a c ı" olacağına karar vermişti. TCK.na göre durum böyle olmamak lâzım gelir. Karşılığı olmadığını bildiği çeki kabul etmiş olanın "hataya düşürülmüş" (TCK.503) olmasından bahsetmeğe inkân yoktur. Fakat çekin karşılığı olmadığını lehdarın bilmesi, karşılıksız çeki yasak eden kanun hükmünü bertaraf edemeyeceği, zira karşılıksız çekin dolandırıcılık sayılacağı yolundaki hükmün de bu mânâya geldiği yolunda bir düşünce aksi neticeye varabilir. Görülüyorki Ceza Kanununa atıfta bulunan hususî bir hükme ihtiyaç olmadığı, bu çeşit atıfların tereddüt doğurduğu fikri bu bakımdan da doğrudur.

Karşılığın hangi anda bulunması lâzım geldiğinde de kesin bir kanaat izharı güçtür. Eski TTK.nda karşılığın keşide anında bulunması lâzım geldiği hükmü vardı. Yeni TTK.nda böyle bir hüküm yoktur. Bu sebeple konu ihtilâflıdır. Bazı müellifler karşılığın ibraz gününde bulunmasını kâfi sayarlar. Böyle düşünenlere göre "karşılığın ibraz gününde mevcut olması lâzım ve kâfidir". Fakat bunun aksini de düşünenler vardır ve böyle düşünenlere göre çek, esas itibariyle ibrazında ödenen bir senettir. "Çeki bu iktisadî fonksiyondan uzaklaştırmak, dolayısı ile poliçe gibi bir kredi vasıtası haline sokmak istemiyorsak bu neticeyi kabul zaruridir". Bu hususta Yargıtayımızın bir kararına rastlanmıştır. Fakat böyle bir hadise olursa, karşılıksız çek dolandırıcılık olarak mütalâa edilecekse, umumî hükümler gereğince mağdur bakımından "zarar" husule gelmemiş, fail tarafından da "haksız menfaat" (TCK.503) sağlanmış olması hasabiyle Yargıtayımızın karşılığın ibrazda mevcut olması halinde tecziyeyi kabul etmeyeceği tahmin olunabilir.

5.Müstakil Madde: 503.maddeye bir fıkra eklenmesinden ziyade bir müstakil maddenin tedvininin daha isabetli olacağı düşünülmektedir. Ceza miktarının arttırılmasında isabet görmekteyiz.

Çünkü karşılıksız çek yoluyla işlenen suçların bazılarında olağanüstü bir ağırlık gözlenmekte ve ayrıca karşılıksız çek uygulamasının pek yaygınlaştığı da görülmektedir. Ceza arttırımının resmi evrakta sahtecilik cezasına uygun hale getirilmesinin isabetli olacağını sanmaktayız.

Ayrıca bu maddeye, konulacak para cezasının da "nisbî para cezası" şeklinde olması, elde edilmek istenen faydanın (çek bedelinin) takdir buyrulacak oranda (beş misli gibi) arttırılması şeklinde saptanması ayrıca suçu önleyici bir çare olarak da mütalâa olunabilir.

6.Madde Metni: Önerilmesi istenen metin şu olabilecektir:

"Karşılıksız çek tanzim ve tevdi edenlere .... seneden .... seneye kadar hapis cezası verilir. Ayrıca çekin karşılıksız kalan bedelinin .... misli ağır para cezasına hükmolunur.

Çekin, ibraz müddeti içinde Bankaya tevdi edildiği anda yeterli ve tasarrufu mümkün karşılığı bulunmayan çek karşılıksız sayılır."

7-Adlî Müzaheret Kanunu Tasarısı:

Barolarımızın bütün çabalarına rağmen adlî müzaheret sisteminin işlerlik kazanamadığı bilinmektedir. Bu konudaki gereksinmelerin başında mali kaynaklardan yoksunluk gelmektedir. Neticede "pul sistemi"nin getirilmesi ve sağlanacak gelirin münhasıran Baroların emrine verilmesi ve Barolarca mesleğin başında desteklenmesi zorunluğu duyulanların görevlendirilmesi şeklinde yeni bir düzenleme isabetli görülmüş, Adalet Bakanlığına aşağıdaki mütalâa ve istek sunulmuştur. Mütalâanın özeti şudur:

"Hak arama özgürlüğü ve çeşitliği" açısından Yönetim Kurulumuz, konuya yaklaşımın çeşitli yönlerden olmasını daha isabetli bulmuştur:

1.Adlî yardımın özel bir kanunda ve yeniden düzenlenmesi:

Hukuk Usulü Kanunundaki hükümleri, ıslah edilerek, Avukatlık Kanunundaki hükümlerin de, değişik uygulamalara meydan vermeyecek şekilde biraz daha ayrıntılı hale getirilmesi suretiyle ve diğer bazı kanunlarda mevcut hükümlerin de (meselâ Askerlik K.) umumî insicama uydurularak, özel bir kanunda (meselâ İtalya'da olduğu gibi) (R.D.Patrocinio gratuite, 30 dic.1923, n.3282) toplanması gerekli hale gelmiştir. Böyle bir çalışma sırasında, Devletimizin imzala-

diği genel anlaşmalar ve ikili "adli yardım" anlaşmalarının adli müzaharet konuları da gözönünde tutulmak gerekir.

Memleketinizde "resen müdafî tâyini" diye isimlendirilen konu, pek eksik şekilde düzenlenmiştir. Usul Kanunlarında, bu konunun geniş anlamda adli yardım şeklinde düzenlenmesinde de zaruret vardır.

2.Maddî olanaksızlıklar: Memleketimizdeki usul, masraflardan geçici olarak muaflik ve kısmen avans şeklinde özetlenebilir. Fakat adli yardımın gereği gibi işleyebilmesine bunlar yeterli değildir.

Avukatlık Kanununa göre "adli müzaharet bürolarının gelir ve gideri Baro bütçesinin ayrı bölümünde gösterilir. Bu bölümde kalan gelir fazlasının sonraki yıla aynen aktarılması zorunludur. İl veya Belediye bütçelerinden yahut hayır müesseselerinden Baroya tahsis edilen yardımlar ile Baro lehine yapılan her türlü bağışlardan tahsis yeri gösterilmeyenler bu bölümün gelir kısmına eklenir. Adli müzaharete memur avukat, aldığı ücretin yüzde yirmisini ve büronun yardımından faydalanan kinse avukat ücretinden başka yararlandığı kısmın yüzde onunu Baroya ödeneye zorunludur. Şu kadarki, adli müzaharettten yararlananın vereceği meblağ asgari tarifeden aşağı olamaz" (A.K.180).

Bu hükümlerin müzaharet bürolarına hiç bir yardım sağlamadığı malumdur. Ne İl, ne Belediye bütçesinden, ne de hayır müesseselerinden Baroya yardım mümkün olmaktadır.

Bütçe olanaksızlıkları karşısında "Adli müzaharet pulu" usulünün isabetli olacağı düşünülmektedir. Dava çeşidi, müdaabih ve sair hususlarla orantılı bir usulün yasal yolla sağlanması, bundan elde edilen gelirin adli müzaharet bürolarına tahsisi, dağıtımın ayrıntıları ile saptanması, kaynağın böylece Bütçeye yük olmadan sağlanması mümkün olabilecektir.

3.Hak arama özgürlüğü ve eşitlik: "Herkes, meşru bütün vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak, iddia ve savunma hakkına sahiptir" (Anayasa 31/1). Bu "hak arama hürriyeti"dir. Bazı Anayasalarda açıkça "bir avukat tarafından savunulma hakkından kinse mahrum edilemez" şeklinde hükümler yer almaktadır.

İtalyan Anayasası pek çok yönlerden Anayasamıza örnek olmuştur. Bu konuda İtalyan Anayasasınının 24.maddesinde şu hüküm yer almaktadır: "Kendi haklarının korunması için herkes dava açmak ve savunmak hakkına sahiptir. Savunma, davanın her hal ve safhasında ihlâl edilemez bir haktır. Varlıksız olanların her çeşit yargı makamları önünde dava ve savunma imkânları, özel hükümlerle sağlanacaktır".

Bizim Anayasamızda ise adli müzaharetin esaslarını bulmak ancak dolaylı bir mantıkla mümkün olabilmektedir. Bu adli yardımın Anayasamız yapılırken gereği gibi anlaşılınmış olmasından ileri gelmektedir.

Usul Hukukunda "herkes için eşit adalet" en önemli ilkelere dendir. Fakat bu ilkeyi adaletin, huzuruna gelen herkesi eşit tuttuğu anlamında sınırlı sayarsak, faydasını da daraltmış oluruz. Hak aramada eşitlik adalete başvurabilmekte gerçek eşitliktir. Hak aramada eşitlik Anayasamızda "temel haklar"dan sayılmıştır. Temel hakların kullanılması koşullarını sağlamak görevi Devletin-dir (Anayasa 10). Adli yardımın Anayasa hukukundaki yeri böylece açıklanmış olacaktır.

Anayasa, Kanun önünde eşitliği ilân eden, adaletin tarafsız, bağımsız olduğunu bildiren bir memlekette adalete kavuşmak için fakir ile zengin arasında bir fark da mevcut olmamalıdır. "Hakkınızı arayamazsınız" sözü ile "malik olmadığınız şu kadar bir meblağı ödemek şartı ile hakkınızı arayabilirsiniz" sözü arasında fark yoktur.

4.Mecburi Müdafilik: Mecburi müdafilik usulünü "toplumsal müdafaa makamı" kavramı ile de izah mümkündür:

Fransa'da ceza davalarında adli yardı, Usul Kanununun 114. maddesine göredir. Bu hüküm geliri ne olursa olsun sanıklara bir müşavir istemek hakkını verir. Bu müşavir Mahkeme ve Baro Başkanı tarafından seçilir. Müşavire ücret ödenmez.

Alman sistemi de, Fransa'dakine, bazı farklarla benzer. Alman Ceza Usulü Kanununun 140.maddesine göre bir müşavire sahip olmak hakkı sanığın fakirliği şartına bağlanmıştır. Cinayet veya ağır bir cünha bahis konusu ise müşavir tâyin olunur. Fakat Fransa'dakinin aksine avukata ücret verilir. Mahkeme sanığı, kendisini savunan avukata ücret ödeneğe mahkûm edebilir. Alman Usulünde başkaca mecburi müdafilik halleri vardır. Bunlar arasında ilginç görülenler şunlardır: Dava sonunda mesleğin icrasının tatiline karar

verilmesinin muhtemel olması, tutukluluk halinin üç aydan fazla sürmüş bulunması, gaipilerin yargılanması, sanığın kendisini savunamayacağına açıkça anlaşılır olması.

Danimarka'da ağır suçlarda, müdafii olmayan sanığa mahkeme resen müdafii tayin eder ve mahkeme sanığı, avukata kendisinin tayin edeceği ücreti ödemeğe mahkûm edebilir. Eğer beraat ederse avukata ödediği ücret kendisine Devletçe iade edilir.

Belçika'da Ağır Ceza Mahkemesi (Cour d'assises) Başkanı duruşmadan evvel, müdafii olmayan her sanığa bir müdafii tayin eder. Böylece bir tayin yapılmamış ise, bundan sonraki işlemler batıl sayılır. Cünha işlerinde fakirliği kabul edilmiş sanık duruşmadan en az üç gün evvel bir avukatın kendisine yardım etmesini istemiş ise, talebi Başkan tarafından, "ücretsiz istişare bürosu" delegesine gönderilir ve bu delege aracılığı ile kendisine bir müdafii tayin olunur. İlk soruşturmada, talep Sorgu Hâkimine yapılır, hâkim bu talebi "ücretsiz istişare bürosu" delegesine bulunmadığı takdirde Mahkeme Başkanına havale eder ve bu suretle sanığa bir müdafii tayin olunur.

İtalyan Ceza Usulü Kanununa göre, cezası hafif kabahatlerden gayri suçların davalarında her sanığın mutlaka bir müdafii bulunacaktır. Eğer müdafii yok ise yapılan işlemler hükümsüzdür. İtalyan Yargıtayı sanığın kendisi avukat olsa dahi, işlemlerin geçersiz sayılacağını belirtmiştir. Müdafii olmayan sanığa resen müdafii tayin edilir. Sanık, adli müzaharetten faydalanmıyorsa avukatın ücreti sanıktan alınır.

Memleketimizdeki duruma gelince; Mer'i Usul Kanunundan evvel yürürlükte olan "Usulü Muhakematı Cezaiye Kanunu" ağır cezalı suçlarda mecburi müdafilik usulünü kabul etmişti. Bu usulden ayrılmak isabetli olmamıştır.

Ceza davalarında mecburi müdafilik usulünün memleketimizde de ihyası icap eder. Ağır Ceza Mahkemelerinde sanığın (hangi sebeple olursa olsun) müdafii bulunması çağdaş ceza adaleti anlayışına tamamiyle aykırıdır. Sanığın geliri yoksa adli yardından, imkânları mevcut olmasına rağmen herhangi bir sebeple müdafii tutmamış ise ücreti kendisinden alınmak suretiyle bu konu çözümlenmelidir.

Çağdaş usul hukuku müdafii olmayan bir kimseye "sanık" denilmesine bile karşıdır.

5. Görevli organ: Adli müzaharetin işlemesi, dağıtımı, genç meslekdaşların tercihi gibi hususlar Barolarda bırakılmalıdır.

Adli müzaharetin münhasıran Barolara bırakılması fikri daha fazla Amerikan hukukçularının görüşüdür. Bu görüş adli müzaharetin Devletten gelmesini sakıncalı bulur ve adli müzaharetin işlemesine Devletin müdahalesini avukatlık mesleğinin bağımsızlığına aykırı sayar.

6. Ceza-Hukuk davaları ayrımı: Yabancı memleketlerin pek çoğunda ceza davalarında sanığa sulh hâkini veya mahkemenin başkanı adli yardıma hak sağlayan bir "vesika" verir. Bu vesikanın verilebilmesi için, sanığın ücret ödemediği adli yardım görmesinde kamu faydasının bulunması, sanığın mali inkânlarının bir müdafinin ücretini ödemeğe elverişli olması lâzımdır. Bununla beraber mali inkânların kifayetsizliği ve sanığın ücretsiz savunmasında kamu faydasının bulunması bakımından resmi kurallar yoktur, bu iki husustaki şüphe daima sanık lehine kabul edilmektedir.

Yabancılar bakımından Türk sistemi "nütegabiliyet şartı"na bağlı kalmıştır. Bu tutum tenkit edilebilir. Yabancıların adli müzaharetten istifade etmeleri 1905 tarihli La Haye anlaşması gereğidir. Bu anlaşma daha evvel mevcut 1896 anlaşmasını takip etmiştir. 1896 anlaşmasına göre, akit Devletlerin tabaları vatandaşlar gibi adli müzaharetten istifade ederler. Çok taraflı olan bu anlaşma Devletler hukukunda kendini genel bir kural olarak kabul ettirmiştir. Bazı memleketler, yabancıların da adli müzaharetten istifadesini, böyle bir şart aramaksızın, kabul etmiştir. Meselâ İtalyan Kanunu bunu açık bir hükümle ifade eder.

7. Adli müzaharet açısından davaların konusu: Bazı memleketlerde adli müzaharetten hariç tutulan konular mevcuttur. İngiltere'de açılması teşvik edilmek istenmeyen davalar (meselâ nişanın bozulmasına ilişkin davalar) hakkında adli yardım talepleri kabul edilmemektedir.

Hakemler aracılığı ile görülen davalar veya idari mahkemelerdeki davalar bakımından tereddüt edilmektedir. Fransa ve Almanya'da davayı görece mahkeme bakımından bir ayırım yapılmamaktadır. Danimarka'da ise, idare mahkemelerindeki davalar için adli yardım kabul edilmemektedir. Norveç'te adliye mahkemeleri dışında kalan mahkemelerdeki davalar için adli yardım pek ender uygulanmaktadır.

Adli müzaharet memleketinizde yalnız davalar için değil ihtiyati tedbirler ve delillerin tesbiti taleplerinde, icra takipleriyle, noterlerce yapılacak işlerde de uygulanır" (HUMK. 465, 466), "buna karşılık tahkin yolunda bu yardımdan faydalanılamıyacağı kabul olunmaktadır".

Usul Kanunundaki hükmün müphem oluşundan içtihat kanun yolu için adli müzaharet kabul edilmemekte, bu husus "kanunda hüküm bulunmaması" gerekçesine dayanmaktadır (8.HD.20.12.1962). Bu içtihat isabetli sayılamaz. Esasen hemen her memlekette bu koşul özel bir takdire tâbi tutulmuştur. Meselâ İtalya'da "âciz hali" her türlü varlıktan mahrum olmak anlamında değil, davanın gerektirdiği masraflara kıyasla elverişsiz ekonomik durumda olmak şeklinde, izafi bir takdire bağlanmıştır. Bununla beraber her memleketin usul tatbikatı bu koşulu takdirde zorluk çekmektedir.

Zorluk, kimin neye göre fakir sayılacağını kestirememekten ileri gelmektedir. Bazı memleketlerde (Danimarka, İsveç gibi) gelirlerin belli bir miktarı aşmaması ve bu miktarın Kanunda gösterilmesi usulü benimsenmiştir. Fakat o memleketlerde dahi dava masraflarının pek yüksek olması halinde bu rakkamın anlamsız düşeceği anlaşılmaktadır.

Memleketimiz tatbikatında ise meddeabih veya diğer haller nazara alınmamakta sadece genel anlamda geçim inkânları üzerinde durulmaktadır. Bu uygulama Usul Kanununuzdaki özel hükme dahi tamamiyle uygun sayılamaz. Böyle bir tutum adli müzahareti izah eden ana fikirlere (hak arama hürriyetinde eşitlik esasına) aykırı düşmektedir.

Bazı memleketlerde, ana-fikre o kadar bağlı kalınmıştır ki yalnız âciz hali değil, eşitliği bozan diğer ihtimallerde de müzaharet zaruri görülmektedir. Örneğin Norveç'te inkânları olanların da adli yardımdan faydalanmaları mümkündür. Dava çok önemli ise veya karşı taraf pek kudretli bir kişi ise (Devlet yahut çok önemli bir şahıs veya şirket) en geniş şekilde adli yardım yapılmaktadır.

Adli müzaharet talebinde bulunanın davasında "haklı olduğu hususunda hâkimde kanaat uyandırması" gereklidir (bk.HMUK.465). Fakat bu kanaatin yoğunluğu üzerinde durulmalıdır. "Haklılığın isbatında hâkimin kendisini kesin kanaate götürecektir kuvvetli delil aramasına lüzum yoktur, yardım isteyeninin görünüşe göre haklı olduğu hususunda kuvvetli bir ihtimalin bulunması yeterli sayılmalıdır.

Zira delil hususunda çok sıkı davranmak, yardımını inkânsızlaştıracağı gibi, kolayca elde edilecek bir yardım kararı da haksız davalara yol açabilir.

Fakirlik şartını "tevsik eden bir şahadetsizliğin temini memleketimizde oldukça kolay olduğundan, mahkemenin bilhassa haklılık şartı üzerinde durması" gerektiği de ileri sürülmektedir.

Haklılık koşulunun yalnız boşa gidecek yardımlar bakımından değil, hasım tarafın durumu açısından da düşünülmesi gereklidir. Ceza davalarında sanığa yapılan yardıma mukabil, inkânları olmayan müdahalin yardımından yoksun kalması, düşündürücü bir haldir. Hukuk davalarında ise yardım gören tarafın hasmının da korunması lâzımdır. Hak arama eşitlik müesseselerinden biri olan adli yardımın eşitsizlik doğurmaması gerekir. Haksız bir ceza davasının açılmasını önlemek için Ceza Usulünde bazı müesseseler mevcuttur. Haksız hukuk davalarının adli yardımda açılmasını önlemek için bazı memleketlerde (meselâ İngiltere'de) yardım talebinde bulunanın inkânları ve davanın başarı ihtimali hakkında ehliyetli bir hukukçu tarafından derinlemesine bir inceleme yapılmaktadır. Bununla beraber bu usul tenkit edilebilmektedir. Zira davanın kaybı halinde, Devletce de nakdi bir kayıp meydana geleceğinden inceleme yapan hukukçu dava sonucunu tahminde kötünser davranabilir.

8. Adli yardımın sağladığı menfaatler: HUMK.nun 466 ve 467. maddelerine göre bu menfaatler şunlardır: "Yargılama masraflarından geçici olarak muaflik, şahit, bilirkişi masraflarının Devletce avans olarak verilmesi, yargılama masrafları için teminattan muaflik, tobligat, ücret ve masraflarından geçici olarak muaflik, davanın vekil ile takibi gereken hallerde ücreti sonra verilmek üzere ve gereğinde başka bir yerden, vekil tayin edilmesi, bütün pul resimlerinden geçici muaflik, İcra Dairelerince ve Noterlerce alınacak bütün harç ve masraflardan geçici olarak muaflik tanınması ve yapılması gerekli masrafların Devletce avans olarak verilmesi".

Adli müzaharetten "istifade eden kimseye vekil tayin olunmuş ise (HMUK.466/5, 467) karşı taraf vekalet ücretine de mahkûm edilecektir. Ancak, bu vekâlet ücreti adli yardımdan istifade eden tarafa ait olmayıp (kşz.m.424) vekile aittir (m.472; m.424'deki genel kaidenin istisnası)" (Kuru, s.486).

Davayı müzaharetli taraf kazanırsa masraflar davayı kaybeden taraftan öncelikle ve imtiyazlı olarak alınacaktır (HMUK.471, İİK.206).

Fakat müzaharetten istifade eden davasını kaybederse ne yapılacağı hususunda hemen her memlekette kanunlar sarih değildir.

9.Sonuç ve öneriler: Yukarıdaki açıklamalardan bazı sonuçlar çıkarmak mümkün olabilmektedir:

a.Mahkeme masrafları kavramının izahı; Mahkeme masrafları kavramının bütçe kalemlerinden biri olmadığı etraflıca ve ısrarlı izahı, bunların gerek tanzini, gerek miktarlarının tâyini, azaltılmalarının, çoğaltılmalarının bir usul meselesi olduğunun memleketimizde de kabul edilmesi gereklidir. Bu soruların sadece "mali hukuk" gerekleri ile çözülmesi mümkün değildir. Bu itibarla her dava çeşidi ve bunlar üzerinde tam ve makûl bir tartışmadan sonra varılacak esaslara göre tarifelerin yeniden tanzini ve gerçekten pek yüksek olan tarifelerin indirilmesi zaruridir.

b.Adlî müzaharet işlemlerinin Barolara bırakılması: Adlî müzaharetin uygulanmasında müzaharet kararı veren mahkeme ile Barodaki adlî müzaharet bürolarının görevleri birbirine karışmış gibidir. Karar mercii olarak "mahkeme"yi, uygulamacı olarak Baroları kabul eden bir sistem için bu kargaşalık tabiidir. Avukatlık Kanununun "Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun adlî müzaharet hakkındaki hükümlerinin saklı olduğu" hakkındaki hükmü (A.K.178) müşkülleri çözememektedir.

"Baroların adlî yardım büroları, bizzat (adlî müzaharet) kararı veremez. Fakat tabrikatta, bu büroların kendilerine yapılan adlî yardım talepleri için bizzat karar verecek vekil tâyin ettikleri anlaşılmaktadır". Yeni Avukatlık Kanununun bazı hükümleri mahkemeler ile Barolar arasında merci ihtilaflarını arttıracak niteliktedir. Adlî müzaharet bürolarının "... genellikle mahkeme veya diğer takip işlerinin gerektirdiği giderleri ödemekten kısmen veya tamamen âciz olanları mahkemeler ve adalet daireleri ile diğer mercilerdeki işlerini takiple yükümlü" oldukları hakkındaki hükmün (A.K.178) yorumunu dar tutmak kolay olamayacaktır.

c.Özel Kanun: Adlî müzahareti konu alan hükümlerin dağınlığı insicamı boznakta, bu da uygulamayı güçleştirmektedir. İtalya'da olduğu gibi tek Yasada hükümlerin toplanması yerinde olacaktır. Bu mütalâada özel kanuna girecek hükümlerin nasıl olabileceğine, isabetli bir tercihin ne olabileceğine ilişkin, mukayeseli hukuktan bazı bilgilerin aktarılmasına gayret edilmiştir.

Fakat müzaharetten istifade eden davasını kaybederse ne yapılacağı hususunda hemen her memlekette kanunlar sarih değildir.

9.Sonuç ve öneriler: Yukarıdaki açıklamalardan bazı sonuçlar çıkarmak mümkün olabilmektedir:

a.Mahkeme masrafları kavramının izahı; Mahkeme masrafları kavramının bütçe kalemlerinden biri olmadığı etraflıca ve ısrarlı izahı, bunların gerek tanzimi, gerek miktarlarının tâyini, azaltılmalarının, çoğaltılmalarının bir usul meselesi olduğunun memleketimizde de kabul edilmesi gereklidir. Bu soruların sadece "mali hukuk" gerekleri ile çözülmesi mümkün değildir. Bu itibarla her dava çeşidi ve bunlar üzerinde tam ve makûl bir tartışmadan sonra varılacak esaslara göre tarifelerin yeniden tanzimi ve gerçekten pek yüksek olan tarifelerin indirilmesi zaruridir.

b.Adlî müzaharet işlemlerinin Barolara bırakılması: Adlî müzaharetin uygulanmasında müzaharet kararı veren mahkeme ile Barodaki adlî müzaharet bürolarının görevleri birbirine karışmış gibidir. Karar mercii olarak "mahkeme"yi, uygulamacı olarak Baroları kabul eden bir sistem için bu kargaşalık tabiidir. Avukatlık Kanununun "Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun adlî müzaharet hakkındaki hükümlerinin saklı olduğu" hakkındaki hükmü (A.K.178) müşkülleri çözememektedir.

"Baroların adlî yardım büroları, bizzat (adlî müzaharet) kararı veremez. Fakat tatbikatta, bu büroların kendilerine yapılan adlî yardım talepleri için bizzat karar verecek vekil tâyin ettikleri anlaşılmaktadır". Yeni Avukatlık Kanununun bazı hükümleri mahkemeler ile Barolar arasında merci ihtilaflarını arttıracak niteliktedir. Adlî müzaharet bürolarının "... genellikle mahkeme veya diğer takip işlerinin gerektirdiği giderleri ödemekten kısmen veya tamamen âciz olanları mahkemeler ve adalet daireleri ile diğer mercilerdeki işlerini takiple yükümlü" oldukları hakkındaki hükmün (A.K.178) yorumunu dar tutmak kolay olamayacaktır.

c.Özel Kanun: Adlî müzahareti konu alan hükümlerin dağınlığı insicamı bozmakta, bu da uygulamayı güçleştirmektedir. İtalya'da olduğu gibi tek Yasada hükümlerin toplanması yerinde olacaktır. Bu mütalâada özel kanuna girecek hükümlerin nasıl olabileceğine, isabetli bir tercihin ne olabileceğine ilişkin, mukayeseli hukuktan bazı bilgilerin aktarılmasına gayret edilmiştir.

ç.Adli müzaharet pulu: Adli müzaharet giderlerinin Devletçe karşılanabilmesi anaç sayılmalıdır. Fakat bu olanağa ulaşıncaya kadar "adli müzaharet pulu" uygulamasına geçilmesi yerinde olacaktır.

8-Staj İle İlgili Kanun Tasarısı:

Bazı milletvekilleri tarafından stajın bir yıla indirilmesi ve intihanın kaldırılması hususlarında kanun teklifi verilmiş ve Meclis Adalet Komisyonunca kabul edilen metinler, Senatoya intikal etmiş, Senatoda Adalet ve Anayasa Komisyonunca kurulan Alt Komisyondan gönderilen yazıda şu sorulara cevap verilmesi istenmiştir; "Staj gerekli midir, -süresi ne olmalıdır, -sınav gerekli midir, -Sınav Kurulu'kinlerden oluşmalıdır, -Stajiyerlere parasal yardım nasıl yapılabilir".

Birlik Yönetim Kurulunun cevabı, genel kurullarımızda alınan kararlara bağlı kalmak gereğine göre aşağıdaki şekilde Alt Komisyon Başkanlığına bildirilmiştir:

"1-Stajın bir yıla indirilmesi konusunda mutabık bulunduğumuzun,

2-Avukatlık Kanununda yapılması düşünülen değişikliklerin saptanması için 1976 yılında İzmir'de yapılan Olağanüstü Genel Kurul'da sınavın muhafazası kararlaştırılmış olmakla, teklifin kabulünün mümkün olmadığıнын,

3-Stajiyerlere yardımın ilişikte sunulan ve Adalet Bakanlığına gönderilmiş bulunan Adli Müzaharet konusuna ilişkin mütalâada da değinildiği üzere, adli müzaharet müessesesi içinde karşılanması öngörülmüş olup, Birliğinizce hazırlanmakta olan Avukatlık Kanunu Tasarısında gerekli düzenlemenin yapılmakta bulunduğunun,

Sayın Komisyonunuza bildirilmesi kararlaştırılmıştır."

V.BÖLÜM

PLANLAMA ile İLİŞKİLER

Barolar Birliği ile Planlama arasında bu yıla kadar ilişkilerde bir yoğunluk sağlanamamış, evvelki yıllarda Birliğin önerileri olumlu ve etkili bir düzeye gelebilmiştir. Bu yılki planlama çabalarında daha ziyade Planlama müsteşarlığından gelen isteklerle daha etkin, bir işbirliği olanaklarının olduğu kanısına varan Yönetim Kurulumuz tutumunda değişik ve olumlu yönde olmak kararına varmıştır.

Planlama teşkilâtında Barolar Birliği ile işbirliği gerçeğine duyulan gereksinimin değerlendirilmesi, evvelki dönemlerdeki umursamazlığın terki anlamındaki istekleri yansıtan davranışlar karşısında Yönetim Kurulumuz yardımlarının faydalı olabileceği yolunda karar değişikliği içine girmiştir. Aşağıda arzolunan gelişmeler ilgi çekici olabilir:

1)Planlama Müsteşarlığının Birliğinize Başvurusu: Müsteşarlığın 22.5.1978 tarih ve 2143 sayılı yazısında şu istekler yer almaktaydı:

"1961 Anayasası ile öngörülen hukuk ve sosyal refah devleti ilkeleri ışığında, planlı ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın toplum refahına yöneltilmesinde, planlı kalkınma anlayışı ile hukuk kültürü ve hukukun etkenliği konusundaki ilişki büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle planlı sosyo-ekonomik gelişmenin bir aracı olan hukukun sınırı ve sağlayabileceği tüm olanaklarının sistematik olarak incelenmesinde:

-Kalkınma Planlarının "enredici ve bağlayıcı" gücünü, genellikle etkenliğini artırmak, kamu kuruluşlarının çalışmalarında plan hedefleri ve ilkeleri yöneliminde tutarlık ve işbirliği sağlanmak; TBMM ile Hükümetin plan uygulamasını ve özellikle planın hedef, ilke, politika ve tedbirlerine ilişkin tasarıların kanunlaştırılması sürecini kolaylaştırmak amacıyla Anayasa'nın 129.maddesinde yer alan kuralın gerçek anlamı, niteliği, niceliği ve bağlayıcılığı konularının kuramsal yönden açıklığa kavuşturulması;

-Planlama ve örgütü ile ilgili tüm yasal düzenlemelerin toplanması ve kuramsal sorunların çözümünde erişilen bulguların ışığı altında yeni yasal düzenlemelere gidilmesi;

-Mevcut hukuk düzeninin kalkınma sürecinin dinamik niteliğine ve endüstriyel toplum gerçeklerine uyumunun sağlanması ve böylece engelleyici, saptırıcı ve geciktirici nitelikteki mevzuatın incelenerek ayıklanması;

-İç huzur ve düzen ile kalkınma süreci arasındaki bağıntı gözönünde tutularak mevcut hukuk düzenindeki iyileştirme çalışmalarının verimli olabilmesi için yargı sisteminin gerek kurum ve kurları, gerek yapı ve gereç olarak bir reform tutunu ile ele alınması zorunlu görülmektedir.

1978 yılı programında yeralan ve yukarıda değinilen çalışmaların Devlet Planlama Teşkilâtı bünyesinde kurulacak Özel İhtisas Komisyonunca yürütülmesini öngören tedbir doğrultusunda; 91 sayılı Kanunun ilgili hükümleri ve 5/1722 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan Tüzük hükümleri çerçevesinde "Planlama-Hukuk İlişkileri Sürekli Özel İhtisas Komisyonu" kurulmuştur."

Adıgeçen komisyon çalışmalarına katılmamızı isteyen istek kabul edilmiş ve Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Hukuk Fakülteleri temsilcilerinin de çağrıldığı toplantıya katılmada bir sonuç alabilmenin olanaklı olabileceği sonucuna varılmıştır.

2) İhtisas Komisyonuna Önerilerimiz: Birliğiniz temsilcilerinin gözlemlerinin ışığı altında Planlama-Hukuk ilişkileri sürekli özel ihtisas komisyonu başkanlığına şu hususları sunmak gereksinimi duyulmuştur:

"1961 Anayasası ile öngörülen hukuk ve sosyal refah devleti ilkeleri ışığında, planlı ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın toplum refahına yöneltilmesinde, planlı kalkınma anlayışı ile hukuk kültürü ve hukukun etkinliği konusundaki ilişkinin büyük önem taşıdığına değinilerek planlı sosyo-ekonomik gelişmenin bir aracı olan hukukun sınırı ve sağlayabileceği tüm olanakların sistematik olarak incelenip değerlendirilmesi amacı ile Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının girişimi üzerinde Dördüncü Beş Yıllık Plan hazırlık çalışmalarında konu ile ilgili temel ilkelerin araştırılması, tartışılması ve saptanması için oluşturulan Planlama-Hukuk İlişkileri Sürekli Özel İhtisas Komisyonu toplantısında belirlenen ve Kalkınma Mevzuat İlişkisi olarak adlandırılan Sayın Komisyonunuza, Birliğinizin bugüne kadar yapmış olduğu çalışmalar hakkında bilgi vermeyi, yetkili organlara ulaştırılan önerilerimizi içeren belgeleri sunmayı, yerine getirilmesi zorunlu bir görev saymaktayız.

Çok kısa sürede sonuçlandırılması amaçlanan komisyon çalışmalarının, önemli konuların niteliklerine uygun biçimde tartışılmasına olanak sağlanıyacağını belirtmek isteriz.

Bu nedenle, açıklanalarımız, yukarıda değinildiği üzere, kuruluşumuzdan bu yana yoğun biçimde üzerinde durup incelediğiniz konular, belgelerine yollama yaparak özet halinde sunmaktan ibaret bulunacaktır.

a. Ana Kanunlarımızın hepsi yabancı kanunlardan alınmıştır. Kuşku yok ki, bu yolla yurdumuza batı anlamında bir hukuk sisteminin etkisi sağlanabilmiş, bir hukuk sisteminin etkisi sağlanabilmiş, bir hukuk devrini başarılmış, yeni anlayış içinde hukukçular yetişmiştir. Bununla beraber halen bu kanunların eskidiği, yeni gereksinimleri karşılamadığı, çeşitli değişikliklerle bütünlüğünün bozulduğu bir gerçektir ve bu yakınmaların hepsi bütün ana kanunlarımız için yerindedir.

Bunu dikkate alan Birliğiniz "Ana Kanunların hazırlanması hakkında kanun tasarısı" hazırlanmış ve 28.2.1972 tarihli, 511 sayılı yazısı ile Hükümete sunmuştur (Ek-1).

b. Cumhuriyetimizin 50.yılıni geride bıraktığımız bir dönemde, sayıları bir hayli kabarık olan Osmanlı devri yasa ve tüzüklerin ısrarla ayakta tutulması, hukuk yaşamımızı olumsuz yönde etkilemektedir.

Saltanat dönemine ait yasa ve tüzükler incelendikte görülecektir ki, ayıksız hemen hepsi anlamlarını yitirmiş, sosyal ve ekonomik aşamalarımıza cevap vermekten uzaklaşmış bir yetersizlik içindedirler. Yeni yasalar yaparak hukuk düzenimizi Cumhuriyetten önceki yasa ve tüzüklerden arıtmak, Cumhuriyet bilincinin ve Atatürk ilkelerine bağlılığın doğal bir gereğidir.

Bu konuda hazırlanan Yasa Tasarısı 6.11.1973 tarih ve 4008 sayılı yazımızla Başbakanlığa sunulmuştur (Ek-2).

c. Devlet arşivlerindeki ferman, anlaşma, mektup, berat ve benzeri belgelerle, vakfiyeler, tapu ve nüfus kayıtlarının eski yazıdan Türk harflerine çevrilmesi hakkında hazırlanan yasa tasarısı 6.11.1973 gün ve 4009 sayılı yazımızla Başbakanlığa sunulmuştur (Ek-3).

ç.Anayasamız, demokrasinin bugün ulaştığı aşamaya, "Sosyal Hukuk Devleti"ne Türk toplumunu getirmek istenmiştir. Fakat mevcut ekonomik düzen bu açıdan inceleme ve düzenleme dışı kalabilmiş, Anayasaya karşı bir çeşit direnç başlamıştır.

"Sosyal (Hukuk) Devleti" deyini içinde "Sosyal Devlet" kavramı somutlukla teşhis edilememektedir.

Anayasamızda "sosyal ve iktisadi haklar" diye isimlendirilen "yeni haklar"ın gerçeklik kazanabilmesi için neler yapmak gereklidir?

Her memlekette "siyasal demokrasi"den "Sosyal (Hukuk) Devleti"ne "Sosyal Demokrasi"ye geçiş kolay olmuştur. Bu geçişte memleketinizde 1961'den sonra aynı hızı sürdürebilmek olanağı bulunamamıştır.

Anayasamız (41); "iktisadi ve sosyal hayat, adalete, tam çalışma esasına ve herkes için insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlanması amacıyla düzenlenir. İktisadi, sosyal ... kalkınmayı demokratik yollarla gerçekleştirmek ... Devletin görevidir" kuralını koymuştur.

Bu anaca göre bir düzenlemeye bugüne kadar gidilememiştir. Böyle bir düzenleme, yukarıda açıklanan ilkelerin ışığı altında ekonomik-demokratik kamu düzeninin kurulmasını gerektirmektedir.

Birliğimiz 28-29-30 Kasım 1975 günlerinde Ekonomi-Hukuk Kongresi yapmıştır. Kongreye sunulan Tebliğler ve Tutanaklar basılmış olup, birer nüshaları ilişikte sunulmaktadır (Ek-4-5).

d.Türkiye Barolar Birliği'nin "Pozitif hukukumuzda varlığını sürdüren antidemokratik yasa ve hükümlerin saptanması, bunların kaldırılması, hukuk düzenimizin bütün halinde demokratik niteliğe kavuşturulması" konusunda 17-18-19 Haziran 1977 günleri İstanbul'da yaptığı Olağanüstü Genel Kurulunda alınan kararlara değinmek isteriz.

Anayasa, Ceza Hukuku, İdare Hukuku, Özel Hukuk, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Basın ve Haber Alma ile Ekonomik ve Mali Yasalar adı altında oluşturulan Komisyonlarda görüşülüp tartışılan konular rapor halinde Genel Kurula sunulmuş ve kabul olunmuştur.

Geniş boyutları içinde ele alınan konuların burada özeti ni yapabilmek, açıklamaların gereğinden fazla uzaması bakımından olası değildir.

Bu nedenle, Komisyon Raporlarına ilişkin basılı metin Ekonomik ve Mali Yasalar Komisyonu Raporunun fotokopisi ile birlikte ilişikte aynen sunmayı uygun bulmaktayız (Ek-6-7).

Ayrıca, memleketimizdeki Bankacılık sistemi hakkında Birlik Yönetim Kurulunca yayınlanmış bulunan Rapor da ekte sunulmaktadır (Ek-8).

3-Danışma Toplantısı:

Dördüncü beş yıllık kalkınma planı tanıtma ve dayanışma toplantıları düzenlemek yolunda -evvelce emsali olmayan- bir davet yönetim kurulumuzca incelenmiş, olumlu bir tutum içinde olmak kararına varılmış, Yönetim Kurulu adına katılacak temsilcilerimiz müsteşarlığa bildirilmiştir. Toplantılardan en önemli görülen ve sosyal güvenlikle ilgili olan bölümde Yönetim Kurulumuzun sosyal güvenlik açısından istekleri ve yermeleri şöylece açıklanmıştır:

Anayasa bakımından "S o s y a l G ü v e n l i k" kavramını Devletin tanımında, niteliğinde aramak gerekir. Anayasamız (2) Devleti şöyle tanımlar: "Türkiye Cumhuriyeti... sosyal Hukuk devletidir". Gerçekte Devletimiz "Sosyal Hukuk Devleti" görüntüsünde midir? Bazı eksikliklere ve kusurlara rağmen Hukuk Devleti görünümünde kuşku yoktur. Hak arama özgürlüğü, mahkemeler, kanun yolları, yargısal örgütlenme, Yürütmenin yargısal denetim altına alınmış olması gibi olanaklar Hukuk Devleti görünümünü somutlaştırmaktadır. Sosyal Devlet için aynı şeyi söylemek olanağımız yoktur. O halde gerçek durum ile Devletin Anayasal tanımı arasında -kısmen de olsa- bir çelişki vardır. Bunun nedenini yine Anayasamızın -aşağıda açıklanacak- bir kusurunda aramız gerekir.

Sosyal Hukuk Devleti, kavram olarak tartışılabilir. İsabet-siz bir düşünceye göre "Hukuk Devleti" ile "Sosyal Devlet" aynı kavramda birleşemez. Çünkü karşıt yönlüdürler.

Bu düzeysel bir düşünce. Çok kerre bu iki kavrama farklı anlam vermektен gelen kargaşaya dayalı.

Çağımızda "D e v l e t" fikri değişti. Artık "Sosyal Devlet" olmaksızın, Hukuk Devleti, "Hukuk Devleti" olmaksızın Sosyal Devlet düşünülüyor.

"Sosyal Güvenlik" Sosyal Devleti somutlaştırma araçlarının başında gelir. Anayasamız (48) sosyal güvenliği "H a k" saymış ve bu hakkın gerçekleşmesini sağlayacak ortamı yaratmayı da Devlete "Ö d e v" olarak vermiştir. Bu ödevin yerine getirilmesinde Devletimiz başarılı değildir.

Anayasamız (53) Devletin "Sosyal ödevlerinin sınırı" adı altında bir özre yer vermiş bulunuyor; "Devlet... sosyal amaçlara ulaşma ödevlerini... ancak iktisadi gelişme ile mali kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde yerine getirir".

Böyle bir özre dayanılırsa, tercih başka yönlere dönecek, Türkiyemizde sosyal güvenliğin yaygınlaşması, tamamlanması, etkinleşmesi çok uzaklara atılmış olacaktır. Kaldığı bir yandan Devleti "Sosyal Devlet" olarak Anayasal bir tanıma bağlamak, sonra da "Kaynak Yeterliği" özrüne sığınmak, çelişki değil midir?

Bu özür sosyal güvenliğin gelişme hızını daima düşürmüştür. Dördüncü beş yıllık plan taslağında bile (syf.93), aralarında çelişkili şu cümleler yer almaktadır:

-Sosyal güvenlik politikasının temel hedefi kalkınmanın yüklerinin ve niteliklerinin topluma adil ve dengeli biçimde yansınması, toplumsal değişme ve gelişmenin Anayasada öngörülen sosyal devlet ve sosyal adalet ilkesine uygun olarak gerçekleştirilmesidir".

Bu türnce haklı ve isabetli bir anlam içermektedir, fakat aşağıdaki ile çelişkilidir:

-"Toplumsal gelişme ile ekonomik büyümenin birlikte ve dengeli olarak yürütülmesini zorunlu kılan bu hedef uyarınca, Devlet sosyal güvenlik programlarına yeterli kaynak ayıracak ve finansman koşullarının elverdiği ölçüde taraf olarak katılacaktır".

Görüldüğü üzere dördüncü beş yıllık planda da "Anayasal özür"e yer verilmiştir.

Anayasamız açısından bir çelişkiye daha dokunmak zorundayız. Sosyal güvenliği sağlamak Devlete Anayasamızca "ödev" olarak verildiğine göre, bu ödevin yerine getirilmesini Devlet başkasına devredebilir mi? Anayasamıza göre (48) Devlet sosyal güvenlik hakkını sağlamak için "Sosyal Sigortalar ve sosyal yardım teşkilatı

kurnak ve kurdurnak" yoluna gidebilecektir. Aynı madde içinde görevden ve bunun başkası tarafından da yapılabileceğinden söz etmek de bir çelişkidir. En yaygın kuruluş sosyal sigortalardır. Bu kuruluş Prim esasına dayanır. Eğer bu anlayış içinde kalırsak hiç bir zaman bütün kollarda ve en geniş sosyal güvenliğe ulaşamayız. Dördüncü beş yıllık plan taslağında (syf.93) "sosyal güvenliğin geliştirilmesi amacı ile işsizlik sigortası uygulamasına başlanacaktır" denilmektedir. İşsiz olanın prim ödeme inkânı ve bir işvereni olmadığına göre bu sigorta kolunun prim usulü ile sağlanması olanığı yoktur. O halde Devlet yardımı bahis konusu olacaktır. Demekki prim usulünden ayrılmak zorunludur.

Dördüncü beş yıllık plan taslağında "sosyal güvenlik politikasının temel hedefi şöylece tanımlanmıştır; "...Sosyal Devlet ve Sosyal Adalet ilkesine uygun gelişmeyi sağlamak". Demek ki sosyal güvenlik bir başka şeyin aracı, sosyal adaleti sağlamak aracı sayılmıştır. Doğrudur. Bunu prim usulüne bağlı kalarak yapabilir miyiz? İşveren hissesini yüksek, işçi hissesini düşük tutsak da sağlayamayız. Sosyal Adalet tüm topluma genişletilmezse sağlanamaz. Prim usulü bu genişlikte olamayacaktır. Bu açıdan "işçi sigortaları" döneminden "sosyal sigortalar" anlayışına yükselmenin bütün gereklerinin yerine getirilmesine evvelki dönemden kalma "prim esası" engeldir. O halde önerimiz şudur. Eğer sosyal adalet esas tutulursa bu ancak "sosyal güvenlik vergisi" ile sağlanabilir. Bugün artık vergi, Devlet harcamalarına katkı anlayışından çıktı. Vergi, sosyal hukuk devletlerinde artık sosyal adaleti, dengeyi sağlayıcı araç haline geldi. "Vergi Adaleti"nin ölçüleri değişti. Bu nitelik "Genel Sosyal Güvenlik Vergisi"nde mevcuttur, yeter ki böyle bir vergi, bütün yansımaları ile gerçekten "Adil" olabilecek biçimde hazırlanmış olsun.

VI. BÖLÜM

AVUKATLARA İLİŞKİN KONULAR

1-Ruhsatname Değişirme İstekleri:

Meslektaşlarımızın ruhsatnamelerini değiştirme istekleri hakkında Yönetim Kurulumuz şu esasları saptamıştır; bayan meslektaşlarımızın boşanma nedeniyle değişikliğe uğrayan soyadı bakımından Avukatlık Ruhsatnamesinin değiştirilmesi istekleri karşılanamamış, 20.12.1976 gün ve 59/2093 sayılı Genelgenizde de belirtildiği üzere ruhsatnamelerin kaybı veya kullanılmayacak derece yıpranması sonucunda değiştirmek mümkün görülmüştür. Soyad değişikliği Baroca da ilgilinin ruhsatnamesine işlenmesi mümkün mütalâa olunmuştur.

2-Avukatlık Kanununun 38/b maddesi:

Orman İdaresi Avukatlığından ayrıldıktan sonra aynı taşınmaza ilişkin davada vekâletin mümkün olup olmadığı Tapulama Mahkemesinden sorulmuş, Mahkeneye şu yolda cevap verilmiştir:

"Avukat mülkiyet uyumsuzluğu nedeniyle bir taşınmaz mal hakkında Mahkemenizde görülmekte olan davada, Orman İdaresi Avukatlığından ayrılmasından sonra aynı taşınmaz malla ilişkili bir şahsın vekâletini alıp alamıyacağı hususunun tesbiti ile ilgili olarak gönderilen yazınız ve eki belgeler Yönetim Kurulumuzda incelenip görüşülmüş, 26.3.1978 tarih ve 383/43 sayı ile, olayın 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 38.maddesinin (b) bendi hükmü kapsamında bulunduğu sonucuna varılmakla o yolda işlem yapılması gerektiğinin bildirilmesine karar verilmiştir."

3-Askerî Mahkemelere Vekâletname İbraz Etmeyenlerin Kabul Edilip Edilmeyeceği:

Bu konu bazı mahkemelerle çekişmeli hale geldiğinden Milli Savunma Bakanlığı Askerî Adli İşler Başkanlığına başvurulmuş ve aşağıdaki olunlu yanıt alınmıştır:

"Umumi Yargıtay'ın muhtelif içtihatlarında, müvekkilin vekili ile birlikte duruşmaya gelmesi ve onun kendi müdafî olduğunun mahkeme huzurunda açıkça ifade etmesi halinde, mahkeneye müvekkili ile birlikte gelen müdafinin ayrıca vekâletname ibraz etme mecburiyeti olmadığını, keza (353 Sayılı Kanunun 257.maddesinin

atıfta bulunduğu) C.M.U.K.nun şahsi dava faslınının 348. ve 356. maddelerinde de yeralan kaidenin hukukun umumi esaslarına uyması itibariyle, yalnız şahsi davalarda değil, bunların dışında bütün duruşmalarda tatbikinın icabedeceği görüşünde olduğundan ve Askeri Yargıtay 2.Dairesinin 18.11.1964 gün ve Esas 713, Karar 30 sayılı ara kararı ile 22.8.1969 gün, Esas 380, Karar 436 sayılı içtihatlarında da 353 sayılı Kanunda serahat bulunmayan ahvalde sırasıyla C.M.U.K.na, onda da serahat yoksa H.M.U.K.na başvurulması belirtildiğinden müvekkili ile birlikte duruşmaya gelen vekilin, müvekkili tarafından kendini savunacağını açıkça ifade edilmesi halinde daha sonraki duruşmalarda vekaletnamesini ibraz etmek kaydıyla (savunma hakkının kısıtlanmaması yönünden) duruşmada hazır bulunmasının hukuka uygun olacağı görüşünde olduğumuza bilgi edinilmesi."

4-Tapu Kayıtlarının İncelenmesi:

Bazı Tapu Dairelerinde meslekdaşlarımıza güçlükler çıkarıldığı öğrenilmiş, yapılan başvurulara Genel Müdürlükten şu yanıt alınmıştır:

"Avukatlar, vekâletname göstermesine gerek olmaksızın tapu kaydı üzerinde gerekli incelemeyi yapabilmektedirler. Ancak tapu sicilinden örnek istenilmesi halinde, Avukatın hüviyetini açıklaması ve kendi imzası ile onaylanmış bir vekâletname örneği bırakması gerekmektedir."

5-Meslekdaşları Tevkil:

Bu konuda Noterliklerde karşılaşılan bazı güçlüklerin çözümlenmesine çalışılmış ise de Adalet Bakanlığından aşağıdaki cevap alınabilmiştir. Bakanlık ile Birlik arasındaki temaslara devam olunmakta ve sorunun olumlu bir sonuca bağlanabileceği ümit edilmektedir:

"Bir avukatın vekâletini deruhte ettiği kişilerin davalarını takip için diğer bir avukatı genel vekâletname ile tevkil etmesinin geçerli olduğunun Noterliklere duyurulması istenmektedir.

Bilindiği üzere 1512 sayılı Noterlik Kanununa göre Noterliklerde işlem yapılmasını isteyen kimselerin asil veya vekil sıfatıyla Noterlikte hazır bulunmaları ve işlemi yapmaya yetkili bulunmaları ve vekillerin, sıfat ve yetkileri ile işlemi yapmaya izinli olduklarını bildirir belgeyi göstermeleri zorunludur. Anılan Yasanın 79.maddesinin 2.fıkrasına göre de, Noterlerin belgenin

gösterildiğini iş kâğıdına yazmakla beraber, işleme ilgili kısımlarını ve nereden hangi tarih ve numara ile verilmiş olduğunu gösteren birer örneğini harçsız ve vergisiz olarak gerek ilgisine verilecek ve gerekse dairede saklanacak asıl ve örneklerine bağlanması gerekmektedir.

Görüldüğü üzere Yasanın bu açık ve seçik hükmü ile, müvekkili adına başkasını tevkil etmek isteyen vekil ve özellikle Notere birtakım mükellefiyetler yüklenilmiştir. Bu mükellefiyetin yerine getirilmemesinin Noterin cezai ve inzibati sorumluluğunu gerektireceği kuşkusuzdur.

Müvekkillerin tek tek zikredilmesi ve yasa hükmünün gereklerinin eksiksiz yerine getirilmesi halinde bir avukatın birden fazla müvekkili namına başka bir avukatı aynı vekaletname ile tevkil etmesinde de bir engel bulunmamaktadır.

Bu itibarla avukatların belli olmayan kişiler namına başka bir avukata genel vekaletname vermesinin mümkün olabileceği yolundaki önerinize katılmak mümkün görülmemiştir."

6-Dava Takipçilerinin Tevkil Yetkisi:

Bazı Mahkemelerce sorulan hususa şu şekilde yanıt verilmiştir:

"1136 sayılı Avukatlık Kanununun hükrü 7 Temmuz 1977 tarihinde yürürlükten kalkan geçici 17.maddesinin 3.fıkrası kapsamında bulunan dava takipçilerinin, mahkemelerdeki vekâlet hak ve yetkileri sona ermiş bulunmakla, sözü geçen tarihten önce takip etmiş oldukları davalara ilişkin olsa da, yetkili başka kişileri tevkil etmelerine ve bu suretle dosyalarını diledikleri kişilere devretmelerine Yasal olanak bulunmadığı düşünülmektedir."

7-Genel Kurul Toplantılarında Kooperatif Üyesinin Avukatlarca Tensil Edilip Edilemeyeceği:

Bu konu Baroların başvurusu üzerine Yönetim Kurulunca incelenmiş ve şu sonuca varılmıştır; 10 Mayıs 1969 gününde yürürlüğe giren 1163 sayılı "Kooperatifler Kanunu" 49.maddesinde "Tensil Hakkı"nın düzenlemiştir. Madde aynen:"Anasözleşmede açıklana bulunduğu takdirde, bir ortak yazı ile izin vermek suretiyle Genel Kurul toplantısında oyunu ancak başka bir ortağa kullandırabilir." şeklindedir.

Maddenin bu açıklığı karşısında, Avukatlık Yasası hükümlerinin genel hükümler olduğu düşünülür ve anlaşmazlık halinde özel hükümlerin uygulanacağı genel kuralı da nazara alınır, Genel Kurul toplantısında ancak başka bir ortağa oy kullandırılacağı hakkındaki hükmün başka türlü bir olasılığa cevap vermediği kararlaştırılmıştır.

8-Muhasebe Uzmanlığı:

Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Muhasebe Enstitüsü Müdürlüğünün yazısına şu karşılık verilmiştir:

"12-13 Haziran 1978 tarihlerinde İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Mezunları ve Türkiye Muhasebe Uzmanları Derneği ile Enstitünüzün Ankara'da birlikte düzenleyecekleri "Yeni Vergi Önlemlerinin Başarısı Açısından Muhasebenin ve Muhasebe Uzmanlığının Önemi" konulu seminere Birliğimizin katılması hususunda (ilgi)deki yazınızla yapılan çağrı, Yönetim Kurulumuzun 27.5.1978 günlü toplantısında görüşülmüş, şükranla karşılanan çağrıya uyularak bir temsilcinizin toplantıya katılması kararlaştırılmıştır.

Muhasebecilik ve Muhasebe Uzmanlığı mesleğinin Yasa ile düzenlenmesi gereği Birliğinizce de benimsenen bir gereksinmedir. Böyle bir mesleğin örgütlenmesinin, yargı organlarında veya vergi uyumsuzluklarını çözümlenmekle görevli kuruluşlarda, yükümlünün yanında temsil ve vekâlet yetkisinin kullanılması anlamını taşıyan bir işlevi yerine getirmek gibi ancak Avukatlık mesleği mensuplarına tanınan hak ve yetkilerin kullanılmasının, hangi ad altında olursa olsun Avukatlar dışında başka kişilere verileneceği kuralı ile karıştırılmanası gerektiği açıktır.

Hal böyle olmakla beraber, Millet Meclisi Genel Kuruluna intikal eden Yeni Vergi Tasarısında malî müşavirlik mesleği kurulmakta ve bunlara Danıştay'da yükümlünün yanında açıklama yapma yetkisi tanınmaktadır. Bu konuda Birlikçe yayınlanan bildiri ilişikte sunulmuştur. Bildiride yer alan açıklamalar nedeniyle burada ayrıca izaha gerek görülmemiştir."

Bu yazı ile raporumuzun Yasama İlişkin Çalışmalar Bölümünde temas edilen "Hesap Uzmanlığı"na ilişkin açıklamaların da birlikte nazara alınması faydalı olabilecektir.

9-Silah Taşıma İzni:

Bu konuda ısrarlı takiplere devam edilmektedir. Şifahi temasları teyiden Sayın İçişleri Bakanına, kişiye özel bir yazı ile şu müracaatta bulunulmuştur:

"a-6136 sayılı Kanuna ilişkin silah taşıma ve bulundurma belgesi verilmesinde uygulanacak esaslara ilişkin Yönetmeliğin (Resmî Gazete 16.Mayıs1978) Avukatlar hakkında isabetle uygulanmadığı, Yönetmeliğin 3.maddesindeki koşulların bulunmasına rağmen, Bakanlığa Valiliklerce öneride bulunulmadığı, Birliğimize başvurulardan anlaşılmaktadır.

Evvelki Yönetmeliğin yürürlükte bulunduğu sırada Avukatlara taşıma izni verilemeyeceği yolundaki uygulamanın etkisi altında böyle bir takdire gidildiği anlaşılmaktadır. 22.8.1972 tarih ve 2672 sayılı başvurumuza Emniyet Genel Müdürlüğü Asayif ifadeli 7.Eylül.1977 tarih ve 62152/31 sayılı yazıda "Durumları bu şartlara uymayan Avukatlara silah taşıma belgesi verilemeyeceği" kanaati izhar olunmuş, uygulamada bu husus "hiçbir avukata silah verilemeyeceği" biçimine dönmüştür.

Bu nedenle yeni Yönetmeliğin 3.maddesinin Avukatlara da uygulanmasına bir engel bulunmadığı hususunun Muhterem Bakanlıkça Valiliklere duyurulmasını takdirlerinize arz etmekteyiz.

b-Yönetmeliğin idarî yorumu ile daha geniş bir uygulamaya da varılabileceği kanısındayız.

Şöyleki:

-Yüksek Hâkimler Kurulunun 30.5.1978 tarih ve 74 sayılı yazısı ile Adalet Komisyonu Başkanlıklarına duyurulan Sayın Bakanlığınızın 26.Mayıs1978 tarih ve 141000 (Mayıs) sayılı genelgede aynen şu husus emir buyurulmuştur:

"Bilindiği üzere, 6136 sayılı Kanunun 7.maddesinin 3.bendine istinaden Bakanlığınızca yeniden hazırlanan ve Vali, Kaymakamlarca silah taşıma ve bulundurma belgesi verilmesinde uygulanacak esaslara ilişkin Yönetmelik, 18.Mayıs1978 tarihli ve 16291 sayılı Resmî Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bahsi geçen yönetmeliğin 3.maddesinde, "hayatları, harici ve ciddi bir tehlikeye maruz bulunduğu için silah taşımak isteyenlere, Valiliklere yapacakları başvuru üzerine, yaptırılacak araştırma ile silah taşımalarının zorunlu olduğunun saptanması halinde

Valilerin önerisi ve İçişleri Bakanlığının uygun görmesi koşulu ile Valiliklerce silah taşıma izin belgesi verilebilir" hükmünü âmir bulunmaktadır.

Ancak ifa etmekte oldukları adlî yargılama görevleri nedeniyle, hâkimlerin her an için hayatlarının harici ve ciddi bir tehlikeye maruz kalabilecekleri bir gerçektir.

Bu nedenle Yönetmeliğin 3.maddesinin uygulanması sırasında fiilen adlî yargı görevi ifa etmekle yükümlü bulunan hâkimlerden bu maddeye göre silah satın almak veya taşımak isteyenlere Valiliğinizce silah satın alma ve taşıma izin belgesi verildikten sonra, bu kişilere ait muameleli dosyanın incelenmek ve onaylanmak üzere Bakanlığımıza gönderilmesini rica ederim."

Görüldüğü üzere "Her an hayatları tehlikede olmak" ölçüsüne göre idarî bir yorumla isabetli bir sonuç'a varılmış bulunmaktadır.

-Yine idari bir yorumla Adalet Bakanlığı (Kan.Plân Md.lüğü ifadeli) 19.6.1978 tarih ve 342 sayılı genelgesi ile yorum alanı daha da genişletilmiş, zati silahların izin vesikası olmaksızın taşınacağı sonucuna şöylece varılmıştır.

6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar hakkında Kanununun 8.maddesinde ateşli silah taşıyabilecekler üç grupta toplanmış, ikinci bentde "İcra Vekilleri Heyeti Kararı" ile silah taşıyabilecekler sayılmış, üçüncü bentde de izin vesikasına istinaden taşıyabileceklere yer verilmiştir.

Anılan Kanuna dayanılarak çıkarılan 27.11.1968 tarih ve 6/9408 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesine bağlı "ateşli silah taşıyacaklara ait listenin -adli zıbatı vazifesi görenler- başlığını taşıyan birinci maddesi 8.6.1978 tarih ve 7/15748 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile kapsamı genişletilerek:

"Adli zabıta vazifesi görenler:

-Hâkim, Cumhuriyet Savcısı, Cumhuriyet Savcı Yardımcısı ve bu sınıftan sayılanlar (memuriyetlerinin devamı süresince zati silahlarını taşıyabilirler) şeklinde değiştirilmiştir.

Bu suretle; daha önce sadece Cumhuriyet Savcısı, Cumhuriyet Savcı Yardımcısı, Sorgu Hâkimi ve Cumhuriyet Savcısı bulunmayan yerlerdeki Sulh Hâkimlerine tanınan bu hak, tüm hâkim, Cumhuriyet Savcısı, Cumhuriyet Savcı Yardımcısı ve bu sınıftan sayılanlara tanınmış bulunmaktadır.

6136 sayılı Kanunun 7.maddesi sarahatı karşısında, sözü edilenlerin zati silahlarını taşıyabilmeleri için izin vesikasına gerek bulunmadığı gibi bunun tabii sonucu olarak bu konuda 492 sayılı Harçlar Kanununun uygulanması da söz konusu değildir.

18.Mayıs.1978 tarih ve 16291 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "6136 sayılı Ateşli silahlar ve bıçaklar hakkındaki kanun gereğince Valiler ve Kaynaklarca silah taşıma ve bulundurma belgesi verilmesinde uygulanacak esaslara ilişkin Yönetmelik" 6136 sayılı Kanunun 7.maddesinin 3.bendinde belirlenen izin vesikası verilecek kimselerle ilgili olup, burada uygulama yeri bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesi ve keyfiyetin yargı çevrenizdeki Cumhuriyet Savcılıklarına duyurulmasını rica ederim."

c-Yukarıda açıklanan idari yorumlarda esas tutulan ölçülerin dışında kalmaları olanağı bulunmayan Avukatların Barolarına müracaatları ve Barolarca yapılacak inceleme sonucunda taşımanın zarureti kanısına varıldığı takdirde ilgili makamlarca taşıma izninin verileceği yolunda bir karara varılması" istenmiştir. Alınacak sonuç Barılarımıza iletilecektir.

10-Kamu Kuruluşunda Çalışan Avukatlar Hakkında Takip Edilecek Usul:

Kamu kuruluşlarında çalışan avukatların hangi usule göre soruşturmaya tâbi tutulacaklarında tereddüt eden Bayındırlık Bakanlığına şu mütalâa gönderilmiştir:

"Kamu kuruluşları avukatlarının görevlerinden dolayı veya görev sırasında işledikleri suçlarda hangi kanunun usul hükümlerine göre kovuşturma ve soruşturma yapılacağı konusu Yönetim Kurulumuzca incelenmiş, aşağıdaki sonuca varılmıştır:

Kamu kuruluşları avukatlarının iki ayrı statüye tâbi oldukları, haklarında hem Avukatlık Kanunu, hem de özel idarî soruşturma hükümlerinin uygulanacağıın kabulü zorunludur. Hernekadar sonradan yürürlüğe giren Avukatlık Kanununun Memurin Muhakematı Kanununu -avukatlar açısından- zımnen kaldırdığı düşünülebilirse de her iki kanunun konuları ayrıdır. Bu nedenle:

Kamu kuruluşları avukatlarının gördükleri yargıya ilişkin hizmet, idarî görevlerinden tamamiyle ayrı ise de münhasıran memurluk sıfatının içerdiği bazı hizmet ve davranışlar da mevcuttur.

Isnâat edilen suçun "avukatlık görevinden doğan veya bu görev sırasında işlendiği" sabit olan hallerde Avukatlık Kanununun 58 ve sonraki maddelerine göre, münhasıran "memurluk görevi ile ilgili veya bu görev sırasında işledikleri suçlar" da ise Memurin Muhakematı ve 20 Mayıs 1930 tarihli "bazı cürümlerden dolayı memurlar ve serikleri hakkında takip ve muhakeme usulüne dair kanun hükümlerinin uygulanması gerekli mütalâa olunmuştur.

Suçun iki görevden hangisine ilişkin olacağı, her olayda, özelliklerine göre saptanmalıdır. Saptamada kuşkuya düşüldüğünde Avukatlık Kanunu hükümleri tercih edilmelidir. Avukatın, kendi meslek kanununa tâbi olması kuraldır."

11-İşten Yasaklanan Meslekdaşlarımızın Durumu:

Zorunlu yasaklama hallerinde Barolarımızda farklı tutumlar izlenmiş, Baro Yönetim Kurulları, Disiplin Kurulu Üyeleri, Bakanlığın ısrarlı talepleri sonunda, Savcılıklarca açılan ceza takibine maruz kalmışlardır. Önem arzeden bu konuda Genel Kurulumuza aşağıdaki bilgileri vermenin yerinde olacağı düşünülmüştür:

Avukatlık Kanununun 154.maddesinde sayılan suçlardan biri ile "haklarında son soruşturmanın açılması kararı verilen ... avukatların işten yasaklanmaları zorunludur" Bu hüküm avukatlar için ciddi kuşku yaratacaktır. Asılsız bir ihbar ve şikâyetin -iş mahkemesinde temizlensin mantığı ile- benimsenmesi, bazı kademelerden geçtikten sonra işin mahkemeye intikâli ve ne zaman biteceği belli olmayan dava sonucuna kadar, avukatın işten yasaklanması, gerçekten haksız bir durumdur.

a.Olgular: Uygulamada dört ayrı hale rastlanaktayız; Yönetim Kurullarının, yasaklanmayı gerektiren dosyayı Disiplin Kuruluna göndermemeleri, dosyayı Baro Başkanının Disiplin Kuruluna intikâl ettirmemesi, Disiplin Kurulunun işten yasaklanma kararı vermemesi, Disiplin Kurulunun evvelâ işten yasaklanma kararı verdikten sonra ilgilinin başvurusu ile ceza davası dosyasını getirip inceleyerek yasaklama kararını kaldırması.

b.Farklı Anlayışlar: Bu dört halin ortak yanı, hepsinin Avukatlık Kanununun 154.maddesine ilişkin olmasıdır. Bu dört halin çözümünde iki ayrı anlayışa rastlanmaktadır.

-Birinci anlayış; Adalet Bakanlığınca benimsenmiştir. Bu anlayış "Avukatlık Kanununun 154.maddesi kapsamına giren suçlarda ağır ceza mahkemesince son soruşturma açılması halinde Baro Disiplin Kurullarının, bu maddede sayılan suçların unsurlarının bulunup bulunmadığını takdire yetkileri olmadığı, işten yasaklama kararını derhal vermeleri ve bunu geri alamayacakları" yolundadır.

-İkinci anlayış; zorunluluğu kabul etmemektedir. Avukatlık Kanununun 153, 154, 155 ve 156.maddelerinin kül halinde yorumlanması gerekir. Bu maddelerden yalnız birini alıp, onu "tecrit" ederek mânâlandırmak Yasakoyucunun amacına aykırı düşer; Avukatlık Kanununun 154.maddesindeki "zorunlu yasaklama" başlığına rağmen, sayılan hallerde dahi yasaklama "kanunî netice" yani kendiliğinden meydana gelen netice değil, bir karara ihtiyaç gösteren bir neticedir. O halde bu kararı verecek merciin bazı yetkileri bulunmak gerekir. Maddeye otomatik bir uygulama verilmek istense idi, Yasa "... hallerde avukatlık yapamazlar" şeklinde bir hüküm getirirdi.

c.İkinci anlayış daha haklıdır. Nedenleri şudur:

Disiplin Yargısı: Disiplin Kurulları "disiplin yargı merci"dir, delilleri "serbestçe takdir" yetkisine sahiptirler (A.K. 158). Kurulların "bağlı kararlar" vermesi düşünülemez.

Bu nedenle ağır ceza mahkemesinin avukat hakkında son soruşturmanın açılmasına ilişkin kararının mutlaka Baro Disiplin Kurulunu bağlayacağını ileri sürmek isabetli olamaz. Ancak mahkemeye verilmiş ve kesinleşmiş mahkûmiyet hükmünün subuta ilişkin bölümü Disiplin Kurullarını bağlar. Son soruşturma kararı "kesin hüküm" değildir. Son soruşturma kararını veren ağır ceza mahkemesi mahkeme olarak değil, itham makamı gibi bir adlî işlemlerde bulunmuştur. Bu nedenle Disiplin Kurulları, ortada subut hakkında kesin karar olmadığı için, 154.maddede sayılan suçun unsurlarını -subut açısından- takdiri bir incelemeye, yani delilleri takdire yetkilidirler.

Tedbir Kavramı: "İşten yasaklanma" ihtiyarî (A.K.153) olsun, mecburi olsun (A.K.154) bir "tedbir" mahiyetindedir. TCK.nun 35.maddesinde yer alan "meslek ve sanatın icrasının tatili" anlamında "zorunlu kanunî netice" değildir. Bu nedenle iki tür işten yasaklanma kararına itiraz edilebilir (A.K.157).

İşten yasaklanmanın "tedbir mahiyetinde" olduğu Kanunda açıkça belirtilmiştir (A.K.153/1). Bu nedenle işten yasaklanma tedbirlerinin kaldırılması daima mümkündür. Nitekim bu hususu Kanun şöylece ifade etmiştir: "İşten yasaklanma kararı, bu kararın verilmesine esas olan hal ve şartların... sonradan kalktığı sabit olursa, Disiplin Kurulu tarafından kaldırılır" (A.K.156/2). TBB Disiplin Kurulu da böyle düşünmektedir. "1136 sayılı Avukatlık Kanununun 152 ve 154.maddelerinde yer alan işten yasaklanma müessesesi; bir inzibatî ceza değildir. Kanun vazınının öngördüğü bir tedbir muamelesinden ibarettir. Tedbir muameleleri, kat'i muamele ve kararlar kategorisine dahil değildirler. Dainiyet değil, muvakkat mahiyet arzederler. Hasıl ettikleri hukukî tesir ve netice de muvakkattır. Nitekim 1136 sayılı Kanunun 156.maddesinde de, yasaklanma kararlarının bu mahiyeti açık ve kesin surette belli edilmiştir. Gerçekten bu madde hükmü ile işten yasaklama kararlarının kovuşturmanın durdurulmuş veya avukatlığa engel olmayan bir ceza verilmiş veyahut bu kararın verilmesine esas olan hal ve şartların bulunmadığı veya sonradan kalktığı sabit olmuş bulunursa, kaldırılacakları hususuna işaret edilmiş olması, bunu göstermektedir. Tedbir karar ve muameleleri böyle muvakkat ve kat'i olmayan bir hukukî bünyeye sahip olmaları bakımından inzibatî karar ve muamelelerden ayrılırlar. İnzi-batî muamele ve kararlar, doğrudan ve alâkalı bütün kişiler tarafından üst mercilerde kabili itiraz oldukları halde; tedbir ve kararları için; kanun vazı bunların hukukî yapılarını gözönünde tutarak; itiraz yolunu her ilgiliye açık tutmamıştır. Filhakika; 1136 sayılı Kanunun 153.maddesinde; yasaklama kararının yalnızca hakkında böyle bir karar alınan avukata tebliğ olunacağını ve onun da Barolar Birliği Disiplin Kurulu nezdinde itiraza selâhiyetli olduğunu göstermiş bulunması, bunu belli etmektedir. 154.madde mucibince tesis edilen yasaklanma kararlarında da durum aynıdır. Binaenaleyh yasaklama yolunda alınmış olan Disiplin Kurulu kararlarına, bu karar kendisine tatbik edilmiş avukattan maada ilgililerin itiraz hakları bulunmamaktadır (28.4.1973, 2/8).

Kararın kaldırılmasına ilişkin bu hükmün "işten yasaklanmanın zorunlu olduğu haller"de (A.K.154) uygulanmayacağı ileri sürülemez. Çünkü kararın kaldırılmasına olanak tanıyan hükmün 153 ve 154.maddelerden sonra gelmektedir. Eğer Kanunun maksadı bunun aksi olsa idi, bu hüküm 153.madde içinde veya hemen 153.maddeden sonra yer alırdı.

Yasaklanma nedeni ne olursa olsun "yasaklanan avukatın, bu süre içinde, Baro keseneğini vermek, topluluk sigortası primlerini ödenek ve Baro Genel Kurul toplantılarına katılmak zorunda olduğuna" karar verilmiştir (TBB Yönetim Kurulu kararı 20.4.1978).

ç-Anayasaya Aykırılık: Anayasamıza göre (m.42) "çalışma herkesin hakkı ve ödevidir".

Çalışma hakkının niteliği: Anayasamızda "çalışma hakkı" şöylece açıklanmıştır; "herkes, dilediği alanda çalışma hürriyetine sahiptir". Bu hakkın bir "tedbir" olarak kaldırılabilceği düşünülmez. Bu hak, ancak bir ceza olarak kaldırılabilir, nitekim TCK.nda "meslek ve sanatın icrasının tatili" ancak bir mahkûmiyet sonucunda uygulanır.

Yasal sistemimiz "tevkif tedbiri"nde dahi "tazminat"ı, memur suçlarında "işten el çektirilenler"e kısmî de olsa ödeme yapılmasını düşünmüştür. Tedbir olarak meslekten yasaklanmada avukatın yaşama olanğından yoksun bırakılması, bu açıdan da "eşitlik kuralı"na aykırıdır. Kaldığı isticale lüzum da yoktur. Dava sonunda avukat, sayılan suçlardan hüküm giyerse zaten avukatlık yapamayacaktır. Bunu öne almak "peşin ceza"dır. Tedbir kılığı altında "ceza" yoluna gidilmesi "ceza mahkûmiyetine ancak yargıç karar verir" kuralına da aykırıdır.

Yargı Kararları: Bu konuda elimizde iki ensal vardır:

aa.Bazı ağır ceza mahkemeleri konu üzerinde durmuşlardır. Bir örnek olarak Tekirdağ Ağır Ceza Mahkemesine, 154.madde hükmünü ihlâl ettiği isnadı ve TCK.nun 240.maddesine göre cezalandırılması isteni ile sevk edilen bir Baro Başkanı hakkında adigeçen mahkemenin verdiği "Anayasaya aykırılıktan dolayı Anayasa Mahkemesine dosyanın gönderilmesini" gösterebiliriz. Davada (1978/32) ağır ceza mahkemesi şu ara kararını vermiştir; "... çalışmasından başka güvencesi bulunmayan avukatın açılan davada işten el çektirildikten sonra beraata kadar geçecek süre içinde iktisadî kaybı, bu iş çevresi ve nüvekilleri nazarında kaybettiği şerefi ve onuru nasıl telafi edilecektir? Davanın başında sırf tedbir olsun diye işten yasaklanacak avukatın beraatı halinde uğrayacağı zararları önlemek ve gidermek hususunda Avukatlık Kanununda ve diğer kanunlarda herhangi bir hüküm mevcut değildir." Bu gerekçelerle Tekirdağ Ağır Ceza Mahkemesi Avukatlık Kanununun 154.maddesinin Anayasanın 8, 11, 33 ve özellikle 12.maddesine aykırılığından iptâlini istemiştir. Bazı hallerde memur gibi cezalandırılan (TCK.230, 240) avukatların, nemurlardan daha güvencesiz sayılması haklı değildir.

"Angarya yasağı"nı haklı gören gerekçe, bunun aksi yönde uygulanmasını ifade eden "işten yasaklanmayı" Anayasa uygun bulamaz.

Anayasa Mahkemesi ise "sanığın eylemi dolayısıyla hakkında kamu davası açılmış ve TCK.nun 240.maddesi ile cezalandırılması istenmiştir. Sözü edilen ceza yaptırımının hukuki ögeleri ise, Baro Başkanının kötüye kullandığı ileri sürülen görevi bakımından, Avukatlık Kanununun 97.maddesinde gösterilmektedir. Aynı Yasanın 154. maddesinin ise Baro Başkanı açısından suçun hukuki ögeleriyle bir ilişkisi ve uygulama yeri yoktur. Bu nedenlerle mahkeme, itiraz konusu hükmü, Anayasaya uygunluk denetimi için Anayasa Mahkemesine getiremez. Anayasanın değişik 151. ve 22.4.1962 günlü 44 sayılı Yasanın 27.maddesine uymayan itirazın, mahkemenin yetkisizliği yönünden" reddine karar vermiş (25.5.1978, E.1978/41, K.1978/37, RG 25.7.1978, n.16343), esasa girmemiştir.

bb.İstanbul Birinci Ağır Ceza Mahkemesi (3.10.1978, 327/255) şu kararı vermiştir:

"Kanun vazı 1136 sayılı Kanunun 156.maddesini iki kısma ayırarak hüküm kurmuştur. 1.fıkrasında işten yasaklanma kararının kendiliğinden otomatikman kalkacağı halleri düzenlemiş, 2.fıkrasında ise bu kararın verilmesine esas olan hal ve şartların bulunmadığı veya sonradan kalktığı sabit olursa disiplin kurulu tarafından kaldırılır denilmesinde, 154.maddedeki şartların mevcudiyetine müsteniden verilmiş bir işten yasaklanma kararının bu maddeden sonra gelen 156/2.madde ile zımnen 154.maddeye atıf yapılmak suretiyle bu şartların bulunmadığı veya sonradan kalktığı sabit olursa ki, hükümden olayımızda şikâyetli avukatın 13.7.1977 tarihli ve buna merbut evrakı müsbiteleri nazara alındıkda 154.maddeye istinaden önceden şikâyetli avukat aleyhine alınan kararın devamı hakkaniyet ve adalet kaidelerine uygun düşmeyeceği kanaati ile ve aynı kanunun 158.maddesi ışığı altında işten yasaklanma kararının kaldırılmasına karar vermişlerdir.

Kaldığı gerek 154.madde ve gerekse 1136 sayılı Kanunun başka bir maddesinde 154.maddeye giren fiillerden dolayı verilen işten yasaklanma kararının dava sonuna kadar kaldırılamayacağına ilişkin bir hüküm mevcut değildir. Bunun aksini düşünmek yani disiplin kurulunca önceden verilmiş bir yasaklanma kararının hiçbir zaman kaldırılamayacağını kabul etmek 156/2.maddesinin tatbik ve işlerliğini inkâr etme olurki bu da yasakoyucunun isteğine ve maksadına ters düşer.

Şikâyet edilen avukat hakkında inancı kötüye kullanma suçundan bir dava ikame edilmiştir. Bu dava mahkûmiyetle neticelenecek olursa o zaman zaten Baro Disiplin Kurulu bu kimse hakkında 1136 sayılı Kanunun 135.maddesi çerçevesi dahilinde işlem yapması gerekecektir.

Şayet olayda Disiplin Kurulunun 154.madde mecluluna göre verilen işten yasaklanma kararı bilahare 156/2.maddesindeki hal ve şartların devam ettiği veya sonradan kalkmadığı ve evvelki işten yasaklanma kararındaki şartların devamına rağmen işten yasaklanma kararı indi ve keyfi olarak kaldırılmış ve bu suretle Disiplin Kurulu görevini suistimal etmiş oldukları şeklinde mahkememize dava ikame edilmiş olsa idi, o takdirde şikâyet edilen avukatın Disiplin Kuruluna ibraz etmiş olduğu ve kararın kaldırılmasına neden teşkil eden delillerin takdir ve münakaşası yönüne gidilebilirdi. Olayda sanıkların görevi suistimal kasıtları açılan dava çerçevesi içerisinde mevcut olmayıp 1136 sayılı Kanunun 156/2 maddesinin kendilerine tanıdığı bir yetkiyi anladıkları ve inandıkları şekilde tatbik etmiş olmalarında suç unsurları ve kasıtları bulunmadığından münnet suçlardan cümle sanıkların BERAATLERİNE, talep veçhile" 3.10.1978 tarihinde oybirliğiyle verilen karar sanıklar ile müdafii avukatın yüzlerine karşı C.Savcı Yardımcısı huzuru ile usulen ve alenen tefhim olundu."

d.Temel Hak Kavramı: "Çalışma Hakkı" Anayasamızda Temel Haklara ilişkin ikinci kısmında yer almaktadır. "Temel Hakların özüne kanunla dahi dokunulamayacağı" kuralı karşısında Avukatın işten yasaklanması zorunluğunun Yasadan geldiğini ileri sürme de yeterli değildir. "İşten yasaklanma"nın temel hakkın özüne dokunduğu kuşku dışıdır. Anayasamızın 11/1.maddesinde yazılı nedenlerden hiçbiri Avukatlık Kanununun 154.maddesindeki halleri kapsamamaktadır.

Çağımız Anayasa hukukunda "çalışma hakkı" bağımsız bir kavram olarak kimlik kazandı. Anayasa metinlerine geçti. Bazı Anayasalar bunu, Devletin tanımında bir unsur olarak benimsediler (İtalyan Anayasasında olduğu gibi). 1961 Türk Anayasası yapılırken konu tartışıldı, bunun "Hukuk Devleti" deyiminin içeriğinde, "temel haklar" arasında gösterilmesinin yerinde olacağı sonucuna varıldı.

12-Avukatlık Kanununun 56.Maddesinin Uygulanması
Hakkında:

Ihtira beratı ve marka taleplerine ilişkin vekâletnamelerin Noterlerce tasdikinin yapılması hakkında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca başlatılan uygulama, bir meslekdaşımızın uyarısı üzerine Birlikçe düzeltilmiş bulunmaktadır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından bu konuda alınan 24.10.978 gün ve Sınai Mülkiyet Dairesi Başkanlığı ifadeli 15940 sayılı yazıda aynen; "Bakanlığınıza yapılan ihtira beratı ve marka tescil müracaatları için Avukatlar tarafından gönderilen vekâletnanelerde, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 56.maddesinin 1.fıkrasına uygun olarak hareket edilmiştir. Yazınız ekinde fotokopisi gönderilen yazınıza konulan kayıt, sehven yazılmış olup, gerekli tashih yapılmıştır." denilmiştir.

13-Meslekdaşlarımızın Otonobilleri İçin Birlikçe
Hazırlanan AMBLEM:

Meslekdaşlarımızdan gelen istekleri de dikkate alan Birlik, otomobillerde Türkiye Barolar Birliğini ifade eden bir anblemin hazırlanması için bu yıl içinde başlattığı çalışmalarını tamamlamış ve seçilen bir anblem modeli kabul edilerek 5000 adet bastırılmıştır.

Meslekdaşlarınıza 25,-TL. üzerinden verilmesi kararlaştırılan anblem Barolara dağıtılmış bulunmaktadır.

VII.BÖLÜM

SOSYAL GÜVENLİK KONULARI

Geçen yılki Genel Kurul toplantısında sözlü olarak arzedilen Tip Sözleşme değişikliğinin tamamlanması ve onaylanması toplantı tarihinden sonraya rastlamış bulunmaktadır. Bu nedenle bu yılki raporda bu değişiklikler ve bundan doğan bazı duraksamalara ilişkin açıklamalarda bulunmak gerekli görülmüştür; Bilindiği üzere değişiklik bir protokole bağlanmıştır.

1-Avukatlar Malüllük, Yaşlılık, Ölüm Topluluk Sigortası
Tip Sözleşmesinin 2 ve 4.Maddelerinin Değiştirilmesi ve
Sözleşmeye Geçici Bir Madde Eklenmesi ile İlgili Protokol:

TBB tarafından Avukatlar için Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası Tip Sözleşmesi uygulamasından doğan bazı aksaklıkların giderilmesi bakımından adigeçen Tip Sözleşmenin 4.maddesinin değiştirilmesi ve bu değişiklik dolayısıyla ilk uygulamayı temin için bir geçici madde getirilmesi talep edilmesi üzerine:

Durum Avukatlık Yasasının 191. ve bu maddenin atıfta bulunduğu 506 sayılı Yasanın 86.maddeleri çerçevesinde Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü ve Türkiye Barolar Birliği arasında görüşme konusu yapılmış, Tip Sözleşmenin 2.maddesinin 3.paragrafının 4.maddesinin değiştirilmesi ve bu sözleşmeye geçici bir madde eklenmesi konusunda görüş birliğine varılmıştır.

Değişiklikle saptanan 2 ve 4.maddeler ile geçici madde aşağıda aynen alınmıştır:

Madde-2:

2-Baro Başkanlığı, 1136 sayılı Kanuna göre hazırlanan bu sözleşmeyi, üç nüsha halinde imzalayarak, Kurum Genel Müdürlüğüne bir yazı ile başvurur.

Bu yazıya, Baro levhasına kayıtlı avukatlardan 1136 sayılı Kanun gereğince topluluk sigortasına gireceklerin adını, soyadını ve topluluk sigortasına kaç lira günlük kazanç üzerinden devam edeceklerini gösterir bir cetvel de eklenir.

Baro, bu cetvelde gösterilen Avukatların topluluk sigortasına giriş bildirgelerini, sözleşmenin Kurum Genel Müdürlüğünce imzalanmasından sonra, daha önce sigortaya tâbi olarak çalışmış olanlar için, üç nüsha halinde düzenleyerek Kurunun ilgili Şubesine gönderir. İkinci defa Topluluk Sigortasından istifade etmek için müracaat edenlerin prime esas kazançlarının tesbitinde 4.madde hükmü saklıdır.

Örneği Kurumca hazırlanan bu bildirge, daha önce sigortaya tâbi olarak çalışmış olanlar için iki nüsha halinde düzenlenir, birinci nüshası Kurunun ilgili Şubesine verilir.

Bu bildirgeler, Baroya sözleşme ile ilgili olarak gönderilecek yazının alındığı tarihten sonraki 1 ay içinde Kurum Şubesine tevdi edilir.

Baroya, sözleşme yapıldıktan sonra giren ve Topluluk Sigortasına ilk defa dahil olacak avukatlar için de Kurunun ilgili Şubesine yukarıda belirtildiği şekilde bir cetvel ile Topluluk Sigortasına giriş bildirgesi gönderilir. Ancak, bunların topluluk sigortası, Baroya kayıtları tarihini takip eden ilk dönem başından başlar.

Herhangi bir sebeple Barodan kaydı silinenlerin kayıtlarının silindiği tarih ilgili döneme ait bordroda gösterilir ve bunların primleri dönem başı ile kaydın silindiği tarih itibariyle ödenir.

Topluluk Sigortasına giren avukatlar için Kuruma verilecek belgelere ve gönderilecek yazılara Baroca "Avukat-Topluluk Sigortası" kaşesi basılır.

Madde-4:

Topluluk Sigortasına girecek avukatların münhasıran sigorta primlerine esas olmak üzere bildirecekleri günlük kazanç miktarları, Sosyal Sigortalar mevzuatında belirtilen alt sınırdan aşağı ve üst sınırdan yukarı olamaz.

Prime esas tutulan günlük kazancın üst ve alt sınırında yapılacak arttırmalar bu sözleşmenin kapsamına giren Avukatlar hakkında da aynen uygulanır.

Bu suretle belirlenecek günlük kazanç miktarları, Baro Başkanlıklarınca her yıl ilk dönem bordrolarında gösterilmek ve karşılığı ilgili Kurum Şubesine ödenmiş olmak ve % 10'u geçmemek üzere arttırılabilir. Lira kesirleri tana iblâğ edilir.

Prime esas tutulan günlük kazançların alt ve üst sınırında yapılan genel artmalar karşısında; bu kazançlar Baro Başkanlıklarının teklif yazısının alındığı tarihi takip eden dönem başından itibaren asgarî ve azamî günlük kazançlarda meydana gelen artış oranları arasında kalmak şartıyla, Kurumca tesbit edilecek nisbet dahilinde arttırılır.

Herhangi bir nedenle Baro Levhasından ve dolayısıyla Topluluk Sigortasından kaydı silinen Avukat, bilâhare tekrar Baro Levhasına kaydolarak Topluluk Sigortasına tâbi tutulduğunda bırakmış olduğu günlük ücret üzerinden prim ödemeğe devam eder. Evvelki günlük kazanç müracaat tarihindeki taban günlük kazançtan az ise; talep tarihindeki taban günlük kazanç nazara alınır.

Ancak, Topluluk Sigortasından ayrılıp, 506 sayılı Kanuna göre mecburi sigortalı işe giren veya kanunla kurulu Sosyal Güvenlik Müesseselerine tâbi işlerde çalışan Avukatlar, tekrar Topluluk Sigortası kapsamına girmesi halinde sigorta primine esas günlük kazancı, Topluluk Sigortasından ayrıldığı tarih ile Sosyal Sigortalar Kurumuna yeniden yazı ile bağarma tarihi arasında geçen her takvim yılı için üst sınırı geçmemek üzere Topluluk Sigortasından ayrıldığı tarihteki günlük kazancını % 10 arttırmak suretiyle tesbit olunur. Tam yıldan artan süre nazara alınmaz.

Kurum Şubelerine yazılı bildirim ile günlük kazancını azaltan avukatın, o yılı takip eden takvim yılı başından itibaren azalttığı miktardan önceki günlük kazancı üzerinden Topluluk Sigortasına devamı mümkündür. Azaltma ve arttırma talebi takvim yılı başından iki ay önce yapılır. Bu işlem her avukat için sadece bir defa yapılabilir ve ilgili Avukatın günlük kazancını azalttığı takvim yılına ait prim farklarını kanunî faiziyle birlikte ertesi yılın Ocak ve Temmuz aylarında eşit iki taksitle Kurum Şubelerine ödemesi gerekir.

Geçici Madde:

Topluluk Sigortası kapsamında bulunan Avukatlar, halen ödemekte oldukları prime esas günlük kazançlarını, sözleşmenin imzalandığı tarihten itibaren 90 gün içinde ve üst sınırı geçmemek üzere Barolar aracılığı ile Kurum Şubelerine yeniden bildirebilirler.

Bu suretle yeniden bildirilen günlük kazanç miktarları bildirimini takip eden ilk dönem bordrolarında uygulanır.

Protokol ve değişiklik metni Barolarımıza duyurulmuş ve ayrıca TBBB.nde yayınlanmıştır. Serbestçe basanak seçini işlerinin süresinde tamamlanması konusunda Barolarımıza gerekli uyarılar da yapılmış bulunmaktadır. Bu suretle meslekdaşlarımızın -kısmen de olsa- sigorta durumlarının düzeltilmesi sağlanabilmiştir.

2-Birlik Genelgesi:

Değişikliklerin açıklanmasını kapsayan Birlik genelgesi 11.1.1978 tarihinde Barolarımıza gönderilmiştir. Bu genelgenin içerdiği bazı bölümleri aşağıya almış bulunmaktayız. Maksadımız değişikliklerin uygulanmasında Birlik ile kurum arasındaki görüş farklarını gösterebilmektir:

- "Anılan değişiklikler bir genelge ile Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından Kurum Şubelerine duyurulmuş bulunmaktadır. 1136 sayılı Yasanın 191.maddesine göre Topluluk Sigortası Sözleşmesinin Baronuz ile Sosyal Sigortalar Kurumu arasında imzalanması değişikliklerde aynı usulün uygulanması gerekmektedir. Bu neden ile eski sözleşmeler yenilenmek üzere değişiklikleri ihtiva eden yeni metinleri kapsayacak biçimde üç nüsha halinde düzenlenerek mühürlenip inza edildikten sonra bir yazı ile Genel Müdürlüğe gönderilmesi gerekmektedir."

- "Protokola göre geçici ek maddenin uygulama süresi önen kazanmaktadır. Maddeye göre dileyen meslekdaşlarımız bir defaya mahsus olmak üzere prime esas günlük kazançlarını yeniden beyan edebileceklerdir. Bu beyan için protokol ile kabul edilen süre sözleşmenin imzalandığı tarihten itibaren 90 gündür. Yeni beyan edilecek kazanç üzerinden prim ödeme devresi, bildirimini takip eden ilk dönemdir. Yeni beyanın bu dönem bordrolarında gösterilmesi ve primin beyan edilen miktar üzerinden ödenmesi gerekmektedir."

- "Yeni beyan için sözleşmenin tanıdığı 90 günlük süreden sonra, bu hakkın bir daha kullanılması olanağı bulunmadığından bu olanaktan yararlanmak isteyenlerin haklarının kaybolmaması için durumun en açık ve çabuk şekilde meslekdaşlarımıza duyurulması gerekmektedir."

- "Diğer yandan sözleşme ile günlük kazançlardaki % 10 artışların takvim yılı başından en az iki ay önce Kurum Şubesine bildirme usulü terk edilerek, yıl sonunda günlük kazançlarda yapılacak % 10 artışların her yıl ilk dönem bordrolarında gösterilmek ve bordroda gösterilen karşılığı Kurum Şubesine ödenmek suretiyle

sağlanması usulü kabul edilmiştir. Bu nedenle yıllık % 10 artmaların uygulanmasında özellikle sözleşmenin 4.maddesinin üçüncü fıkrasına dikkat etmek gerekmekte, bordrolarda artış miktarının prim ile birlikte yatırılması zorunlu bulunmaktadır."

"Taban ve tavadaki değişikliklerin aradaki kazançlara yansıma oranı ayrıca tesbit edilerek bildirilecektir."

Yukarıda metni gösterilen protokole rağmen Birlik ile Kurum arasında bazı konularda anlaşmazlık çıkmıştır. Bunların en önemli olanları % 10 artışlara ve taban-tavan değişikliklerinin yansınası konularıdır:

3-Yıllık % 10 Artış Konusu:

Bu konudaki duraksamalara Kurumun Şubelerine yaptığı 24.1.1978 tarihli genelgedeki bazı ibareler neden olmuştur. Kurumca yapılan genelgede şu ibare yer almaktaydı:

"Avukatlık Topluluk Sigortası Sözleşmesinin değişik 4. maddesi gereğince, prime esas günlük kazançlarını her yıl % 10 oranında arttırmak isteyen Avukatlar bu taleplerini kayıtlı buldukları Baro Başkanlıklarına yapacaklar ve Baro Başkanlıklarınca, günlük kazançları % 10 arttırılan Avukatların yeni günlük kazançları Şubenize verilecek her yılın ilk dönem bordrolarında gösterilecektir. Bu artışa göre bulunacak prim karşılığı Kuruma ödendiği takdirde, ilgili Avukatın günlük kazancı % 10 oranında arttırılmış sayılacaktır."

Kurum genelgesinde yer alan bu ibareye göre % 10 artışlar otomatik olmayacak, her yıl beyan usulü devam etmiş bulunacaktır. Halbuki Protokolde eski usulün terkedildiği, ancak arttırma istemeyen meslektaşlarımızın Baroya başvurmaları gereği açıkca belirtilmişti. Genelgenin sebep olduğu bu durum karşısında, duraksama çözümlünceye kadar meslektaşlarımızdan beyan alınması hususu Barolarımızdan genelge ile rica olunmuş, ayrıca Kurumla tenasa geçilerek, uzun süren yazışmalar sonunda % 10 beyanın alınmasına lüzum olmadığı aşağıdaki yazı ile Birliğimize intikal ettirilmiştir ve durum Birliğimiz tarafından da vakit geçirmeden Barolarımıza genelge ile duyurulmuştur. Kurundan alınan yazı şöyledir:

"Belirlenecek günlük kazanç miktarlarının Baro Başkanlıklarınca her yıl ilk dönem bordrolarında gösterilmek ve karşılığı ilgili Kurum Şubesine ödenmiş olmak ve % 10'u geçmemek üzere arttırılabileceği ve lira kesirlerinin tana iblağ edileceği) kararlaştırılmış bulunmaktadır. Protokole göre, günlük kazançları her yıl % 10 arttırılacak avukatların arttırım işlemleri kayıtlı buldukları Baro Başkanlıklarınca yapılması ve % 10 arttırımlı yeni günlük kazançlarının ilgili buldukları Kurumumuz Bölge veya Şube Müdürlüğümüze verecekleri her yılın ilk dönem bordrosunda gösterilmesi ve karşılığı primlerinin de Kurum Bölge ve Şube Müdürlüğüne ödenmesi gerekmektedir.

Baro Başkanlıklarınca Kurumumuzun ilgili Bölge veya Şube Müdürlüğüne verilen her yılın ilk dönem bordrosunda eski günlük kazançları aynen bırakılan avukatların ise günlük kazançlarını % 10 arttırmamış sayılması icabetmektedir.

Ayrıca % 10 arttırım yapan avukatlar hakkında Kurumumuza bir liste verilmesine lüzum bulunmamaktadır."

Konu bu suretle çözüme bağlanmıştır.

4-Günlük Kazanç Artışlarının Yansıması Konusu:

Tip sözleşme değişikliğinin tamamlanmasından sonra günlük kazancın üst sınırında yapılan değişikliğin neslekdaşlarınıza da yansıması için Kuruma şöylece başvurulmuştur:

11 Temmuz 1978 tarihli Resmî Gazetede yayınlanmış olan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Yasasının bazı maddelerini değiştiren, bazı ek ve geçici maddeler ekleyen 2167 sayılı Yasanın 6.maddesiyle 506 sayılı Kanunun 1912 sayılı Kanunla değişik 78.maddesinin 1.fıkrasının değiştirilmesi sonucu 1 Temmuz 1978 tarihinden geçerli olmak üzere prime esas günlük kazanç üst sınırı günde 280 ayda 8400 liradan günde 322 ayda 9660 liraya yükseltilmiştir.

"Topluluk sigortası sözleşmesinin 4.maddesinin 2.bendine göre (prime esas tutulan günlük kazancının alt ve üst sınırda yapılacak arttırmalar bu sözleşmenin kapsamına giren avukatlar hakkında da aynen uygulanır). Bu nedenle Yasa uyarınca üst sınırda yapılan yükseltmenin 1 Temmuz 1978 tarihinden itibaren avukatlar hakkında da uygulanması gerekir.

Nitekin, Sayın Genel Müdürlüğünüz, 1474 sayılı Yasa ile 506 sayılı Yasanın 78.maddesi değiştirilerek prime esas olan günlük kazançlarının üst sınırı 120 liradan 165 liraya çıkarılmış, Birliğimizin başvurması üzerine Çalışma Bakanlığı 1.10.1971 gün 1026-1-4/7107 sayılı yazısı ile üst sınırdaki % 35 artış oranının otomatik olarak Avukatların primlerine yansıtacağı belirtilmiş ve üst sınıra ilişkin ödemeler 1.10.1971'den itibaren geçerli olmuştur.

Ayrıca, prime esas günlük kazançların üst sınırını belirleyen 506 sayılı Yasanın 78.maddesi 1912 sayılı Yasa ile 200,-TL. olarak saptanmış, 16.6.1975'de yayınlanan Yasanın getirdiği % 22'lik artış Sayın Genel Müdürlüğünüzün yayınladığı 10.10.1975 gün ve 1909 sayılı Genelge ile 1.7.1975 tarihinden geçerli olmak üzere topluluk sigortasına bağlı avukatlara da otomatikman uygulanmıştır.

Bu itibarla, 2167 sayılı Yasanın 6.maddesiyle günlük kazancın üst sınırı yükseltilmiş bulunduğundan 1.7.1978 tarihinden geçerli olmak üzere artış oranının Topluluk Sigortasına bağlı avukatlara uygulanması için Kurum Şubelerine genelge yayınlanmasını rica ederiz."

Uzun süren idari temaslara rağmen Kurumdan olumlu cevap alınamamış, Kurum bir kerreye mahsus olmak üzere basamak seçimi ile meslektaşlarımızın durumlarını tashih ettiklerini, ancak aşağı ve yukarı günlük kazanç sınırlarında değişiklik yapılması halinde artış oranının sirayeti için bir yüzde saptanabileceğini, tip sözleşme değişikliğinin imzasından sonra sadece üst sınırdaki artış olduğunu ileri sürmek suretiyle olumsuz bir görüşe bağlı kalmıştır. Bu durum karşısında adli mercilere müracaatta bulunmak Yönetin Kurulumuzca uygun görülmüştür. Açılan tesbit davasının dayandığı esaslar şunlardır:

a)Geçici madde ile belli bir süre içinde (doksan gün) günlük kazancın, üst sınırını geçmemek üzere arttırılması olanağının sağlandığı bir gerçektir. Fakat bu olanağı kullanan meslektaşlarımız o tarihteki taban ve tavan günlük kazancı gözönünde tutarak % 10 artışla neye ulaşabileceklerini hesaplamak inkânına sahip idiler. Yeni tip sözleşmenin imzasından sonra taban 110 lirada kalmış, fakat tavan 280 liradan 322 liraya çıkarılmıştır. Hiçbir meslektaşımızın basamağını yeniden seçtikten sonra da yapılacak tavan artırımını ve miktarını evvelden tahmin etmesi mümkün olanazdı. Kaldığı yeni basamak ayarlanması herhangi bir sebeple basamağını iyi seçememiş olanlara durumlarını düzeltme inkânını sağlamak maksadı ile kabul edilmişti.

b)4.maddeye yeni metinde eklenen fıkra şudur: "Prime esas tutulan günlük kazançların alt ve üst sınırlarında yapılan genel artımlar karşısında... asgari ve azami günlük kazançlarda meydana gelen artış oranları arasında kalmak şartı ile, kurumca tesbit edilecek nisbet dairesinde arttırılır." Bu hükmün sözleşmenin tümü içinde yorumlanması gerekir. Nitekim aynı fıkradan evvel yeralan hüküm şudur: "Prime esas tutulan günlük kazancın alt ve üst sınırlarında yapılacak arttırmalar... avukatlar hakkında da uygulanır". O halde eklenen fıkra esas hükmün uygulannasında bazı boşlukları doldurmak için tanzim edilmiştir. Özellikle artışları tesbitte yetkinin kurumda kalması açısından müzakereler sırasında kurum temsilcilerinin ısrarı üzerine "KURUMCA TESBİT EDİLECEK NİSBET" ibaresine yer verilmişti.

Kurumun bir kamu kuruluşu olması nedeni ile hukuk kurallarına tâbi olacağı ve oran esasına göre hareket edeceği düşünülduğünden bu tevzih hükmü üzerinde anlaşmaya varılmıştı. Görüşmeler sırasında bunun dışında bir karara varılmış değildir.

c)Eğer kurum yazısında ileri sürüldüğü üzere taban ve tavan artışı şart olarak aranır ve taban hiç değişmemiş, fakat tavan mütemadiyen artmış olursa hiçbir meslektaşımız üst emeklilik sınırına ulaşamayacaktır. Bunun hukuk kurallarına uygun olduğu söylenemez.

Kurum yazısında 1912 sayılı yasa ile yapılan değişiklikten sonra % 22 artış isteyen yazımızın taban ve tavanı nazara alındığına işaret olunmaktadır. O tarihte durum böyle bir talebi yeterli saymaktaydı. Halbuki bugün tavan büyük bir artış göstermiş ve Birliğiniz tabii olan prim artışı gibi kurumun da lehine olan önerisini sunmuştur.

5-Süre Belgesi:

Serbest avukatlıkta geçen sürelerden borçlanarak faydalanma olanağı henüz sağlanamamıştır. Bununla beraber süre belgesi hususundaki değişiklik şöylece mütalâa olunmuştur:

11 Temmuz 1978 günlü ve 16343 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan "506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Madde ve Fıkralarının Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun"un değerlendirilmesi istenen Geçici 2.maddesi şöyledir:

"1136 sayılı Kanunun 1238 sayılı Kanunla değişik geçici 1.maddesine göre düzenlenecek avukatlık süre belgesi ile, 1512 sayılı Kanunun geçici 14.maddesine göre düzenlenecek noterlik süresi belgesini sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren en geç 2 yıl içinde Kuruma verenlerden, bu belgeleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç altı ay içinde kuruma verenler de yukarıda belirtilen geçici madde hükümlerinden yararlandırılır."

Bu hüküm, avukatlara, "serbest avukatlıkta geçen sürelerini borçlanma hakkı"nı vermemektedir. Madde metninde açıkca "avukatlık süre belgesi"nden bahsedilmektedir. 2167 sayılı Kanun, bu belgeleri zamanında verenlere yeniden bir verme hakkı tanımaktadır. Aslında, topluluk sigortasına girebilmenin en önemli koşullarından birisi bu "süre belgesi"dir. 1136 sayılı Kanunun geçici 1.maddesi hükmüne göre bu belgelerin, avukatların sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren bir yıl içinde Kuruma verilmesi gereknekte idi. Belgelerin belirtilen bu bir yıllık süre içinde Kuruma verilememesi nedeniyle 1238 sayılı Kanun süreyi iki yıla çıkarmıştı. 2167 sayılı Kanun da, iki yıllık süre içinde verilmeyen belgelere ilişkin olarak yeni bir hak ve süre vermektedir.

Geçici 2.maddenin son cümlesinde yer alan "yukarıda belirtilen geçici madde hükümlerinden..." deyimi, 2167 sayılı Kanunun borçlanmaya ilişkin geçici 1.maddesi değil, avukatlar için 1238 sayılı kanunla değişik 1136 sayılı kanunun geçici 1.maddesi, noterler için de Noterlik Kanunun ilgili geçici maddesi hükmüdür. Nitekim cümledeki "geçici madde hükümlerinden" kelimeleri de her iki kanunu amaçlayacak biçimde "çoğul"dur.

6-İşten Yasaklanma Halinde Baro ve SSK İlişkileri:

Herhangi bir nedenle işten yasaklanmış bulunan avukatın; Barodaki kaydı devam ettiğine göre:

-İşten yasaklanmış bulunan Avukatın Baro yıllık aidatı ödemesinin gerekip gerekmediği,

-Yine aynı Avukatın Sosyal Sigortalara, topluluk sigortası çerçevesinde prim ödemesine gerek olup olmadığı,

-Bu durumdaki Avukatın Baro Genel Kurul toplantılarına katılmasının mümkün olup olmadığı,

hususunda Barolarca Yönetim Kurulunun görüşü sorulmuş, aşağıdaki görüş ilgili Barolara sunulmuştur:

1136 sayılı Kanunun disiplin cezalarına ilişkin onuncu bölümünde yer alan işten yasaklanma, 135.maddede bir disiplin cezası olarak kabul olunan işten çıkarma cezası niteliğinde değil, özellik taşıyan bazı ceza kovuşturmasının devamı sırasında uygulanan bir tedbirdir. 153 ve 154.maddelerde hangi hallerde işten yasaklanma kararı verileceği açıklanmıştır.

İşten yasaklanma kararının sonuçlarının neler olabileceği 155.maddede gösterilmiştir. Bu maddede, "işten yasaklanmış olanlar bu tarihten itibaren Avukatlığa ait yetkileri hiçbir şekilde kullanmazlar" denilmektedir.

Bilindiği gibi, yetkinin tanımı, bir işi yapma gücü ve hakkıdır. 1136 sayılı Kanunda, avukatın hak ve yetkilerinin neler olduğu belirlendiği gibi, yükümlülükleri de açıklanmıştır. Avukatın, adli ve idari organlarda iş kovuşturması avukat olmanın verdiği hak ve yetkililerdir. Baro aidatı vermek, topluluk sigortası primlerini ödemek ve Baro Genel Kurullarına katılmak ise, avukatın yükümlülükleri arasında yer almaktadır.

1136 sayılı Kanunun 71/D ve 72/F maddelerine göre, Baro yıllık keseneğini ödeyen ve topluluk sigortası primlerini yatırmayan avukatın Baro levhasından kaydının silinmesi zorunludur. 86. maddede ise Baro Genel Kurullarına katılma mecburiyetine uymayan avukata maddede yazılı ceza öngörülmüştür. Maddelerdeki bu açıklığa göre hakkında işten yasaklanma kararı verilmiş olan bir avukatın, aidat vermemesi ve prim borçlarını ödenemesi durumları ile karşı karşıya bırakılmasında kendisinin levhadan kaydının silinmesine yol açacaktır. Oysa, bir tedbir niteliği taşıyan işten yasaklanma kararının amacı bu değildir. Nitekin 155.maddenin 2.fıkrasında işten yasaklanma hükümlerine uymayan avukat hakkında 135.maddenin 4. ve 5.bendlerinin uygulanacağı yazılıdır. Bu demektir ki, işten yasaklanma kararı bir avukatın levhadan silinmesini gerektirici sonuçları doğurmasını gereken ve ancak avukatın bazı hak ve yetkilerini kullanmamasını öngören bir tedbirdir.

Baro levhasındaki kaydı silinmeyen bir avukat, levhada yazılı olmanın sonucu olarak, yıllık aidatını ödeyecek, topluluk sigortası primlerini verecek ve Baro Genel Kurullarına katılacaktır. Çünkü bütün bunlar, Baro levhasına kayıtlı olmanın yükümlülükleridir.

7-Meslek Kredisi:

Bürosunu yeni tesis eden meslekdaşlarınıza kredi temini hususunda, Yabancı Bankaların uygulamalarını yansıtan belgeler bütün Bankalara gönderilmiş, Yapı-Kredi ve Osmanlı Bankasından olumlu yanıt alınmış, bu konuda evvelki Genel Kurulda açıklama yapılmıştı. Bu yıl daha geniş bir uygulama T.Halk Bankası tarafından gerçekleştirilmiş bulunmaktadır. Halk Bankasından alınan yazıda şu hususlar belirtilmiştir:

"Bankamız serbest meslek erbabına meslek kredisi olarak 150.000,-TL.ya kadar kredi vermektedir. Kredilendirilmesi öngörülen serbest meslek erbabları arasında Avukatlar da bulunmaktadır.

Kredilendirme koşulları; meslekî yüksek okul mezunu olmak, askerlikle ilişkisi bulunmamak, bağlı bulunduğu mesleki kuruluşa kayıtlı olmaktadır.

Anılan kredi ile mesleki faaliyetler için gerekli alet edevat ve teçhizatla donatın, mobilya mefruşat ve diğer demirbaşlar sağlanacaktır.

Kredinin vadesi en az 3 yıl, en çok 5 yıldır. Faiz % 14'tür, taksitler 6 aylık vadelerde, gider vergisi ve masraflarla birlikte tahsil edilir.

Kredinin teminatı yeterli şahıs kefaleti ve munzam teminat gayrinenkul ipotegidir. Krediyeye konu olan ve satın alınacak demirbaşların bedelleri satıcı firmaya fatura karşılığı ödenir. Kredi ile satın alınan demirbaşlar Bankamız lehine sigorta ettirilir.

Koşulları yukarıda açıklanan serbest meslek kredisinden yararlanmak istenildiğinde en yakın Şubemize müracaat edilerek kredi ilişkisine geçilmesini rica eder, işlerinizde başarılar dileriz."

Haricen kefil bulunmanın zorunluğu karşısında başvuru sonunda adı geçen Banka meslekdaşlar arası kefaleti kabul ettiğini yazı ile bildirmiş, durum bütün Barolarımıza genelge ile duyurulmuştur.

8-Kanu Kesinindeki Avukat Meslekdaşlarımızın Sorunları:

Bu konuda Başbakanlığa, Devlet Personel Dairesi Başkanlığı ile Maliye Bakanlığına başvurularımız aşağıda gösterilmiştir. Bahis konusu sorunların çözümü için yoğun çaba harcanmaktadır:

A-Yan Ödeme Uygulanması: Devlet Memurlarına genel anlamda yan ödeme adıyla ödenen zar ve tazminatların miktarı, ödeme usul ve esasları 657 sayılı Yasanın 213.maddesine 1327 sayılı Yasayla (1897 sayılı Yasayla değişik) eklenen Ek Madde uyarınca yılda bir kez hazırlanarak Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulmaktadır.

18.5.1977 tarih ve rükerrer 15941 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan 7/13364 sayılı Bakanlar Kurulu kararına göre kanu kesimi avukatlarına 1 sayılı Kurumsal Cetvelde Genel İdare Hizmetleri Bölümünün 9 sıra numarasıyla (350) puan ($350 \times 4 = 1.400,-$ lira) işgüçlüğü zammının verilmesi, 2 sayılı Kurumsal Cetvelde de Maliye Bakanlığı Bölümünün 29. sırasında Müşavir Avukat ve Hazine Avukatlarına 400 puan ($400 \times 4 = 1.600,-$ lira) işgüçlüğü zammının verilmesi uygun görülmüştür.

Yine Genel İdare Hizmetleri Bölümünün 8.sirasında Bakanlıklarda çalışan Hukuk Müşavirlerine ünitenin başındakine 600, diğerlerine 450 puan işgüçlüğü zammı verilmesi öngörülmüştür.

Maaş ve yan ödemelerin birleştirilmek suretiyle vergiye tâbi tutulduğu ve 1978 Bütçesinde 14 katsayısının uygulanması sonucu Devlet Memurlarının maaşlarında meydana gelen artışın yan ödemelere olumsuz yönde etkisi, diğer bir deyişle, bu ödemelerin net miktarlarının azaldığı gözönünde bulundurulursa 7/13364 sayılı Kararnameye göre 1977 yılında uygulanan ve halen ödemesine devam olunan işgüçlüğü zammının yetersiz kaldığı kolaylıkla anlaşılır.

Yan ödemelerle ilgili aşağıda açıklanan hususların bu ay içinde yeniden düzenlenerek yürürlüğe konulacak Bakanlar Kurulu Kararnamesinde yer alması âdil bir çözümün ilk koşulu kabul edilmiştir.

a.Avukatlık hizmetleri sınıfına (1) sayılı Kurumsal Cetvelde, 657 sayılı Yasanın 36.maddesinde belirlenmiş bulunan sıra (V.sıra) gözönünde bulundurulurak bağımsız bir bölüme yer verilmiştir. Yine 2 sayılı Kurumsal Cetvelde Maliye Bakanlığı bölümünde Müşavir Avukat ve Hazine Avukatları hizmetin önemi gözönünde bulundurulurak üst sıralarda yer almalıdır.

b. Avukatlık hizmetinin bütünlüğü ve birliği gözönüne alınarak tüm kamu kesini avukatlarına AYNI PUAN üzerinden yan ödeme ve verilnek suretiyle Hazine Avukatlarına diğer kamu kesini Avukatlarına nazaran az da olsa tanınan farklılık giderilmelidir.

c. İşgüçlüğü zammının diğer bazı meslek sınıfı mensuplarına ödenmekte bulunan (terimindeki güçlük zammı)ndan, miktarı çalışılan yer ve iş hacmine göre değişen şekilde yararlandırılmalıdır.

Bugün özellikle yerel kuruluşları geniş bulunan Hazine, DSİ, Karayolları gibi kamu kurumlarında maddî olanakların yetensizliği nedeniyle Avukat temininde güçlük çekildiği bir gerçektir. Gazetelere ilân verildiği halde Avukat temin edilememektedir. Bunun Devlete getireceği zararın büyüklüğü karşısında, terimindeki güçlük zammından Teknik Hizmetler ve Sağlık Hizmetleri sınıfında olduğu gibi kamu avukatlarının da yararlandırılması kaçınılmaz hal almıştır. Bugün bir istatistikçi, bir matematiğin terimindeki güçlük zammı alırken, Devletin milyonlarca liralık davalarını kovuşturma yükünlüğünü üstlenen Avukatların bundan esirgenmesinin açıklanması olanak dışıdır.

B-Avukatlık Ücreti Uygulanması: Devlet davalarını takip eden avukat vesaireye verilecek avukatlık ücretinin sınırı 657 sayılı Yasanın 15.5.1975 tarihli ve 1897 sayılı Yasayla değişik 146.maddesinde belirlenmiştir.

Bilindiği üzere Avukatlık ücreti, 1136 sayılı Avukatlık Yasasının 163.maddesinde "Avukatın vekâlet hizmetinin karşılığıdır" biçiminde tanımlanmıştır. Kamu kesiminde çalışan avukatlar, vekâletten Devlet davalarını takip etmekte ve hizmetlerinin karşılığı olarak, avukatlık ücreti almaktadırlar. Avukatlık ücreti kaybeden tarafça ödendiğinden Devlet Bütçesine yük getirmenektedir.

Son yıllarda para değerinde meydana gelen değişikliklere karşın, Avukatlık ücreti limitinin gösterge tablosuna paralel olarak sabit kalması nedeniyle kamu kesini Avukatlarına ödenen Avukatlık ücreti, hizmetin karşılığı olmaktan çıkmıştır.

Bakanlar Kurulunca bazı Yasalarda değişiklik yapmak amacıyla TBMM'de Yasa gücünde Kararname çıkarmak üzere Yetki Yasası Tasarısı hazırlandığı ve Parlamenta sunulduğu ve Tasarıda, Devlet davalarını takip eden avukat vesaireye verilecek avukatlık ücretini düzenleyen 657 sayılı Yasanın değişik 146.maddesinin de yer aldığı öğrenilmiştir. Bu maddenin 3.fikrasının son cümlesinde yer alan "şu kadarki ödenecek vekâlet ücretinin yıllık tutarı birinci derecenin

ilk kademe aylığının yıllık tutarının % 30'unu geçemez" hükmünün, "en yüksek Devlet Memurunun almakta olduğu miktarın % 60'ını geçemez" şeklinde değiştirilerek düzenlenmesi, bir gereksinimin karşılığını oluşturması yönünden yerinde olacaktır.

C-Kamu Kesimi Avukatlarının Üst Göstergeden Yararlandırılması Sorunu: 657 sayılı Yasanın 43.maddesi (b) bendinde Mülki İdare Hizmetleri sınıfında bulunan memurlara üst (ek) gösterge uygulanmasına dair hükmün kapsamına kamu kesiminde çalışan Avukatların da alınması, hizmetin önemi gözönünde bulundurulursa zorunlu kabul edilmelidir.

Bu nedenle, anılan maddenin "b-36.maddede yazılı Mülki İdare Amirliği hizmetleriyle Avukatlık hizmetleri sınıfında 9, 8, 7.derecelerin kademelerinde bulunanlara o kademelerin gösterge rakamına 100, 6, 5 ve 4.derecelerin kademelerinde bulunanların o kademelerin gösterge rakamına 150, 3, 2 ve 1.derecelerin kademelerinde bulunanlara o kademelerin gösterge rakamına 200 rakamlarının eklenmesi suretiyle bulunacak gösterge rakamları üzerinden ödeme yapılır.

Bu sınıftan 36.maddede yazılı diğer sınıflara geçenler hakkında yukarıdaki (a) bendi hükümleri uygulanır" şeklinde değiştirilmesi gerekmektedir.

-Ayrıca 27 Kasım 1978 günü, Birlik Başkanı, Birlik Genel Sekreteri, Ankara Barosu Başkanı ve Ankara Barosu Kamu Kesimi Avukatları Komisyonu Başkan ve Üyelerinden oluşan bir Kurul Maliye Bakanı Sayın Ziya Müezzinoğlu'nu ziyaret ederek, yetki yasası çerçevesinde yapılan çalışmalar dolayısıyla yukarıda açıklanan konuları bir kez daha dile getirmiş, Bakanlık Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürü'nün de katıldığı toplantıda sorunlar tartışılmış ve not edilmiştir.

-Birliğinizce I.Türk Hukuk Kongresinden bu yana üzerinde durulan "Kamu Avukatları Kurumu" sorununun Başbakanlığa intikal ettirilerek konunun kurulacak Bakanlıklararası bir Komisyonla ele alınması önerilmiştir. Geniş ve karşılaştırmalı incelemeleri gerektiren ve kamu yönetiminde köklü bir örgüt değişikliğini içeren konunun yukarıda değinilen biçimde Bakanlıklararası bir Komisyonla görüşülüp tartışılması zorunlu görülmüştür.

Başbakanlığa yazılan yazı aşağıda alınmıştır:

"Tüm kamu kuruluşlarının dava ve danışma iş ve hizmetleri kendi bünyelerinde yer alan Hukuk Müşavirlikleri örgütü aracılığı ile yürütülmekte, sözügeçen her örgüt bağlı olduğu İdarenin özelliklerine dayanmayan ancak ilk düzenleneyi değiştirme ihtiyacı duyulduğundan bugün de hâlâ muhafaza edilen yetki, görev ve statü farklılıkları içinde bulunmaktadır.

Bugün Genel ve katma bütçeli kuruluşların yukarıda değinilen hizmetleri, katı bir merkeziyetçiliğe dayanan eski hükümlere göre yerine getirilmekte, Yasalarda koşulların gerektirdiği değişiklikler birtürlü gerçekleştirilmediğinden hizmetlerde sür'at ve verimlilik sağlanamamakta, dolayısıyla Kamu yararı ihlâl olunmaktadır.

Birliğinize yapılan I.Türk Hukuk Kongresinde, Anayasamızın Sosyal Hukuk Devleti temel ilkesinin ışığı altında ve idarenin karar ve işlemlerinin yargısal denetime bağlılığı kuralı uyarınca, Devletin hukuksal hizmetlerin Başbakanlığa bağlı "Kamu Avukatları Kurumu" adı altında kurulacak bir örgüt aracılığı ile görülmesinin, çok görevli Devlet düzeninde zorunlu bulunduğu tartışılmış ve benimsenmiştir.

Batı ülkelerindeki örneklerine uygun olarak, özel sistemleri nedeniyle yerel yönetim birimlerini oluşturan belediyeler ve özel idareler ayırık olmak üzere, genel ve katma bütçeli kuruluşlarla sermayesinin tamamı Devlete ait olan İktisadi Devlet Teşekküllerinin, yukarıda işaret olunan ve Cumhuriyet Savcılığı kuruluşuna paralel bir biçimde oluşturulacak olan Başbakanlığa bağlı bir örgüte bağlanması, Devletin düzenli ve nitelikli hukuksal hizmet sağlamasını olanaklı kılacaktır. Başka yönden, bu hal her kişi haklarının güvencesini arttıracak, her de kamu yararının Devletin Anayasal görevleri yönünde kovuşturulmasına etkinlik kazandıracaktır.

Birliğinize üyesi Barolara mensup kamu kuruluşları avukatları tarafından da Genel Kurul ve diğer toplantılarda dile getirilmekte olan ve son kez Dördüncü Beş Yıllık Planın hazırlık çalışmalarını sarı sandı oluşturulan Planlama-Hukuk İlişkileri Sürekli İhtisas Komisyonunda da tartışılan yeni örgütlenme gereksinmesini ilke olarak takdirlerine sunarken, konunun kurulacak Bakanlıklararası bir komisyonda ele alınmasına emir ve rüsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla.."

VIII.BÖLÜM

BİRLİĞİN İÇ ÇALIŞMALARI

1-TBB Yönetim Kurulu Çalışmaları:

Yönetim Kurulumuz 1978 yılı içinde; raporun hazırlandığı 6.12.1978 gününe kadar 23 toplantı yapmıştır. 10.12.1978 günü yapılacak toplantı ile bu sayı 24'e ulaşacaktır.

Üyeleriniz, önceki yıllarda olduğu gibi, zorunlu özürleri olmadıkça toplantıların hemen tümüne tam sayı ile katılmışlardır.

Kurulumuz yıl içerisinde bugüne kadar 1244 karar almıştır. Bunun 133'ü Baroların, 69'u Avukatların, 15'i Stajiyerlerin başvurularına, 65'i sosyal güvenliğe, 76'sı Saymanlık işlerine ilişkindir. Diğerleri kişi ve kuruluşların başvuruları ile genel konularla ilgili kararlardır.

Baroların Yönetim Kurulu kararlarına karşı yapılan 94 itirazdan 70'inin reddine, 17'sinin kabulüne karar verilmiş, 7 dosya Avukatlık Yasası Yönetmeliğinin 93.maddesi gereğince Barolarına iade edilmiştir.

İtirazlarla ilgili olup, Bakanlık onayına bağlı olan kararlardan 9'u bozulmuştur. Onanmayan kararlar aleyhine Danıştay'da dava açılmasına gerek görülmemiştir.

2-TBB Disiplin Kurulu Çalışmaları:

Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu 1978 yılı çalışma döneminde 6.12.1978 gününe kadar, geçmiş seneden devralınan 2 ve 1978 yılında gelen 60 dosya olmak üzere 62 dosyayı tetkik etmiştir.

Bu dosyalardan:

6	Adedine Uyarma cezası,
30	" Kınama "
7	" 100,-TL. ile 5.000,-TL. arasında para cezası,
1	" Üç ay süre ile işten yasaklama cezası,
12	" Ceza tayinine mahal olmadığına,
1	" Zaman aşımı nedeniyle düşürme,
1	" İşten yasaklanmasına yer olmadığına,

karar verilmiştir.

58 dosyanın incelenmesi sonuçlanmış ve (25) adedi Onana, (1) adedi Bozra, (1) adedi zaman aşımı sebebiyle cezanın ortadan kaldırılması, (23) adedi ceza tayinine mahal olmadığı, (7) adedi verilen cezalar uygun görülerek Avukatlık Yasasınının 157.maddesine göre cezalar değiştirilmek suretiyle onana, (1) adedi de i-tirazın reddine dair bulunmuştur.

Disiplin Kurulunun bu yılki son toplantısı 8.12.1978 günü olup, eldeki (4) dosya ile o tarihe kadar gelecek dosyaların incelenmesi bitirilecektir.

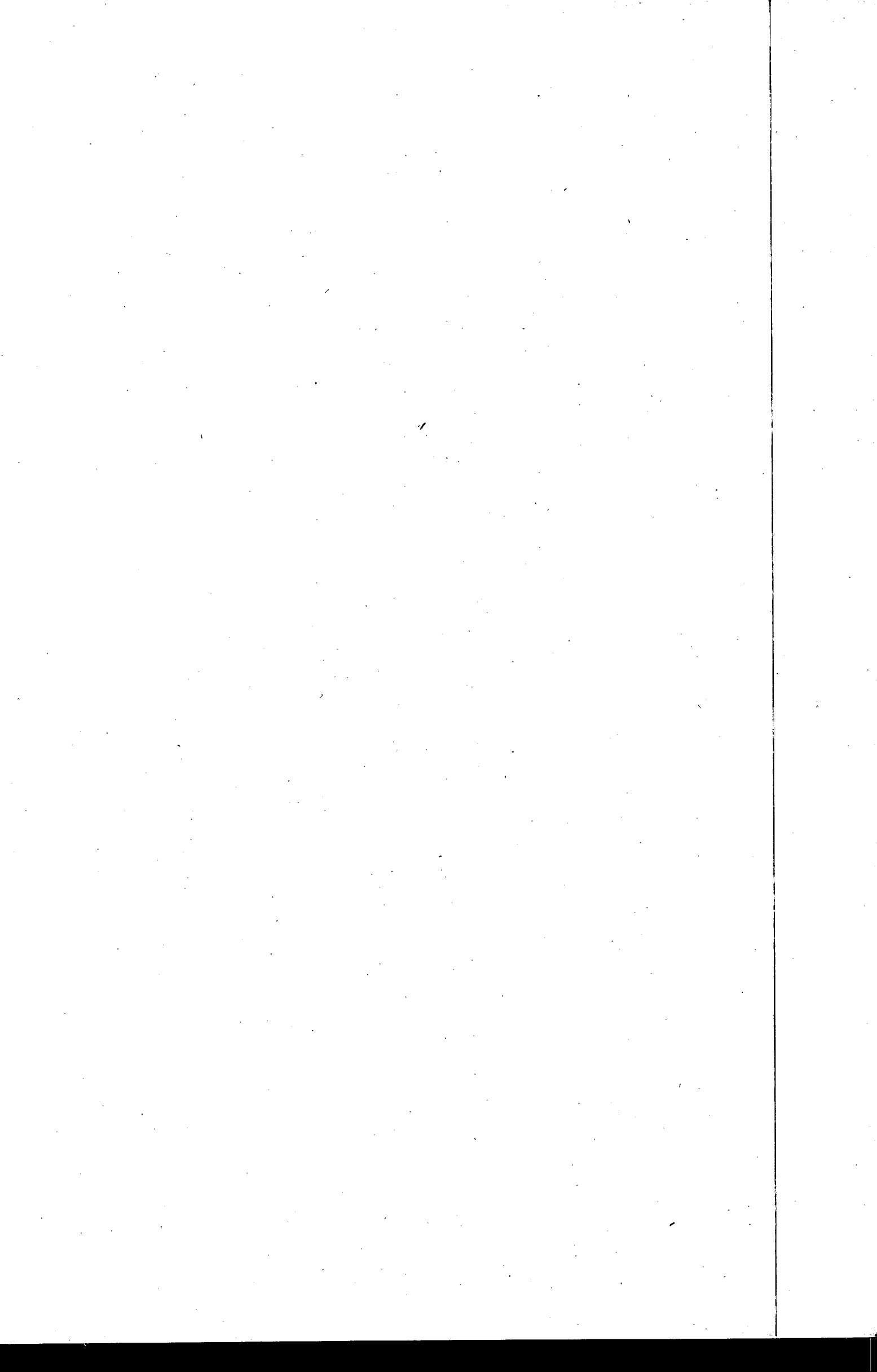
3-TBB Sınav Kurulu Çalışmaları:

1136 sayılı Avukatlık Yasasınının 28 ve takip eden ve geçici 7 ve Avukatlık Yasası Yönetmeliğininin 29 ve takip eden maddeleri uyarınca, 1978 yılı içinde; Raporun hazırlandığı 6.12.1978 gününe kadar yapılan Avukatlık Sınavlarınınin tarihleri ile aday sayılarını ve Barolarını gösterir liste aşağıda bilgilerinize sunulmuştur:

	<u>Toplam Aday Sayısı</u>	<u>Barolara Göre Dağılımı</u>
1.Avukatlık Sınavı (13-14 Mart 1978)	5	3 Ankara 1 Edirne 1 İstanbul
2.Avukatlık Sınavı (15-16 Mayıs 1978)	6	1 Antalya 1 Bursa 1 Diyarbakır 1 Eskişehir 1 İstanbul 1 İzmir
3.Avukatlık Sınavı (10-11 Temmuz 1978)	2	2 İstanbul
4.Avukatlık Sınavı (18-19 Eylül 1978)	2	1 Ankara 1 İstanbul

Sınava katılan 15 aday'ın tümü başarı sağlamış ve sınav sonuç belgeleri Barolarına gönderilmiştir.

11-12 Aralık 1978 günleri yapılacak olan 5.Avukatlık Sınavına; bugüne kadar 33 aday gösterilmiş olup, bunlardan 25'i İstanbul, 2'si Ankara ve geri kalanı Adana, Aydın, Kırklareli, Sakarya, Tekirdağ, Urfa Barosuna kayıtlıdır.

4-Birlik Bülteni:

Birlik Bülten'i 1978 yılında ÜÇ AYDA bir çıkarılmaya başlanmıştır.

Bülten'e öncekilerden ayrı bir içerik verilmeğe çalışılmış, eleştirilere yolaçan ve bir tutanak görünümü veren düzenlenmeden, konu bölümleri düzenlenmesine geçilmiştir. Bu düzenlemede 1)Birlik Çalışmaları, 2)Avukatlık Görevine İlişkin Konular, 3)Barolarla İlişkiler, 4)Yargı Organları ile İlişkiler, 5)Avukatların Başvuruları, 6)Sosyal Güvenlik, 7)Kamu Kesimi Avukatlarının Sorunları, 8)Staj ve Sınav Konuları, 9)Danıştay Kararları, 10)Genel Konular olmak üzere bir sınıflandırma yapılmış, böylece aynı konudaki haberler biraraya geldiğinden tekrarlardan kaçınılarak, içlerinden önen derecesine göre örnek seçilmiştir.

Bülten'in meslekdaşlarınıza ulaştırılması başlıca amacımız ve uğraşımızdır. Basırda ve postalamada ortaya çıkan gecikmeler Birliğin bugünkü çalışma kapasitesinin doğal bir sonucudur.

5-Sekreteryaya Çalışmaları:

6.12.1978 gününe kadar Birliğimize 8048 evrak gelmiş, Birliğinizden Barolara, kişi ve Kuruluşlara 2375 evrak gönderilmiştir. Ruhsatla ilgili yazışmalarınızla birlikte giden evrak sayısı 3071'e ulaşmaktadır.

Daha önceki Raporlarımızda da açıklandığı gibi; 1976 yılında 738, 1977 yılında 1121 Avukatlık Ruhsatnamesi düzenlenmiş idi. 1978 yılı içinde 6.12.1978 gününe kadar düzenlenen Ruhsatname sayısı 695'dir. Böylece Birliğinizin kuruluşundan bu yana düzenlenen Ruhsatname sayısı 11718'i bulmaktadır.

Yıl içinde gönderilen Ruhsatnamelerin Barolara göre dağılışı aşağıdaki cetvelde gösterilmiştir:

Barolar	O c a k	Ş u b a t	M a r t	N i s a n	M a y ı s	H a z i r a n	T e m n u z	A ğ u s t o s	E y l ü l n	E k i m	K a s ı m	A r a l ı k	Toplam
Adana	1	2	4	1	-	1	1	1	1	1	1	-	14
Adıyaman	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	3
Afyon	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Ağrı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Anasya	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	1	-	4
Ankara	22	35	32	24	6	13	6	3	12	16	6	1	176
Antalya	2	2	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	7
Artvin	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2
Aydın	1	-	9	1	-	3	-	-	-	-	-	-	14
Balıkesir	4	2	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	8
Bolu	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2
Bursa	4	1	1	1	1	3	1	-	-	-	-	-	12
Burdur	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	3
Çanakkale	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2
Çorum	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2
Denizli	1	-	2	1	1	-	-	2	1	-	-	-	8
D.bakır	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	4
Edirne	-	1	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	4
Elâzığ	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3
Erzincan	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Erzurur	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Eskişehir	-	4	3	1	1	-	-	-	1	-	1	-	11
G.antepe	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	1	-	6
Giresun	1	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	4
Gürüşhane	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hatay	3	4	5	1	1	-	1	-	-	1	-	-	16
Isparta	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
İstanbul	29	53	21	9	19	13	10	11	18	11	10	-	204
İzmir	7	5	6	2	3	3	-	3	1	1	3	-	34
Kars	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3
Kastanonu	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Kayseri	2	2	5	1	-	2	-	1	-	1	-	-	14

Barolar	O c a k	Ş u b a t	M a r t	N i s a n	M a y ı s	H a z i r a n	T e m m u z	A ğ u s t o s	E y l ü l	E k i m	K a s ı r	A r a l ı k	Toplam
Kırklareli	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Kırşehir	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	3
Kocaeli	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	3
Konya	4	2	5	1	1	1	-	-	-	1	-	-	15
Kütahya	-	-	2	1	-	-	1	-	-	-	-	1	5
Malatya	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Manisa	2	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	5
K.Maraş	-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	5
Mardin	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Mersin	3	4	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	9
Muğla	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	6
Muş	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Nevşehir	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Niğde	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Ordu	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	3
Rize	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	3
Sakarya	1	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	4
Samsun	-	-	2	1	3	1	1	-	2	-	1	-	11
Sinop	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sivas	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2
Siirt	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tekirdağ	3	1	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	7
Tokat	2	3	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	8
Trabzon	1	1	2	-	-	-	-	-	-	1	1	-	6
Urfa	-	-	2	3	-	-	1	-	1	-	-	-	7
Uşak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Van	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	5
Yozgat	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Zonguldak	-	-	1	1	-	2	-	-	1	2	-	-	7

6-Barolara Kayıtlı Avukat Sayısı:

XI.Genel Kurul Raporunda 31.12.1976 tarihi itibariyle Barolarınıza kayıtlı Avukat sayısının, 3247'si kadın, 13170'i erkek olmak üzere 16433 olduğunu belirtmiştik. Bu sayı 31.12.1977 tarihi itibariyle 3414'ü kadın, 13731'i erkek olmak üzere 17145'e ulaşmış bulunmaktadır.

Avukat sayılarının Barolara göre dağılışına gösteren cetvel aşağıda bilgilerinize sunulmuştur:

<u>Barolar</u>	<u>Kadın</u>	<u>Erkek</u>	<u>Toplam</u>
Adana	71	418	489
Adıyaman	2	24	26
Afyon	8	67	75
Ağrı	1	17	18
Anasya	8	52	60
Ankara	705	2456	3161
Antalya	24	223	247
Artvin	2	23	25
Aydın	21	153	174
Balıkesir	46	207	253
Bolu	12	70	82
Bursa	54	332	386
Burdur	7	33	40
Çanakkale	17	69	86
Çorum	4	62	66
Denizli	8	152	160
Diyarbakır	15	84	99
Edirne	12	76	88
Elâzığ	15	115	130
Erzincan	3	27	30
Erzurum	5	59	64
Eskişehir	25	171	196
Gaziantep	10	165	175
Giresun	8	58	66
Gümüşhane	1	25	26
Hatay	25	180	205
Isparta	7	51	58

<u>Barolar</u>	<u>Kadın</u>	<u>Erkek</u>	<u>Toplam</u>
İstanbul	1796	4555	6351
İzmir	134	866	1000
Kars	6	42	48
Kastamonu	6	52	58
Kayseri	15	182	197
Kırklareli	9	46	55
Kırşehir	4	59	63
Kocaeli	38	133	171
Konya	26	298	324
Kütahya	13	50	63
Malatya	4	91	95
Manisa	24	196	220
K.Maraş	6	80	86
Mardin	5	55	60
Mersin	28	267	295
Muğla	26	75	101
Muş	5	16	21
Nevşehir	1	29	30
Niğde	7	58	65
Ordu	6	88	94
Rize	4	50	54
Sakarya	11	116	127
Samsun	21	176	197
Sinop	2	29	31
Sivas	10	80	90
Siirt	5	33	38
Tekirdağ	14	75	89
Tokat	8	48	56
Trabzon	11	84	95
Urfa	1	62	63
Uşak	3	39	42
Van	2	40	42
Yozgat	2	64	66
Zonguldak	45	228	273
	<u>3414</u>	<u>13731</u>	<u>17145</u>
	=====	=====	=====

S O N U Ç

Hesap döneminiz 31.12.1978'de sona ereceğinden, 1978 yılı Bilânço, Gelir-Gider ve Giderlerin Bütçe ile karşılaştırma tabloları ile 1978 yılı Bütçe Taslağı geçen yıllar olduğu gibi bu yıl da Genel Kurul Toplantısında Rapor halinde sayın Delegelerinizin bilgilerine sunulacaktır.

1978 yılı çalışmalarınız ve hesaplarınız uygun görüldüğü takdirde, Yönetim Kurulunuzun AKLANMASINI takdirlerine sunar, hepinizi en içten duygularla selâmlar, saygılarınızı sunarız.

Başkan
Av.Faruk Eren

Başkan Y.
Av.Enver Arslanalp

Başkan Y.
Av.Merih Sezen

Genel Sekreter
Av.İlhan Kutay

Sayman
Av.Fehri Özçelik

Üye
Av.Vedat Burcuoğlu

Üye
Av.Hilmi Becerik

Üye
Av.İhsan Saraçlar

Üye
Av.Azmi Soydan

Üye
Av.Gülçin Çaylıgil

Üye
Av.Turgut Bulut

